

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ

2006

ΛΕΥΚΩΣΙΑ - ΚΥΠΡΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή από το Διοικητή	1
2. Διοίκηση και οργάνωση της ΚΤΚ	14
2.1 Διοικητικό Συμβούλιο	14
2.2 Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής	15
2.3 Ανώτερη Διευθυντική Ομάδα και Επιτροπή Διοικητή	16
2.4 Διευθυντική και οργανική δομή	17
3. Η οικονομία το 2006	18
3.1 Οικονομικές εξελίξεις	18
Γενική επισκόπηση	18
Παραγωγή	18
Ζήτηση	21
Πληθωρισμός, παραγωγικότητα και αγορά εργασίας	21
Ισοζύγιο πληρωμών	24
Εμπορικό ισοζύγιο	26
Υπηρεσίες, εισοδήματα & τρέχουσες μεταβιβάσεις	28
Χρηματοδότηση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	29
Διεθνή αποθέματα	29
Συναλλαγματικές ισοτιμίες	30
Δημόσια οικονομικά	30
3.2 Νομισματική πολιτική και νομισματικές εξελίξεις	34
Νομισματική πολιτική	34
Νομισματικές εξελίξεις	35
ΣΠΙ	38
Ρευστότητα τραπεζικού συστήματος	39
Επιτόκια	39
4. Εργασίες της ΚΤΚ	43
4.1 Η ΚΤΚ και η πορεία της Κύπρου προς τη ζώνη του ευρώ	43
Νομικές πτυχές της εισαγωγής του ευρώ	43
Τεχνική προετοιμασία για την εισαγωγή του ευρώ	45
Επικοινωνιακή πολιτική για την εισαγωγή του ευρώ	45
Εκθέσεις σύγκλισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της EKT, Δεκέμβριος 2006	46
4.2 Μέσα άσκησης νομισματικής πολιτικής	47
Πρόξεις ανοικτής αγοράς	47
Πάγιες διευκολύνσεις	47
Ελάχιστα αποθεματικά	48
4.3 Ρύθμιση και εποπτεία του τραπεζικού τομέα	49
Εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο της τραπεζικής εποπτείας	50
Εφαρμογή του νέου πλαισίου της ΕΕ για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων	51
Εξελίξεις στο τραπεζικό σύστημα	53
Διασφάλιση χρηματοπιστωτικής σταθερότητας	58
Αξιολόγηση του χρηματοοικονομικού τομέα της Κύπρου από διεθνείς οργανισμούς	58
Συνεργασία με άλλες εγχώριες και ξένες εποπτικές αρχές	60
4.4 Συστήματα πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών	60
Νομικό πλαίσιο	61
Συστήματα πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών που λειτουργούν στην Κύπρο	61

**Ο Διοικητής
Δρ. Χριστόδουλος Κ. Χριστοδούλου**

Ο Δρ. Χριστόδουλος Χριστοδούλου γεννήθηκε στο Αυγόρου, της Επαρχίας Αμμοχώστου, τον Απρίλιο του 1939. Είναι έγγαμος και έχει μια ύπανδρη θυγατέρα και μια εγγονή.

Ο Δρ. Χριστοδούλου είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος του Πανεπιστημίου της Ουαλίας στο Εργατικό Δίκαιο. Είναι επίσης πτυχιούχος Νομικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Πολιτικών Επιστημών του Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών, και Παιδαγωγικών της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου.

Εργάστηκε για μικρό χρονικό διάστημα ως δημοδιδάσκαλος και στη συνέχεια για τέσσερα χρόνια στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών. Το 1968 διορίστηκε ανώτερος λειτουργός στη Βουλή των Αντιπροσώπων και το 1972 στη θέση του Διευθυντή του Κυβερνητικού Τυπογραφείου. Το Μάρτιο του 1985 προήχθη στη θέση του Γενικού Διευθυντή στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και, από τον Ιούνιο του 1989 μέχρι το Νοέμβριο του 1994, υπηρέτησε ως Γενικός Διευθυντής στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Το Νοέμβριο του 1994, ο Δρ. Χριστοδούλου διορίστηκε Υπουργός Οικονομικών, θέση στην οποία υπηρέτησε μέχρι το Μάρτιο του 1999, όταν διορίστηκε Υπουργός Εσωτερικών.

Στις 2 Μαΐου, 2002, διορίστηκε Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, αξίωμα το οποίο εξακολουθεί να κατέχει.

Μεταξύ των διαφόρων άλλων αξιωμάτων, από τα οποία προσέφερε τις υπηρεσίες του ο Δρ. Χριστοδούλου, περιλαμβάνονται εκείνα του Προέδρου Διοικητικών Συμβουλίων αρκετών Ημικρατικών Οργανισμών, όπως της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου, του Κέντρου Παραγωγικότητας, του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης, της Επιτροπής Περιβάλλοντος και άλλων. Αντιπροσώπευσε την Κύπρο στα Διοικητικά Συμβούλια του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (ILO), του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) και του Παγκόσμιου Συμβουλίου Τροφίμων (WFC). Συμμετείχε, επίσης, ως εκπρόσωπος της Κύπρου, σε πολυάριθμα διεθνή συνέδρια, διασκέψεις και σεμινάρια.

Ο Δρ. Χριστοδούλου έχει αναπτύξει, πλούσια εθνική, κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα. Μεταξύ άλλων υπήρξε στέλεχος του Απελευθερωτικού Αγώνα του 55-59 και διετέλεσε Πολιτικός Κρατούμενος. Ο Δρ. Χριστοδούλου έχει γράψει πολυάριθμα άρθρα και μελέτες και έχει δώσει διαλέξεις συνδικαλιστικού, οικονομικού και νομικού περιεχομένου και γενικότερου ενδιαφέροντος.

1. Εισαγωγή από το Διοικητή

Η Κύπρος ετοιμάζεται για μια από τις σημαντικότερες αλλαγές στην οικονομική και πολιτική ιστορία της, την υιοθέτηση του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος. Η KTK, ως η νομισματική αρχή του τόπου, διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο στην προετοιμασία για την ιστορική αυτή αλλαγή. Μέσω της Συντονιστικής Επιτροπής για την Εισαγωγή του Ευρώ στην Κύπρο, η οποία προεδρεύεται από το Διοικητή της KTK, επιτεύχθηκε ο αναγκαίος συντονισμός και η συνεργασία με τα αρμόδια υπουργεία, πρωτίστως το Υπουργείο Οικονομικών, με στόχο την ομαλή μετάβαση στο ευρώ.

Στη διάρκεια του 2006, η KTK εντατικοποίησε το προπαρασκευαστικό της έργο για την εισαγωγή του ευρώ, σημειώνοντας ουσιαστική πρόοδο σε όλες τις νομικές, τεχνικές και επικοινωνιακές πτυχές που αφορούν τις αρμοδιότητές της. Με την άσκηση μιας ορθολογικής νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής, η KTK συνέβαλε, επίσης, ουσιαστικά, σε διατηρησιμή βάση, στην ικανοποίηση των προϋποθέσεων για την υιοθέτηση του ευρώ, ιδίως των κριτηρίων σύγκλισης που αφορούν τον πληθωρισμό, τα επιτόκια και τη σταθερότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας της κυπριακής λίρας.

Όσον αφορά την απαιτούμενη νομική σύγκλιση, οι εκθέσεις σύγκλισης που εκδόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την EKT, το Δεκέμβριο του 2006, επιβεβαίωσαν ότι το νομοσχέδιο που ετοίμασε η KTK για τροποποίηση των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003 εξαλείφει όλα τα

εναπομείναντα στοιχεία ασυμβατότητας της κυπριακής νομοθεσίας με τα ισχύοντα στη ζώνη του ευρώ, διασφαλίζοντας τη νομική σύγκλιση.

Τον Ιούνιο του 2006, η KTK εξέδωσε το σχέδιο εισαγωγής τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ. Στη διάρκεια του έτους σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην υλοποίηση του σχεδίου αυτού. Ειδικότερα, επιλέγηκαν, ύστερα από καλλιεργημένο διαγωνισμό, τα τελικά σχέδια των εθνικών όψεων των κερμάτων ευρώ (αγρινό, καράβι της Κερύνειας και ειδώλιο του Πωμού) και το Νοέμβριο του 2006 προκηρύχθηκαν προσφορές για την κοπή, συσκευασία και παράδοση 545 εκατομμυρίων τεμαχίων κυπριακών κερμάτων ευρώ. Παράλληλα, η KTK άρχισε διαβούλεύσεις για δανεισμό από το Ευρωσύστημα των αναγκαίων ποσοτήτων τραπεζογραμματίων ευρώ, που θα αντικαταστήσουν τις κυπριακές λίρες. Επίσης, συμφωνήθηκαν με τις εμπορικές τράπεζες το πρόγραμμα και οι ποσότητες προεφοδιασμού με τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ, όπως και το πλαίσιο διαδικασιών προεφοδιασμού, σύμφωνα με την Κατευθυντήρια Γραμμή EKT/2006/9 για τον προεφοδιασμό και υποπροεφοδιασμό με τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ. Συμφωνήθηκε, επίσης, το πλαίσιο διαδικασιών απόσυρσης της κυπριακής λίρας. Στις συναντήσεις με τους ευρωσυντονιστές εκπροσώπους των τραπεζών, δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στα θέματα εξυπηρέτησης του κοινού από τις τράπεζες, όπως η έγκαιρη ανταλλαγή αποθησαυρισμένων κυπριακών κερμάτων χωρίς χρεώσεις, η λειτουργία υποκαταστημάτων την πρώτη μέρα

εισαγωγής του ευρώ, το πρόγραμμα φόρτωσης και λειτουργίας των αυτόματων ταμειακών μηχανών (ATM) με ευρώ, όπως και το ωράριο εξυπηρέτησης πελατών κατά την περίοδο από 31 Δεκεμβρίου, 2007 μέχρι 2 Ιανουαρίου, 2008. Τα θέματα αυτά θα οριστικοποιηθούν τους πρώτους μήνες του 2007.

Καθώς η υιοθέτηση του ευρώ θα επηρεάσει όλο το φάσμα των εργασιών της KTK, συμπεριλαμβανομένης και της άσκησης νομισματικής πολιτικής, των συστημάτων πληρωμών, της διαχείρισης των συναλλαγματικών αποθεμάτων, της παραγωγής στατιστικών στοιχείων κ.λ.π., τα αρμόδια τμήματα της KTK επικεντρώθηκαν στην αναγκαία τεχνική προετοιμασία για την ομαλή μετάβαση στο ευρώ.

Παράλληλα, αναγνωρίζοντας ότι η ορθή και έγκαιρη ενημέρωση του κοινού είναι βασική προϋπόθεση για την ακώλυτη μετάβαση στο ευρώ, η KTK πραγματοποίησε σειρά επικοινωνιακών δραστηριοτήτων για τα στελέχη του χρηματοοικονομικού τομέα και το ευρύ κοινό. Μεταξύ άλλων, στη διάρκεια του 2006, η KTK διοργάνωσε σειρά σεμιναρίων για τις βασικές πτυχές της εισαγωγής του ευρώ, τα οποία παρακολούθησαν αρκετές χιλιάδες στελέχη του χρηματοοικονομικού τομέα. Οι εκθέσεις «Από τη λίρα στο ευρώ» και «Γένεση των κερδάτων ευρώ» εγκαινιάστηκαν στο κτήριο της KTK στις 11 Οκτωβρίου, 2006. Τις εκθέσεις επισκέφθηκαν ήδη χιλιάδες μαθητές με τους καθηγητές τους και ενημερώθηκαν για το ευρώ. Οι επισκέψεις μαθητών, καθώς και άλλων οργανωμένων συνόλων, θα συνεχιστούν και το 2007.

Αξιοσημείωτα είναι ακόμα τα αποτελέσματα

της δεύτερης έρευνας για τις αντιλήψεις του κοινού σχετικά με την εισαγωγή του ευρώ που διεξήγαγε, για λογαριασμό της KTK, το Cyprus College, τον Ιούνιο του 2006. Η έρευνα κατέγραψε θετικότερες αντιλήψεις ως προς τις διάφορες πτυχές της εισαγωγής του ευρώ, σε σύγκριση με την έρευνα του Δεκεμβρίου του 2005, παρά τη συνεχιζόμενη ανησυχία του κοινού για τυχόν φαινόμενα αισχροκέρδειας κατά τη μετάβαση από τη λίρα στο ευρώ. Η ανησυχία αυτή του κοινού προβληματίζει τις αρμόδιες αρχές για την εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο, παρόλο που πρόκειται για υποκειμενική, αρνητική προκατάληψη, αφού τα πραγματικά δεδομένα, που βασίζονται σε έρευνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της EKT, καταδεικνύουν ότι η υιοθέτηση του ευρώ δεν οδηγεί σε ουσιαστική ή υπολογίσιμη αύξηση των τιμών. Η KTK συνεργάστηκε και συνεργάζεται με τα καθύλην αρμόδια Υπουργεία Οικονομικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, για την προώθηση της διά νόμου εισαγωγής και εφαρμογής συγκεκριμένων μέτρων αποθάρρυνσης και αποτροπής τυχόν αδικαιολόγητων αυξήσεων των τιμών.

Η KTK, στα πλαίσια του ρυθμιστικού και εποπτικού της ρόλου, προσδίδει ιδιαίτερη έμφαση στη συνεχή ευθυγράμμιση του ρυθμιστικού πλαισίου λειτουργίας και εποπτείας των τραπεζικών ιδρυμάτων με το αντίστοιχο πλαίσιο της ΕΕ. Συναφώς, το Μάιο του 2006, η KTK εξέδωσε Οδηγία για το Πλαίσιο Αρχών Λειτουργίας και Κοιτηρίων Αξιολόγησης της Οργανωτικής Δομής, Εσωτερικής Διακυβέρνησης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των Τραπεζών για σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 22 της Οδηγίας 2006/48/EK σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση

δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (νέα τραπεζική Οδηγία της ΕΕ). Το εν λόγω άρθρο απαιτεί όπως κάθε τραπεζικό ίδρυμα διαθέτει ένα εύρωστο και ασφαλές πλαίσιο διακυβέρνησης.

Επίσης, κατά το 2006, η ΚΤΚ ολοκλήρωσε τη διαδικασία ενσωμάτωσης του νέου πλαισίου της ΕΕ για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων στην κυπριακή νομοθεσία. Σχετικώς, εξέδωσε Οδηγία προς τις τράπεζες για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων και των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, το Δεκέμβριο του 2006, η οποία ενσωματώνει τις σχετικές με την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων διατάξεις: (α) της Οδηγίας 2006/48/EK σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (νέα τραπεζική Οδηγία της ΕΕ) και (β) της Οδηγίας 2006/49/EK για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Επιπρόσθετα, κατά το υπό αναφοράν έτος, η ΚΤΚ εξέδωσε αριθμό Εγκυρών και Οδηγών με σκοπό τη βελτίωση των κανόνων εποπτείας, σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική και την προσαρμογή τους στις απαιτήσεις της διεθνούς κοινότητας. Συγκεκριμένα, το Νοέμβριο του 2006, η ΚΤΚ εξέδωσε, με άμεση ισχύ, Οδηγία προς τα τραπεζικά ιδρύματα σε σχέση με την Ικανότητα και Καταλληλότητα (Κριτήρια Αξιολόγησης) των Συμβούλων και των Διευθυντών τους. Η νέα Οδηγία έχει ως αντικείμενο τον ορισμό κριτηρίων αξιολόγησης της ικανότητας και της καταλληλότητας του Προέδρου και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ενός

τραπεζικού ιδρύματος, του Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή, του Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου, του Προέδρου της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και των άλλων Διευθυντών του τραπεζικού ιδρύματος.

Η ΚΤΚ εξέδωσε, επίσης, κατευθυντήριες γραμμές στα τραπεζικά ιδρύματα αναφορικά με την εφαρμογή του κοινού πλαισίου υποβολής πληροφοριών (Common Reporting Framework), το οποίο καθορίζει τη μορφή με την οποία τα τραπεζικά ιδρύματα θα πρέπει να υποβάλλουν τα στοιχεία για τον υπολογισμό της κεφαλαιακής τους επάρκειας, σύμφωνα με το νέο πλαίσιο της ΕΕ για την κεφαλαιακή επάρκεια.

Παράλληλα, η ΚΤΚ ολοκλήρωσε την εργασία της αναφορικά με τη Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου (Supervisory Review Process). Συγκεκριμένα, ετοίμασε κατευθυντήριες γραμμές με σκοπό να υποβοηθήσει τα στελέχη των τραπεζικών ιδρυμάτων στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των εσωτερικών διαδικασιών αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζικών ιδρυμάτων τους.

Επίσης, στα πλαίσια της πρακτικής εφαρμογής της Διαδικασίας Εποπτικής Επισκόπησης και Αξιολόγησης (SREP), όπως προκύπτει από τη νέα τραπεζική οδηγία της ΕΕ, η ΚΤΚ σχεδίασε το δικό της Σύστημα Αξιολόγησης Κινδύνων (Risk Assessment System). Το σύστημα αυτό παρέχει τη δυνατότητα μεθοδικής και δομημένης αξιολόγησης του κάθε τραπεζικού ιδρύματος και βασίζεται στην εκτίμηση και επιμέτρηση όλων των

σημαντικών κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι ουσιαστικοί τομείς δραστηριότητας του τραπεζικού ιδρύματος.

Παράλληλα, ολοκληρώθηκε η ετοιμασία του κοινού πλαισίου εποπτικής διαφάνειας (supervisory disclosure). Οι εν λόγω πληροφορίες είναι προσβάσιμες μέσω της ιστοσελίδας της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας, η οποία είναι συνδεδεμένη με τις ιστοσελίδες των εποπτικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ για πληρότερη ενημέρωση τόσο των διαφόρων εποπτικών αρχών όσο και του κοινού γενικά. Η υλοποίηση του κοινού πλαισίου εποπτικής διαφάνειας στοχεύει στην ομοιόμορφη εφαρμογή της νέας τραπεζικής Οδηγίας της ΕΕ και στη σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών ανάμεσα στα κράτη μέλη.

Τα οικονομικά αποτελέσματα του εγχώριου τραπεζικού συστήματος, το 2006, κρίνονται ως ιδιαίτερα ικανοποιητικά, καθώς η αυξητική τάση της κερδοφορίας των τραπεζικών ιδρυμάτων συνεχίστηκε με αλματώδεις ρυθμούς. Ο ικανοποιητικός ρυθμός μεγέθυνσης της κυπριακής οικονομίας, οι αυξήσεις των βασικών επιτοκίων διεθνώς, η συνέχιση της ανοδικής τάσης των τιμών των μετοχών στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου που ξεκίνησε το 2005, καθώς και η συνέχιση των προγραμμάτων εξυγίανσης και αναδιάρθρωσης, υπό την πιεστική παραδρυνση και εποπτική καθοδήγηση της ΚΤΚ, για βελτίωση της ποιότητας του δανειακού τους χαρτοφυλακίου, ήταν ανάμεσα στους παράγοντες που επέδρασαν θετικά στην κερδοφορία των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων. Επίσης, η συγκράτηση του κόστους λειτουργίας των

εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων διαδραμάτισε σημαίνοντα ρόλο στην ώθηση της κερδοφορίας τους σε σημαντικά ψηλότερα επίπεδα.

Το έντονα ανταγωνιστικό κλίμα που επικρατεί τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό οδήγησε τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στην εισαγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών και στην αναβάθμιση της ποιότητας εξυπηρέτησης των πελατών τους με στόχο την αύξηση του μεριδίου αγοράς και των συνολικών τους εσόδων. Επίσης, η ΚΤΚ σημειώνει, με ιδιαίτερη ικανοποίηση, τη συνέχιση της πτωτικής πορείας του δείκτη εξόδων προς έσοδα κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο. Η πτωτική τάση που παρατηρείται είναι αποτέλεσμα της εντατικοποίησης των προσπαθειών των διοικήσεων των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων για συγκράτηση των λειτουργικών τους εξόδων, η οποία αποτελεί ένα από τους βασικούς στόχους της στρατηγικής τους. Σημαντική υπήρξε προς τούτο η συμβολή της ΕΤΥΚ, συνδικαλιστικού οργάνου των τραπεζικών υπαλλήλων, η οποία επέδειξε μετριοπάθεια στη διεκδίκηση αιτημάτων.

Η σημαντική αύξηση στην κερδοφορία των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων, η οικονομική τους ευρωπαϊκή, η ισχυρή κεφαλαιακή τους βάση και ζευστότητα καθώς και η βελτίωση των δεικτών απόδοσης ιδίων κεφαλαίων και εξόδων προς έσοδα, τους επιτρέπει να ατενίζουν το μέλλον με αισιοδοξία. Ένδειξη των προαναφερόμενων θετικών εξελίξεων, αποτελεί η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής των ξένων θεσμικών επενδυτών

στη μετοχική δομή των μεγαλύτερων εγχώριων τραπέζικων ιδρυμάτων κατά το 2006. Τονίζεται ότι κατά το 2006 υπήρξε περαιτέρω ενδυνάμωση της κεφαλαιακής βάσης των εγχώριων τραπέζικων ιδρυμάτων, ως αποτέλεσμα της σημαντικής κερδοφορίας που επιτεύχθηκε και των ουσιαστικών νέων κεφαλαίων που αντλήθηκαν.

Ωστόσο, παρά τις θετικές εξελίξεις που αναφέρονται πιο πάνω, δεν δικαιολογείται οποιοσδήποτε εφησυχασμός. Αντίθετα, μέσα στα πλαίσια της συνετής τραπέζικής πρακτικής, τα τραπέζικά ιδρύματα θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για συνεχή βελτίωση της κερδοφορίας τους και, κυρίως, για διασφάλιση της σταθερότητας των εισοδημάτων τους. Επιπρόσθετα, αναμένεται ότι θα εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες που καταβάλλονται για μείωση του ύψους του δείκτη μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων προς συνολικές χορηγήσεις, ο οποίος εξακολουθεί να είναι ψηλός σε σχέση με τα επίπεδα που επικρατούν διεθνώς.

Το 2006 υιοθετήθηκαν από τις διοικήσεις όλων των τραπέζικών ιδρυμάτων σημαντικές αλλαγές στους τομείς της εσωτερικής διακυβέρνησης και του τρόπου λειτουργίας των τραπέζικών ιδρυμάτων, καθιστώντας το υπό ανασκόπηση έτος ορόσημο σε σχέση με τους εν λόγω τομείς. Η ΚΤΚ σημειώνει με ιδιαίτερη ικανοποίηση τις αλλαγές που έχουν επέλθει, οι οποίες θεωρεί ότι θα συνδράμουν θετικά στη διατήρηση της οικονομικής ευρωστίας των τραπέζικών ιδρυμάτων και, κατ' επέκταση, στη διατήρηση και περαιτέρω ενδυνάμωση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

Επίσης, κατά το 2006, όλα τα επηρεαζόμενα τραπέζικά ιδρύματα προετοιμάστηκαν εντατικά για την εφαρμογή του νέου πλαισίου της ΕΕ για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου, 2007. Σύμφωνα με τη νέα τραπέζική Οδηγία της ΕΕ, τα τραπέζικά ιδρύματα που είναι εγκαθιδρυμένα στην Κύπρο θα πρέπει να σχεδιάσουν και να υιοθετήσουν πιο αναλυτικές διαδικασίες αναγνώρισης, επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου όλων των κινδύνων που απορρέουν από τις εργασίες τους και να διατηρούν ικανοποιητικά κεφάλαια για επαρκή κάλυψη ενδεχόμενων ζημιών από τους κινδύνους που αναλαμβάνουν. Πρόσθετα, οι ευθύνες των Διοικητικών Συμβούλων των επηρεαζομένων τραπέζικών ιδρυμάτων, όπως προκύπτουν από τη νέα τραπέζική Οδηγία της ΕΕ, είναι αυξημένες και εστιάζονται στην ανάπτυξη συστημάτων τα οποία υπολογίζουν τα απαιτούμενα κεφάλαια για τον κάθε κίνδυνο που αναλαμβάνεται, στον καθορισμό του αποδεκτού επιπέδου κινδύνου που δύναται η τράπεζα να αναλάβει καθώς και στη συμπεριληφθη των προβλεπομένων κεφαλαιακών απαιτήσεων στο στρατηγικό σχεδιασμό της τράπεζας.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νέας τραπέζικής Οδηγίας της ΕΕ, η ΚΤΚ θα προβαίνει σε αξιολόγηση των Εσωτερικών Διαδικασιών Αξιολόγησης της Κεφαλαιακής Επάρκειας (Internal Capital Adequacy Assessment Process) των τραπέζικών ιδρυμάτων, για να ικανοποιείται ότι έχουν αναγνωριστεί όλοι οι κίνδυνοι που αναλαμβάνονται από τον τραπέζικό οργανισμό και ότι διατηρούνται ικανοποιητικά κεφάλαια, τα οποία καλύπτουν επαρκώς όλους τους

αναγνωρισθέντες κινδύνους. Κατά τη διαδικασία αυτή, η KTK θα αξιολογεί ένα ευρύ φάσμα κινδύνων (πιστωτικού, αγοράς, επιτοκίων, ρευστότητας, λειτουργικού, φήμης κ.α.). Επιπρόσθετα, τα επίπεδα διαφάνειας και η πλήρης συμμόρφωση με τους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, όπως αυτοί πηγάζουν από τις πρόνοιες της Οδηγίας για το Πλαίσιο Αρχών Λειτουργίας και Κριτηρίων Αξιολόγησης της Οργανωτικής Δομής, Εσωτερικής Διακυβέρνησης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των Τραπεζών, θα είναι μεταξύ των θεμάτων που θα τυγχάνουν αξιολόγησης από την KTK.

Ο εποπτικός έλεγχος της KTK θα επικεντρώνεται στους κινδύνους που αξιολογούνται ως οι ουσιαστικότεροι (risk based bank examination). Στα πλαίσια αυτά, θα εξετάζει όλους τους τομείς δραστηριότητας του κάθε τραπεζικού ιδρύματος, θα αναγνωρίζει όλους τους κινδύνους που πηγάζουν από τον κάθε τομέα δραστηριότητας και θα αξιολογεί την ουσιαστικότητά τους, εφαρμόζοντας το δικό της Σύστημα Αξιολόγησης Κινδύνων. Τα αποτελέσματα του Συστήματος Αξιολόγησης Κινδύνων θα επιτρέψουν στην KTK να προβαίνει σε ολοκληρωμένη αξιολόγηση της καταλληλότητας των εσωτερικών διαδικασιών αναγνώρισης, επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου των κινδύνων που αντιμετωπίζουν τα τραπεζικά ιδρύματα και της επάρχειας των κεφαλαίων που διατηρούν για κάλυψη των εν λόγω κινδύνων.

Το 2006 αποτέλεσε έτος πραγματοποίησης μεγάλου αριθμού εξαγορών και συγχωνεύσεων στον ευρωπαϊκό τραπεζικό χώρο. Το κυπριακό τραπεζικό σύστημα δεν

θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστο από τις εν λόγω εξελίξεις. Κατά το υπό ανασκόπηση έτος, η KTK ενέκρινε την εξαγορά από τη Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ των ελληνικών ομίλων της Marfin Financial Group A.E. Συμμετοχών και της Εγνατίας Τράπεζας A.E. Αναμένεται ότι η εν λόγω εξαγορά θα έχει θετικές επιπτώσεις στη σταθερότητα και την αναπτυξιακή πορεία του εγχώριου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Επίσης, κατά το 2006, αξιοσημείωτη υπήρξε η ανάπτυξη των εργασιών των εγχώριων τραπεζών στο εξωτερικό. Η περαιτέρω διεθνοποίηση των εργασιών των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων αποτελεί κύριο άξονα της στρατηγικής των διοικήσεών τους. Κατά το 2006, η KTK παραχώρησε άδεια σε δύο τράπεζες για επέκταση των εργασιών τους στη Ρουμανία, Ρωσία και Σερβία. Τα εν λόγω τραπεζικά ιδρύματα στοχεύουν στην αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχονται στις πιο πάνω χώρες λόγω της ζημιαίας ανάπτυξης των οικονομιών τους. Τονίζεται, όμως, ότι η επέκταση στο εξωτερικό, πέραν των σημαντικών ευκαιριών που παρέχει για επίτευξη κερδών, εμπερικλείει και σημαντικούς κινδύνους. Συνεπώς, η KTK θα συνεχίσει να εποπτεύει την επέκταση των εργασιών των τραπεζικών ιδρυμάτων με τη δέουσα προσοχή, με απώτερο στόχο οι εργασίες εξωτερικού να συνεχίσουν να έχουν θετική και αυξανόμενη συνεισφορά στα αποτελέσματα των τραπεζικών μας ιδρυμάτων.

Από την 1η Ιανουαρίου, 2006, οι πρώην διεθνείς τραπεζικές μονάδες έχουν ενσωματωθεί πλήρως στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου. Συγκεκριμένα, έχει επιτραπεί στις πλείστες

των πρώην διεθνών τραπέζικών μονάδων να συναλλάσσονται σε κυπριακές λίρες τόσο για τη λήψη καταθέσεων όσο και για τη χορήγηση δανείων.

Σε ό,τι αφορά τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, στα πλαίσια της συμμετοχής της ΚΤΚ στη «Συντονισμένη Άσκηση Κατάρτισης των Δεικτών Χρηματοοικονομικής Ευρωστίας», η οποία διοργανώθηκε από το ΔΝΤ και ολοκληρώθηκε το τέλος του 2006, υποβλήθηκαν οι τελικοί «Δείκτες Χρηματοοικονομικής Ευρωστίας» και τα τελικά μετα-δεδομένα για το τραπέζικό σύστημα της Κύπρου προς τον πιο πάνω οργανισμό. Τα τελικά στοιχεία για κάθε χώρα, που έλαβε μέρος στην πιο πάνω άσκηση, αναμένεται να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα του ΔΝΤ στις αρχές του 2007.

Το Νοέμβριο του 2006, η Εθνική Επιτροπή Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κρίσεων, υπό την προεδρία του Υπουργείου Οικονομικών, μετεξελίχθηκε σε Εθνική Επιτροπή Διασφάλισης Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας και Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κρίσεων, υπό την προεδρία της ΚΤΚ, με διευρυμένους όρους εντολής, στην οποία θα συγχτούνται, εφεξής, σε εθνικό επίπεδο, θέματα που άπτονται της διασφάλισης της χρηματοοικονομικής σταθερότητας, περιλαμβανομένων και θεμάτων που αφορούν τη διαχείριση τόσο εθνικών όσο και διασυνοριακών χρηματοοικονομικών κρίσεων.

Αναφορικά με την αξιολόγηση του χρηματοοικονομικού τομέα της Κύπρου από διεθνείς οργανισμούς, το τελικό κείμενο της έκθεσης αξιολόγησης του εποπτικού/ρυθμιστικού πλαισίου του ευρύτερου

χρηματοοικονομικού μας τομέα, με ιδιαίτερη έμφαση στη συμμόρφωση με τις διεθνώς αποδεκτές αρχές εποπτείας/ρύθμισης του χρηματοοικονομικού τομέα, από το ΔΝΤ, στα πλαίσια του προγράμματος αξιολόγησης «Offshore Financial Center (OFC) Assessment Program», δημοσιεύθηκε τον Οκτώβριο του 2006. Τα τελικά συμπεράσματα αναφορικά με το εποπτικό/ρυθμιστικό πλαίσιο του πιστωτικού (εμπορικού) τομέα της Κύπρου, του οποίου την εποπτική ευθύνη φέρει η ΚΤΚ, κρίνονται ως πολύ ικανοποιητικά και αποδεικνύουν ότι το εποπτικό/ρυθμιστικό πλαίσιο που εφαρμόζει η ΚΤΚ έχει φθάσει σε πολύ ψηλά επίπεδα συμμόρφωσης με τις διεθνώς αποδεκτές αρχές εποπτείας/ρύθμισης του τραπέζικου τομέα (Basel Core Principles for Effective Banking Supervision).

Το τελικό κείμενο της έκθεσης αξιολόγησης των μέτρων καταπολέμησης του ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, που έχουν ληφθεί στην Κύπρο, από την Επιτροπή Moneyval του Συμβουλίου της ΕΕ νιοθετήθηκε το Φεβρουάριο του 2006. Η έκθεση περιέχει σημαντικά θετικά σχόλια και αναφορές για την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των μέτρων που έχουν ληφθεί από την ΚΤΚ για την παρεμπόδιση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στον τραπέζικο τομέα.

Κατά τη διάρκεια του 2006, η ΚΤΚ επεδίωξε ενεργά τη διαπραγμάτευση και υπογραφή Μνημονίων Συνεργασίας στον τομέα της τραπέζικης εποπτείας με αντίστοιχες εποπτικές αρχές του εξωτερικού. Συγκεκριμένα, ολοκληρώθηκε η διαπραγμάτευση και υπογράφτηκαν νέα Μνημόνια Συνεργασίας με τρεις

εποπτικές/ρυθμιστικές αρχές άλλων χωρών, ανεβάζοντας το συνολικό αριθμό των Μνημονίων Συνεργασίας που έχουν υπογραφεί σε δεκαοκτώ. Έχει, επίσης, αρχίσει η διαδικασία διαπραγμάτευσης με άλλες εποπτικές/ρυθμιστικές αρχές του εξωτερικού.

Η KTK αποδίδει μεγάλη σημασία στην εύρυθμη λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και στη στενή συνεργασία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, για έγκαιρη ανταπόκριση στις απαιτήσεις των εξελίξεων. Η ανταλλαγή πληροφοριών και ο συντονισμός των ενεργειών όλων των εμπλεκομένων διεξάγεται αποτελεσματικά στα πλαίσια διαφόρων επιτροπών, των οποίων προεδρεύει η KTK, όπως η Συμβούλευτική Επιτροπή Πληρωμών και η Επιτροπή του Κυπριακού Γραφείου Συμψηφισμού.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και με βάση απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της EKT, η KTK, όπως όλες οι κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος, υποστηρίζει και καθοδηγεί τις προσπάθειες για εγκαθίδρυση του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (γνωστού ως SEPA - Single Euro Payments Area). Ο ενιαίος χώρος πληρωμών υπολογίζεται ότι θα επιτρέψει στην ΕΕ να πραγματοποιήσει οικονομίες από 50 έως 100 δισεκατομμύρια ευρώ το χρόνο. Σύμφωνα με τα καθορισμένα χρονοδιαγράμματα, η πλήρης εφαρμογή του SEPA τοποθετείται μέχρι το τέλος του 2010, ενώ από την 1η Ιανουαρίου, 2008, οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ θα πρέπει να είναι σε θέση να προσφέρουν στους πελάτες τους τα πρώτα συμβατά με το SEPA προϊόντα που αφορούν ευβάσματα, άμεσες χρεώσεις και κάρτες πληρωμών.

Σύμφωνα με τον εθνικό προγραμματισμό για υιοθέτηση του ευρώ ως της νομισματικής μας μονάδας το 2008, έχουν αρχίσει οι προετοιμασίες για τη σύνδεση της KTK και του τραπεζικού συστήματος της Κύπρου με τη δεύτερη γενεά του TARGET (γνωστού ως TARGET2) του ΕΣΚΤ. Η Κύπρος ανήκει στην πρώτη ομάδα χωρών που πρέπει να ολοκληρώσουν τις προετοιμασίες για σύνδεση με την κοινή πλατφόρμα του TARGET2 πριν τις 19 Νοεμβρίου, 2007. Στο μεταξύ, από τις 4 Δεκεμβρίου, 2006, η KTK, καθώς και 15 εμπορικές τράπεζες που λειτουργούν στην Κύπρο, συμμετέχουν στο υφιστάμενο σύστημα TARGET και μπορούν να διακανονίζουν πληρωμές σε ευρώ σε πραγματικό χρόνο μέσω της πλατφόρμας της Κεντρικής Τράπεζας της Γερμανίας RTGSplus. Η λύση αυτή θα χρησιμοποιηθεί και ως η βασική σύνδεση με το TARGET σε περίπτωση που το TARGET2 δεν θα είναι έτοιμο κατά την ένταξη της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ.

Στα πλαίσια των συνεχιζομένων προσπαθειών για αντιμετώπιση του προβλήματος των ακάλυπτων επιταγών, ο ορισμός της επιστροφής επιταγής λόγω ανεπαρκούς αντικρίσματος επεκτάθηκε για να καλύψει και τις περιπτώσεις ανεπαρκών υπολοίπων σε λογαριασμούς που παγοποιήθηκαν συνεπεία της καταχώρησης του κατόχου τους στο Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών για εκδότες ακάλυπτων επιταγών.

Στον τομέα της οικονομικής έρευνας, το 2006 ετοιμάστηκαν τέσσερις εκτεταμένες και άλλες τόσες συνοπτικές Εκθέσεις Νομισματικής Πολιτικής για τις οκτώ συνεδρίες της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής. Για ακόμη μια χρονιά, το

αρμόδιο Τμήμα της ΚΤΚ προέβη στο συντονισμό των παρουσιάσεων που γίνονται για τρέχοντα οικονομικά θέματα στα κλιμάκια διεθνών οργανισμών που επισκέπτονται την Κύπρο, όπως είναι το ΔΝΤ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η ΕΚΤ, οι οίκοι αξιολόγησης Standard & Poor's, Moody's και Fitch.

Το ανασκοπούμενο έτος συνεχίστηκε για τρίτη φορά η συλλογή και ανάλυση των δεδομένων για τα περιουσιακά στοιχεία, τα δάνεια και τις πηγές εισοδήματος των νοικοκυριών της Κύπρου, γνωστή ως Cyprus Survey of Consumer Finances. Η έρευνα αυτή εγκαινιάστηκε το 1997 σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου και διεξάγεται κάθε τρία χρόνια. Μέχρι τώρα έχουν γίνει τρεις τέτοιες έρευνες και αφορούν τα έτη 1999, 2002 και 2005. Επιπλέον, συνεχίστηκαν και άλλα ερευνητικά προγράμματα, όπως το οικονομετρικό μοντέλο της κυπριακής οικονομίας και το μοντέλο FEER (Fundamental Equilibrium Exchange Rate Model) για τη συναλλαγματική ισοτιμία ισορροπίας της κυπριακής λίρας.

Ενόψει της στοχευόμενης υιοθέτησης του ευρώ από την Κύπρο την 1η Ιανουαρίου, 2008, οι στατιστικές υποχρεώσεις της ΚΤΚ, οι οποίες είχαν ήδη αυξηθεί από το 2005 με την ένταξη της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II, εντάθηκαν ακόμη περισσότερο κατά το υπό επισκόπηση έτος. Πέραν της σημασίας των αξιόπιστων στατιστικών πληροφοριών για σκοπούς διαμόρφωσης οικονομικής και νομισματικής πολιτικής, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο, ορισμένα στατιστικά στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν και για την αξιολόγηση της ετοιμότητας της Κύπρου να υιοθετήσει το ευρώ.

Κατά τη διάρκεια του 2006, η πιο σημαντική εξέλιξη στον τομέα της νομισματικής χρηματοπιστωτικής στατιστικής ήταν η έναρξη υποβολής συνολικών στοιχείων ισολογισμού στην ΕΚΤ με βάση τη νέα μηνιαία λογιστική κατάσταση των ΝΧΙ. Η πρώτη αποστολή, που έγινε το Δεκέμβριο, αφορούσε στοιχεία για ολόκληρο το τραπεζικό σύστημα, συμπεριλαμβανομένων των ΣΠΙ και των πρώην διεθνών τραπεζικών μονάδων με μήνες αναφοράς τον Οκτώβριο και Νοέμβριο, 2006, και, σύμφωνα με την προκαταρκτική έκθεση της ΕΚΤ, ήταν απόλυτα επιτυχής. Η τακτική υποβολή στοιχείων θα συνεχισθεί σε μηνιαία βάση, τη 17η εργάσιμη μέρα κάθε μήνα, παρέχοντας στοιχεία για τον προηγούμενο μήνα, ενώ, από την ένταξη στη ζώνη του ευρώ, τα εν λόγω στοιχεία θα υποβάλλονται τη 15η εργάσιμη μέρα κάθε μήνα.

Θα πρέπει, επίσης, να σημειωθεί ότι, εκτός από τις στατιστικές απαιτήσεις της ΕΚΤ, τα στοιχεία, που συλλέγονται μέσω της μηνιαίας λογιστικής κατάστασης, ικανοποιούν τις πληροφοριακές ανάγκες της ΚΤΚ για τη διεκπεραίωση των εποπτικών, νομισματικών και άλλων αρμοδιοτήτων της.

Κατά το υπό αναφοράν έτος, ολοκληρώθηκε το προσχέδιο της Οδηγίας σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία των επιτοκίων που εφαρμόζουν τα ΝΧΙ σε καταθέσεις και δάνεια. Κύριος σκοπός της εν λόγω Οδηγίας είναι η παροχή τόσο στην ΚΤΚ όσο και στην ΕΚΤ μιας ολοκληρωμένης, λεπτομερούς και εναρμονισμένης εικόνας του ύψους και των μεταβολών των επιτοκίων, στοιχείων απαραίτητων, μεταξύ άλλων, για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής και τη διασφάλιση της

σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Παράλληλα, συνεχίστηκε η εργασία για τον καταρτισμό ενός ολοκληρωμένου συστήματος Τομητηνιαίων Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της EKT, οι οποίες προνοούν τον καταρτισμό στοιχείων για υπόλοιπα και συναλλαγές σε όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα και για όλους τους τομείς της οικονομίας.

Άλλη σημαντική εξέλιξη στον τομέα της Στατιστικής, το χρόνο που πέρασε, ήταν η τελική διαμόρφωση του νέου συστήματος απευθείας παροχής στατιστικών στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών από επιχειρήσεις και οργανισμούς. Το νέο αυτό σύστημα, το οποίο βασίζεται στη διεξαγωγή τεσσάρων ερευνών, αποσκοπεί στην κατάρτιση των στοιχείων του λογαριασμού χρηματοοικονομικών συναλλαγών του ισοζυγίου πληρωμών, του συναφούς εισοδήματος και της διεθνούς επενδυτικής θέσης της Κύπρου, βάσει των προτύπων που έχουν καθορίσει το ΔΝΤ, η EKT και η Ευρωστάτ.

Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις κατά το 2006, εκτιμάται ότι ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης ήταν 3,8% σε σύγκριση με 3,9% τον προηγούμενο χρόνο. Αναλυτικά, η εσωτερική ζήτηση αυξήθηκε κατά 5,4% σε σύγκριση με 4,1% το 2005, κυρίως λόγω της ανόδου του ρυθμού αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης, ενώ η εξωτερική ζήτηση αυξήθηκε κατά 4,0% σε σύγκριση με άνοδο 4,7% το 2005. Η επιβράδυνση αυτή της εξωτερικής ζήτησης οφείλεται στην υποτονική πορεία των επανεξαγωγών σε συνάρτηση με τη συνέχιση της αυξητικής πορείας των εισαγωγών. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουνσών συναλλαγών διευρύνθηκε οριακά γύρω στο 6,0% του

ΑΕΠ κατά το 2006, από 5,8% το ΑΕΠ το 2005, εν μέρει λόγω των αυξημένων εισαγωγών πετρελαιοειδών. Ο πληθωρισμός ανήλθε στο 2,5% το 2006 σε σύγκριση με 2,6% το 2005. Η οριακή επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των τιμών οφείλεται εν μέρει στον έντονο ανταγωνισμό στο λιανικό εμπόριο. Στην αγορά εργασίας, οι εγγεγραμμένοι άνεργοι μειώθηκαν στο 3,4% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2006 σε σύγκριση με 3,7% το 2005.

Το 2007 προβλέπεται και πάλι αύξηση του ΑΕΠ γύρω στα ίδια περίπου επίπεδα, ενώ ο πληθωρισμός αναμένεται να μειωθεί σημαντικά σε σχέση με το 2006, λόγω της μείωσης των φόρων κατανάλωσης των αυτοκινήτων, νοούμενου ότι δεν θα διαφοροποιηθεί ουσιαστικά η τιμή του πετρελαίου από τα επίπεδα που επικρατούσαν στο τέλος του 2006. Σε ό,τι αφορά το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουνσών συναλλαγών, αυτό αναμένεται να μειωθεί ως ποσοστό του ΑΕΠ σε σχέση με το έλλειμμα που καταγράφηκε το 2006.

Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία του ΔΝΤ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 2006 η διεθνής οικονομία παρουσίασε μεγέθυνση περίπου της τάξης του 5,0%. Οι κινητήριες δυνάμεις ήταν η οικονομία των ΗΠΑ, παρά την επιβράδυνσή της το δεύτερο ήμισυ του έτους, η ευρωπαϊκή και η ιαπωνική οικονομία. Οι πληθωριστικές πιέσεις που προέρχονταν, κυρίως, από τις αγορές πετρελαίου ώθησαν τις πλείστες κεντρικές τράπεζες να παραμείνουν σε επιφυλακή, με την τάση της νομισματικής τους πολιτικής να είναι περιοριστική. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ προέβη σε τρεις αυξήσεις στα βασικά της επιτόκια κατά τους πρώτους έξι μήνες του έτους,

φτάνοντας μέχρι το 5,25%. Από τον Ιούνιο μέχρι το τέλος του έτους διατήρησε τα επιτόκια της αμετάβλητα. Η EKT προέβη σε πέντε αυξήσεις κατά τη διάρκεια του χρόνου και η Τράπεζα της Αγγλίας σε δύο αυξήσεις. Τα βασικά επιτόκια των προαναφερόμενων νομισματικών αυχών βρίσκονταν στο 3,50% και 5,00%, αντίστοιχα στο τέλος του 2006. Η Τράπεζα της Ιαπωνίας το Μάρτιο, 2006, κατήργησε την υπερβολικά χαλαρή νομισματική της πολιτική και προέβη σε μια αύξηση στο βασικό της επιτόκιο, το οποίο μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου, 2006, βρισκόταν στο 0,25%.

Όσον αφορά τις εγχώριες νομισματικές εξελίξεις, το 2006 συνεχίστηκαν οι έντονες εισροές συναλλάγματος που χρηματοδοτούσαν, κυρίως, τα δάνεια σε ξένο νόμισμα. Οι πληθωριστικές πιέσεις αποδείχτηκαν περιορισμένης ισχύος και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής της ΚΤΚ προέβη σε μια μόνο αύξηση του βασικού της επιτοκίου κατά 25 μονάδες βάσης το Σεπτέμβριο, καθορίζοντας το βασικό επιτόκιο στο 4,50%. Ταυτόχρονα, για σκοπούς εναρμόνισης των κυπριακών επιτοκίων με τα αντίστοιχα της EKT, η εν λόγω Επιτροπή καθόρισε το επιτόκιο της κύριας αναχρηματοδότησης ως το βασικό επιτόκιο, σε αντικατάσταση του επιτοκίου της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης (Lombard) που χρησιμοποιείτο μέχρι τότε. Στη συνεδρία του Σεπτεμβρίου, το επιτόκιο της κύριας αναχρηματοδότησης εξισώθηκε με αυτό της οριακής χρηματοδότησης και αυξήθηκε από το 3,25% στο 4,50%. Αναμένεται ότι η ασυμμετρία που προκλήθηκε μεταξύ των τριών βασικών επιτοκίων θα διορθωθεί με ανάλογες αποφάσεις της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής στο μέλλον. Όσον αφορά τη

χρηματαγορά, η τραπεζική ζευστότητα εξακολούθησε να είναι πλεοναστική και η ΚΤΚ συνέχισε τις παρεμβάσεις της μέσω δημιοργασιών αποδοχής καταθέσεων. Ο κυριότερος λόγος για την πλεονάζουσα ζευστότητα ήταν οι αυξημένες εισροές συναλλάγματος. Εξαιτίας των συνθηκών ζευστότητας η περαιτέρω μείωση του συντελεστή ελάχιστων αποθεματικών αναστάληκε, με αποτέλεσμα αυτός να παραμένει στο 5,00% μέχρι το τέλος του 2006.

Το 2006, αναμφίβολα σημαδεύτηκε από τις φαγδαίες εξελίξεις στον τραπεζικό χώρο, καθώς και από την πρόοδο στην προετοιμασία για την υιοθέτηση του ευρώ από την Κύπρο. Για τα θέματα αυτά θα πρέπει να γίνει ιδιαίτερη μνεία.

Είναι δεδομένο ότι στην ΕΕ αναπτύσσεται φαγδαία η διασυνοριακή παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς και η επέκταση των τραπεζών εκτός συνόρων είτε με την εξαγορά υφισταμένων τραπεζών σε άλλες χώρες είτε με την ίδρυση σ' αυτές θυγατρικών ή υποκαταστημάτων. Η συνεχής προσαρμογή του θεσμικού πλαισίου της ΕΕ με στόχο την άρση εμποδίων και αντικανότων έχει προωθήσει σημαντικά τη δημιουργία μιας ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Λόγω των εξελίξεων αυτών, ο τραπεζικός ανταγωνισμός έχει αυξηθεί και αναμένεται ότι θα ενταθεί ακόμη περισσότερο στο μέλλον. Ο εγχώριος τραπεζικός τομέας της Κύπρου, καθώς είναι φυσικό, επηρεάζεται από τις εξελίξεις που συντελούνται στο ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον.

Μολονότι το κυπριακό εγχώριο τραπεζικό σύστημα έχει ανακάμψει και χαρακτηρίζεται

πλέον από υψηλή κερδοφορία, ισχυρή κεφαλαιακή βάση και ικανοποιητική ζευστότητα, οι τράπεζες επιχειρούν να επαναποθετηθούν στο νέο περιβάλλον, αναδιατάσσοντας τις μεθόδους λειτουργίας και αναδιαρρόωντας το κόστος λειτουργίας τους. Οι δυναμικότερες τράπεζες εφαρμόζουν προγράμματα λειτουργικής αναδιάρροωσης με σκοπό να αναπροσαρμόσουν το δίκτυο των καταστημάτων τους και να εξορθολογήσουν τις θυγατρικές τους εταιρείες, να ανανεώσουν τα προσφερόμενα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και τις υπηρεσίες τους, και να αντλήσουν τα μέγιστα δυνατά οφέλη από τις πολυποίκιλες και παρεμφερείς πωλήσεις. Παρατηρείται επίσης αυξημένη χρήση και αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας, περιλαμβανομένου και του διαδικτύου.

Η ολοκλήρωση της εξαγοράς μιας τράπεζας ή της συγχώνευσης μεταξύ τραπεζών δεν είναι εύκολο εγχείρημα, ούτε μπορεί να προεξασφαλισθεί ότι το νέο σχήμα θα είναι πιο επικερδές από το προηγούμενο και βιώσιμο. Ιδιαίτερα στη χώρα μας, όπου το τραπεζικό σύστημα αποτελεί τον κύριο αιμοδότη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, οποιεσδήποτε κινήσεις θα πρέπει να γίνονται με προσοχή, διασφαλίζοντας την οικονομική βιωσιμότητα του νέου σχήματος, την ικανοποιητική του κερδοφορία, τη διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής βάσης, την επαρκή εξυπηρέτηση των πελατών και τα συνακόλουθα οφέλη προς τους μετόχους.

Για τους πιο πάνω λόγους, οι οποιεσδήποτε εξαγορές ή συγχωνεύσεις τραπεζών θα πρέπει να τυγχάνουν της εκ των προτέρων έγκρισης της αρμόδιας τραπεζικής

εποπτικής αρχής ή αρχών καθώς και της αρμόδιας επιτροπής για θέματα προστασίας του ανταγωνισμού. Οπωσδήποτε, οι εξελίξεις είναι συνεχείς και απαιτούνται προσεχτικές και καλά μελετημένες κινήσεις από όλους τους εμπλεκομένους.

Σχετικά με την προετοιμασία για την υιοθέτηση του ευρώ, η κυπριακή οικονομία έχει επιτύχει υψηλό βαθμό σταθερής σύγκλισης με τη ζώνη του ευρώ. Οι πολύ καλές επιδόσεις της Κύπρου σε σχέση με τα κριτήρια σύγκλισης καταδεικνύουν ότι η κυπριακή οικονομία όχι μόνο ικανοποιεί τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ, αλλά και διαθέτει τα εχέγγυα για ακόμα πιο καλές προοπτικές εντός της ζώνης του ευρώ, αξιοποιώντας τις προσφερόμενες ευκαιρίες και αποκομίζοντας τα οφέλη του ενιαίου νομίσματος. Όμως, οι προαναφερθείσες επιδόσεις δεν πρέπει να οδηγήσουν σε εφησυχασμό. Απαιτείται διαρκής επαγρύπνηση στο μέτωπο των κριτηρίων σύγκλισης, ιδιαίτερα για τη συνεχή ικανοποίηση του κριτηρίου της σταθερότητας των τιμών. Απαιτείται, επίσης, επαγρύπνηση στα δημόσια οικονομικά και συνέχιση της προσπάθειας εξυγίανσής τους με διαρροωτικά και όχι πρόσκαιρα μέτρα, ώστε να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους, ιδιαίτερα ενόψει των κινδύνων που συνεπάγεται η γήρανση του πληθυσμού με τις συνεπαγόμενες αρνητικές επιπτώσεις στα συστήματα υγείας και συντάξεων. Είναι, συνεπώς, αδήριτη η ανάγκη της επίσπευσης της υλοποίησης των μέτρων του Εθνικού Προγράμματος Δράσης για τη Στρατηγική της Λισαβόνας, που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την περαιτέρω διαφοροποίηση της δομής της οικονομίας προς δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας, την προώθηση

της έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας και την ενίσχυση των συνθηκών ανταγωνισμού.

Η ένταξη της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ αποτελεί κορυφαίο εθνικό στόχο. Η ΚΤΚ δεσμεύεται να συνεχίσει την αρμονική συνεργασία της με τους υπόλοιπους εμπλεκόμενους φορείς και να παραμείνει πιστά προσηλωμένη στη στόχευση της επίτευξης ομαλής υιοθέτησης του ευρώ. Ευρισκόμενοι στην τελική ευθεία της προετοιμασίας για την υιοθέτηση του ευρώ, επισημαίνω, ακόμα, την ανάγκη για περαιτέρω εντατικοποίηση των προσπαθειών, τόσο του δημοσίου, όσο και του ιδιωτικού τομέα, ιδιαίτερα στον τομέα της προετοιμασίας και της ενημέρωσης του κοινού. Η ΚΤΚ έχει επιτελέσει σημαντικό προπαρασκευαστικό έργο στους τομείς της αρμοδιότητάς της και, καθώς πλησιάζει η ημερομηνία υιοθέτησης του ευρώ, εντατικοποιεί τις προσπάθειές της για να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη μετάβαση στο νέο νόμισμα. Θεωρώ ως δεδομένη την επιβαλλόμενη έγκαιρη προετοιμασία τόσο του ευρυτερού δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα για τα θέματα και τις πτυχές που εμπίπτουν στις δικές τους αρμοδιότητες.

Εν κατακλείδι, πιστεύω ότι η Κύπρος θα είναι, έγκαιρα, καθ' όλα έτοιμη για την εισαγωγή του ευρώ την 1η Ιανουαρίου, 2008. Η καθολική συνεργασία και κινητοποίηση όλων δεν μπορεί παρά να διασφαλίσει την επιτυχή μετάβαση από τη λίρα στο ευρώ.

Καταλήγοντας, επιθυμώ να εκφράσω θερμές ευχαριστίες προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής για την πολύτιμη συνεισφορά και βοήθειά τους στην επιτέλεση του έργου της ΚΤΚ. Θερμά, επίσης, ευχαριστώ όλο το προσωπικό της ΚΤΚ για την αφοσίωση, την επιμέλεια και τις άσκες προσπάθειες που κατέβαλε για την επίτευξη των στόχων της ΚΤΚ και κατά το έτος που πέρασε. Ιδιαίτερες ευχαριστίες εκφράζω προς τον κ. Αλέξη Γαλανό και προς τον κ. Γεώργιο Χατζηαναστασίου που αποχώρησαν από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής της ΚΤΚ, αντίστοιχα. Η επιτυχής θητεία τους συνέβαλε τα μέγιστα στην επίτευξη των στόχων και την εκπλήρωση της αποστολής της ΚΤΚ.

Επιθυμώ, τέλος, να εξωτερικεύσω την αισιοδοξία και να διαδηλώσω την πίστη μου για την επιτυχή πορεία της ΚΤΚ μέσα στο νέο πολύ απαιτητικό περιβάλλον της ζώνης του ευρώ. Η ΚΤΚ διαθέτει ικανό προσωπικό και έχει προετοιμασθεί κατάλληλα με δομικές προσαρμογές και θεμελιακές αναδιατάξεις ώστε να αντιμετωπίσει με επιτυχία και τις νέες τεράστιες προκλήσεις και να συνεχίσει την πολύτιμη συμβολή της στην οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική πρόοδο και ευημερία του λαού μας.

Δρ. Χριστόδουλος Χριστοδούλου
Διοικητής

2. Διοίκηση και οργάνωση της ΚΤΚ

2.1 Διοικητικό Συμβούλιο

Χρ. Χριστοδούλου
Διοικητής, Πρόεδρος

Φ. Ζαχαριάδης

Ε. Χατζηζαχαρίας

Α. Γαλανός

Ζ. Κατσουρίδης

Σ. Αραπούνης

Φίλιος Ζαχαριάδης: Γενικός Διευθυντής ασφαλιστικής εταιρείας. Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών και Μέλος της Συμβούλευτικής Επιτροπής Ασφαλισεων. Αντιπρόεδρος της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων Κύπρου. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ από το Νοέμβριο του 1993.

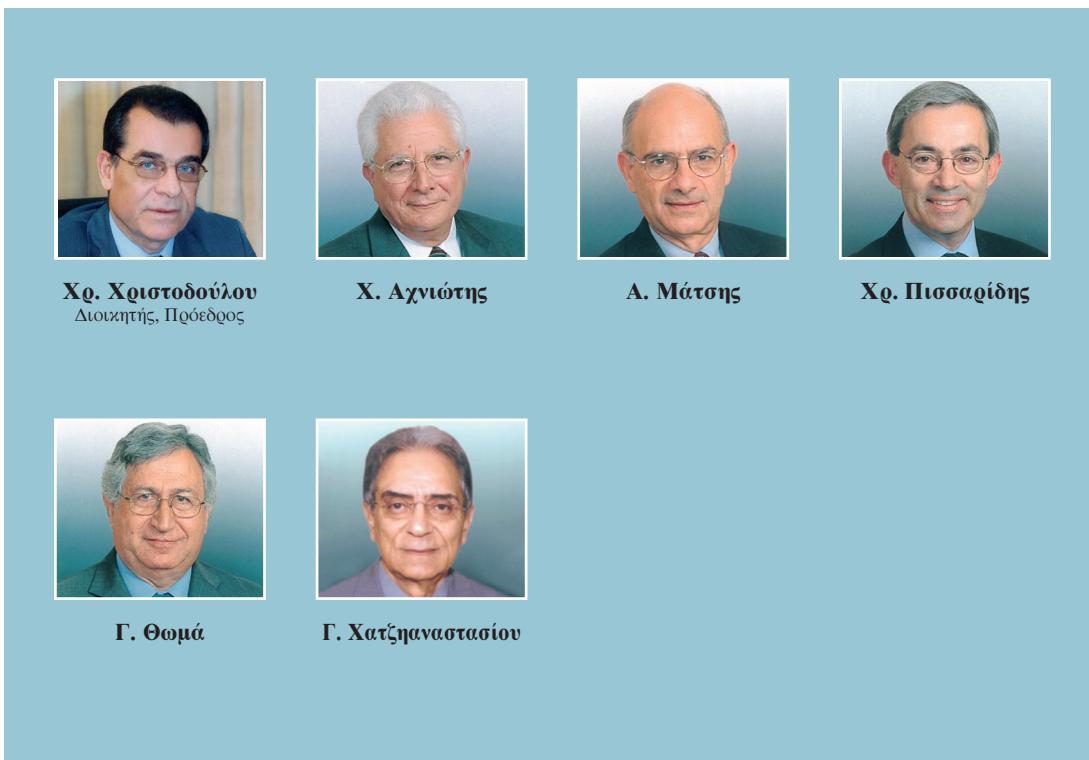
Ελευθέριος Χατζηζαχαρίας: Εγκεκριμένος Ελεγκτής, συνέταιρος σε Οίκο λογιστών ελεγκτών από το 1984. Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ από τον Ιούνιο του 1999.

Αλέξης Γαλανός: Πρόων Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων. Διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ από τον Ιούλιο του 1974 μέχρι το Μάιο του 1979. Επαναδιορίστηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ το Νοέμβριο του 2003 και υπηρέτησε μέχρι το Δεκέμβριο του 2006.

Ζήνων Κατσουρίδης: Πλοιοκτήτης και Διευθύνων Σύμβουλος Ναυτιλιακής Εταιρείας. Κάτοχος του Κυπριακού Βραβείου Ναυτιλίας και Εταιρικό μέλος του Βρετανικού Ναυτικού Ινστιτούτου. Διετέλεσε Σύμβουλος του Προέδρου της Δημοκρατίας για Ναυτιλιακά Θέματα, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, Διευθύνων μέλος του Baltic Exchange, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Bimco (για 2 θητείες), και Αντιπρόεδρος του Κυπριακού Ναυτιλιακού Συμβουλίου. Επαναδιορίστηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ το Δεκέμβριο του 2003.

Σπύρος Αραπούνης: Συνέταιρος και Διευθυντής αριθμού ιδιωτικών εταιρειών. Επίτιμος Γενικός Πρόξενος της Ισπανίας στην Κύπρο από το 1968. Διετέλεσε Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπριακού Διυλιστηρίου για πέντε χρόνια, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου των Κυπριακών Αερογραμμών επίσης για πέντε χρόνια και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ από το 1979 μέχρι το 1989. Επαναδιορίστηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ τον Ιούλιο του 2004.

2.2 Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής

Χαράλαμπος Αχνιώτης: Σύμβουλος του Διοικητή και πρώην Πρόεδρος Ανώτερος Διευθυντής, επικεφαλής της Διεύθυνσης Οικονομικών Ερευνών και Διοικητικών Υπηρεσιών της ΚΤΚ. Είναι μέλος της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής από το Νοέμβριο του 2000.

Ανδρέας Μάτσης: Επιχειρηματίας. Πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αιμιλιών. Είναι μέλος της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής από το Νοέμβριο του 2000.

Χριστόφορος Πισσαρίδης: Καθηγητής Οικονομικών, London School of Economics and Political Science. Είναι μέλος της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής από το Νοέμβριο του 2000.

Γεώργιος Θωμά: Ανώτερος Διευθυντής, Διεύθυνση Οικονομικών Ερευνών και Στατιστικής της ΚΤΚ. Είναι μέλος της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής από τον Απρίλιο του 2003.

Γεώργιος Χατζηαναστασίου: Πρώην Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού και του Υπουργείου Οικονομικών. Υπηρέτησε το 1985-89 στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΤΚ και έξι χρόνια ως Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου Εμπορικών Τραπεζών. Είναι Πρόεδρος του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου και μέλος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνωμόνων του Προέδρου της Δημοκρατίας. Διετέλεσε μέλος της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής από το Μάρτιο του 2005 μέχρι τον Αύγουστο του 2006.

2.3 Ανώτερη Διευθυντική Ομάδα και Επιτροπή Διοικητή

Χρ. Χριστοδούλου
Διοικητής, Πρόεδρος

Χ. Αχνιώτης
Συμβούλος
του Διοικητή

Σ. Σταύρου
Ανώτερος Διευθυντής
Διεύθυνση Ασφάλειας
και Τεχνικής
Υποστήριξης

Γ. Μαυρουδής
Ανώτερος Διευθυντής
Διεύθυνση Τραπέζικων
Εγγασιών Εσωτερικού και
Λογιστικών Υποεπισών
(αφυπόβετο την 1η Φεβ. 2006)

Φ. Φρανκ
Ανώτερη Διευθύντρια,
Διεύθυνση Τραπέζικων
Εγγασιών Εσωτερικού και
Λογιστικών Υποεπισών
(διορίστηκε την
1η Ιουλίου, 2006)

Σ. Μιχαηλίδης
Ανώτερος Διευθυντής
Διεύθυνση Διοικητικών
Υπηρεσιών
(διορίστηκε την
1η Ιουλίου, 2006)

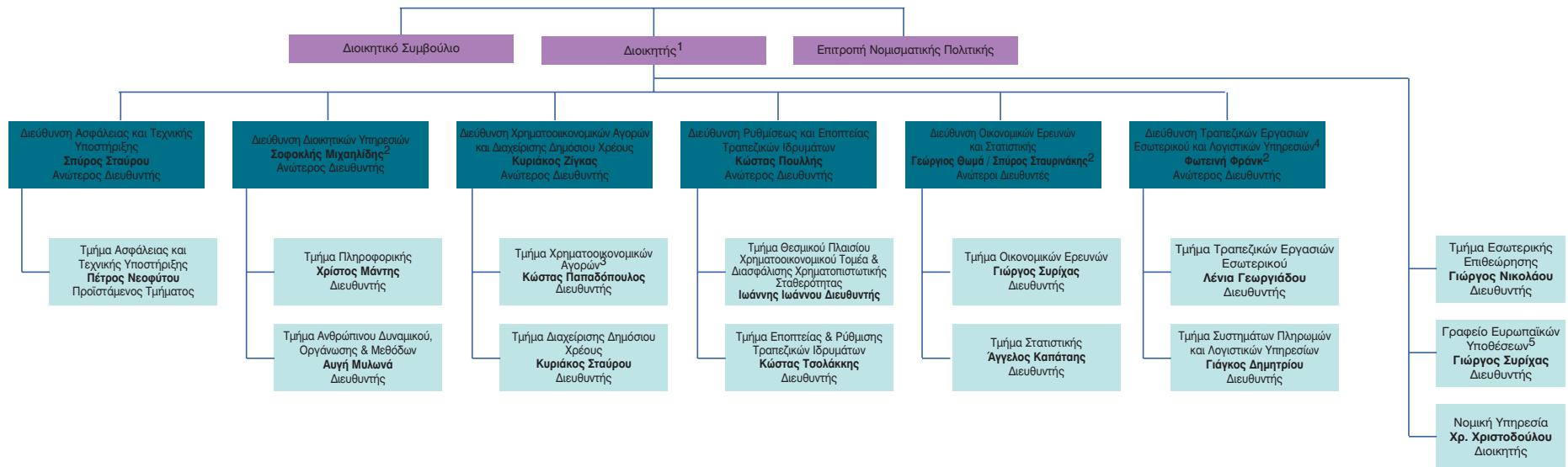
Γ. Θωμά
Ανώτερος Διευθυντής
Διεύθυνση Οικονομικών
Ερευνών και Στατιστικής
(αφυπόβετε την
1η Μαΐου,
2007)

Σ. Σταυρινάκης
Ανώτερος Διευθυντής
Διεύθυνση Οικονομικών
Ερευνών και Στατιστικής
(διορίστηκε την
1η Ιουλίου, 2006)

Κ. Πουλλής
Ανώτερος Διευθυντής
Διεύθυνση Ριθμίσεως
και Εποπτείας
Τραπέζικων Ιδρυμάτων

Κ. Ζίγκας
Ανώτερος Διευθυντής
Διεύθυνση
Χρηματοοικονομικών
Αγορών και Διαχείρισης
Δημόσιου Χρέους

2.4 Διευθυντική και Οργανική Δομή Δεκέμβριος 2006

¹ Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, το Γραφείο Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, η Νομική Υπηρεσία και θέματα προϋπολογισμού υπάγονται κατευθείαν στο Διοικητή.

² Ο κ. Σοφοκλής Μιχαηλίδης, ο κ. Σπύρος Σταυρινάκης και η κα Φωτεινή Φρανκ ανέλαβαν καθήκοντα την 1 Ιουλίου, 2006. Ο κ. Γεώργιος Θωμά αφυπηρετεί την 1η Μαΐου, 2007.

³ Στο εγγύς μέλλον θα λειτουργήσει Υπηρεσία Ανταλλακτηρίων και άλλων Δραστηριοτήτων Συναλλάγματος η οποία θα υπάγεται στο Τμήμα Χρηματοοικονομικών Αγορών.

⁴ Στη Διεύθυνση Τραπεζικών Εργασιών Εσωτερικού και Λογιστικών Υπηρεσιών λειτουργεί Υπηρεσία Νομισματικού Μουσείου.

⁵ Η βιβλιοθήκη υπάγεται στο Γραφείο Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

3. Η οικονομία το 2006

3.1 Οικονομικές Εξελίξεις

Γενική επισκόπηση

Με βάση προκαταρκτικά στοιχεία και εκτιμήσεις της ΣΥΚ, το 2006 η οικονομική δραστηριότητα στην Κύπρο κυμάνθηκε σε ικανοποιητικά επίπεδα, με το ΑΕΠ να σημειώνει αύξηση σε πραγματικούς όρους κατά 3,8% σε σύγκριση με 3,9% το 2005. Σημειώνεται ότι οι υψηλοί ρυθμοί και των δύο ετών καταγράφηκαν παρά τις περαιτέρω σημαντικές αυξήσεις στις τιμές του πετρελαίου στις διεθνείς αγορές.

Η εγχώρια ζήτηση το 2006 επιταχύνθηκε εξαιτίας, κυρίως, της αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης και των ακαθάριστων επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου. Σε σχέση με την εξωτερική ζήτηση, οι εξαγωγές παρουσίασαν επιβράδυνση, αντικατοπτρίζοντας κυρίως την υποτονικότητα των επανεξαγωγών, ενώ οι εισαγωγές σε πραγματικούς όρους επιταχύνθηκαν.

Από την πλευρά της παραγωγής, ο τομέας των υπηρεσιών σημείωσε βελτίωση, λόγω της θετικής πορείας του τομέα χονδρικού και λιανικού εμπορίου, των ενδιάμεσων χοηματοοικονομικών οργανισμών και του τομέα των ξενοδοχείων και εστιατορίων. Η επίδοση των δευτερογενών τομέων ήταν θετική σε σύγκριση με το 2005, ως αποτέλεσμα της επιτάχυνσης που παρατηρήθηκε στους τομείς του ηλεκτρισμού, της μικρής ανόδου στη μεταποίηση, σε σύγκριση με μείωση το 2005, αλλά και λόγω της συνεχιζόμενης ανόδου στον τομέα των κατασκευών.

Κατά το υπό ανασκόπηση έτος, ο πληθωρισμός, υπολογίζομενος με βάση τον Εθνικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, ανήλθε στο 2,5%

σε σύγκριση με 2,6% το 2005, ως αποτέλεσμα, κυρίως, της μικρής επιβράδυνσης των τιμών των πετρελαιοειδών αλλά και των υπηρεσιών. Σημειώνεται, επίσης, η συνεχιζόμενη καταστατική επίδραση των τιμών των εισαγόμενων προϊόντων (εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών), που συνδέεται με την ενδυνάμωση της κυπριακής λίρας κατά το 2006 και τον εντονότερο ανταγωνισμό στο διεθνές εμπόριο, αλλά και στο εγχώριο και λιανικό εμπόριο.

Ο πληθωρισμός με βάση τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανήλθε το 2006 στο 2,2%, δηλαδή, 0,7 εκατοστιαίες μονάδες κάτω από το σχετικό κριτήριο του Μάαστριχτ, το οποίο διαμορφώθηκε στο 2,9%. Οι διαφορές μεταξύ του Εναρμονισμένου και του Εθνικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή για την περίπτωση της Κύπρου επεξηγούνται στο σχετικό πλαίσιο που ακολουθεί.

Κατά το υπό επισκόπηση έτος, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων, ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, μειώθηκε στο 3,4% από το 3,7% το 2005, παρά τη συνεχιζόμενη αύξηση των ξένων εργατών στην Κύπρο, η οποία, όμως, επιβραδύνεται.

Παραγωγή

Οι δευτερογενείς τομείς της οικονομίας παρουσίασαν εν γένει επιτάχυνση, όπως για παράδειγμα εκείνοι της μεταποίησης και του ηλεκτρισμού. Η προστιθέμενη αξία στη μεταποίηση ανήλθε, σε πραγματικούς όρους, κατά 0,3% το 2006 σε σύγκριση με μείωση 0,3% τον προηγούμενο χρόνο, ενώ ο τομέας του ηλεκτρισμού σημείωσε άνοδο κατά 3,9%, έναντι ανόδου 3,4% το 2005. Παράλληλα,

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν κατά οικονομική δραστηριότητα

£ εκατ.

Οικονομική Δραστηριότητα	Σε σταθερές τιμές (2000)			
	2003	2004	2005	2006 (προ.)
Πρωτογενής τομέας	212,5	203,8	208,7	211,3
Γεωργία, Θήρα και δασοκομία	185,3	171,0	177,0	179,9
Αλιεία	9,5	13,0	11,6	10,6
Ορυχεία και λατομεία	17,7	19,8	20,1	20,8
Δευτερογενής τομέας	1.115,3	1.149,4	1.176,8	1.208,5
Μεταποίηση	544,3	549,6	547,8	549,2
Ηλεκτρισμός, υγραέριο και νερό	142,3	147,9	153,0	158,9
Κατασκευές	428,7	451,9	476,0	500,4
Τριτογενής τομέας	4.450,1	4.664,6	4.864,9	5.065,6
Χονδρικό και λιανυκό εμπόριο	748,9	825,4	853,2	904,7
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	455,0	446,0	450,4	458,1
Μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	527,6	597,5	640,7	658,3
Ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί	376,0	389,6	425,4	463,0
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμίσθωση και επιχειρηματικές δραστηριότητες	1.002,4	1.038,0	1.075,0	1.116,0
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	548,4	556,9	579,2	596,3
Εκπαίδευση	312,3	315,9	328,7	399,5
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	205,3	208,2	214,6	221,0
Άλλες κοινοτικές, κοινωνικές και προσωπικές υπηρεσίες	230,1	235,9	241,2	247,2
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	44,0	51,3	56,5	61,5
Σύνολο Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας	5.777,8	6.017,9	6.250,4	6.485,4
Συν: Φόρος Προστιθέμενης Αξίας και εισαγωγικοί δασμοί	468,0	488,9	509,0	530,1
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε τιμές αγοράς	6.245,8	6.506,8	6.759,4	7.015,4

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν κατά κατηγορία δαπανών

£ εκατ.

Κατηγορία Δαπανών	Σε σταθερές τιμές (2000)			
	2003	2004	2005	2006 (προκ.)
Ιδιωτική κατανάλωση	4.030,8	4.284,3	4.486,6	4.739,0
Δημόσια κατανάλωση	1.164,0	1.099,6	1.136,7	1.163,7
Ακαθάριστες κεφαλαιουχικές επενδύσεις	1.095,2	1.315,5	1.281,7	1.438,5
Αυξομείωση αποθεμάτων	-11,9	98,0	31,3	98,9
Ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου	1.107,1	1.217,5	1.250,4	1.339,9
Εγχώρια ζήτηση	6.290,0	6.699,4	6.905,0	7.341,2
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	3.211,8	3.375,6	3.533,2	3.674,8
Μείον: Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	3.256,0	3.568,3	3.678,8	4.000,4
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε τιμές αγοράς	6.245,8	6.506,8	6.759,4	7.015,4
Συν: Καθαρές εισροές εισοδήματος από ξένες χώρες	-138,7	-261,8	-222,5	-115,5
Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν σε τιμές αγοράς	6.107,2	6.245,0	6.536,9	6.899,9

σημαντική άνοδος σημειώθηκε στις κατασκευές, της τάξης του 5,1% σε πραγματικούς όρους σε σύγκριση με άνοδο 5,3% το 2005, γεγονός που υποδεικνύει ότι η ανάπτυξη στον τομέα αυτό εξακολουθεί να παραμένει έντονη, άνκαι επιβραδυνόμενη. Η πορεία του δείκτη εμβαδού αδειών οικοδομής και οι πωλήσεις τσιμέντου στην εγχώρια αγορά επιβεβαιώνουν, επίσης, αυτή την επιβράδυνση σε πιο έντονο βαθμό.

Οι τομείς των υπηρεσιών παρουσίασαν συνολικά επιτάχυνση κατά το 2006. Συγκεκριμένα, ο τομέας του χονδρικού και λιανικού εμπορίου κατέγραψε αύξηση κατά 6,0% σε σύγκριση με αύξηση κατά 3,4% τον προηγούμενο χρόνο, αντανακλώντας, χυρίως, την επιτάχυνση της ιδιωτικής κατανάλωσης. Παράλληλα, ο τομέας των ξενοδο-

χείων και εστιατορίων σημείωσε άνοδο της τάξης του 1,7% κατά το 2006 σε σύγκριση με άνοδο 1,0% τον προηγούμενο χρόνο. Τόσο η εγχώρια ζήτηση όσο και η εξωτερική, όπως αυτή αντανακλάται στην αύξηση των δαπανών των τουριστών κατά το 2006, επηρέασαν τις εξελίξεις στον τομέα αυτό. Ο τομέας των ενδιάμεσων χορηματοπιστωτικών οργανισμών παρουσίασε μεγάλη άνοδο της τάξης του 8,9%, αντικατοπτρίζοντας εν μέρει την έντονη δραστηριότητα στον τραπεζικό τομέα. Επίσης, ο ρυθμός ανάπτυξης του τομέα της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, εκμίσθωσης και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξακολούθησε να παραμένει σε σχετικά ψηλά επίπεδα, παρά την επιβράδυνση που άρχισε να παρατηρείται στον τομέα των κατασκευών.

Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης (ΔΑΑ) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ)

Η έννοια της ανθρώπινης ανάπτυξης και ευημερίας είναι πολυδιάστατη και υποκειμενική με αποτέλεσμα το ΑΕΠ μιας χώρας, μέγεθος που χρησιμοποιείται ευρέως, να μην αποδίδει επακριβώς το βαθμό ευημερίας του πληθυσμού της. Ως εκ τούτου, έχουν επιχειρηθεί διάφοροι συνδυασμοί του ΑΕΠ με μη - οικονομικούς δείκτες για να επιτευχθεί μια πιο αντιπροσωπευτική απεικόνιση της ευημερίας και ποιότητας ζωής στις διάφορες χώρες. Το 1990, το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΟΗΕ εισήγαγε το ΔΑΑ, το οποίο περιλαμβάνει, εκτός από το ΑΕΠ, δείκτες που αφορούν την υγεία (αναμενόμενος μέσος όρος ζωής) και την εκπαίδευση (μέση διάρκεια σχολικής εκπαίδευσης και βαθμός μόρφωσης ενηλίκων).

Σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση Ανθρώπινης Ανάπτυξης του ΟΗΕ, που εξεδόθη το 2006, η Κύπρος κατατάσσεται μεταξύ των χωρών με τη μεγαλύτερη ανθρώπινη ανάπτυξη με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, τα οποία αφορούν το έτος 2004. Συγκεκριμένα, όπως και στην προηγούμενη Έκθεση, η Κύπρος τοποθετείται στην 29η θέση μεταξύ 177 χωρών μελών του ΟΗΕ και στην 17η θέση μεταξύ των χωρών μελών της ΕΕ.

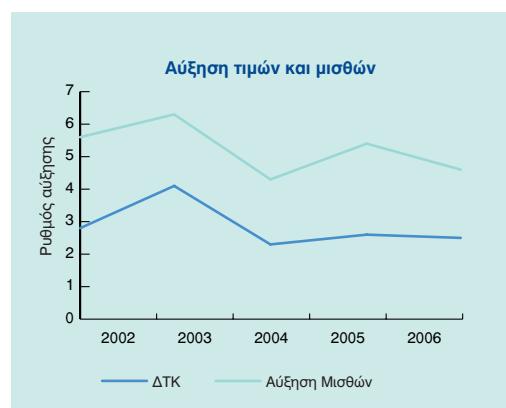
Ζήτηση

Ο ρυθμός αύξησης της εγχώριας ζήτησης παρουσίασε άνοδο 5,4% κατά το 2006 σε σύγκριση με 4,1% το 2005. Η επιτάχυνση αυτή αποδίδεται, εν πολλοίς, στην άνοδο του ρυθμού αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης που έφθασε στο 5,6% σε πραγματικούς όρους σε σύγκριση με αύξηση 4,7% τον προηγούμενο χρόνο. Παράλληλα, οι ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου σημειώσαν άνοδο κατά 7,1% σε σύγκριση με άνοδο 2,7%, αντικατοπτρίζοντας τη μεγάλη επενδυτική δραστηριότητα σε κατασκευαστικά έργα. Η εξωτερική ζήτηση αυξήθηκε κατά 4,0% σε σύγκριση με άνοδο 4,7% το 2005. Η επιβράδυνση οφείλεται στην υποτονική πορεία των επανεξαγωγών σε συνάρτηση με τη συνέχιση της αυξητικής πορείας των εισαγωγών.

Πληθωρισμός, παραγωγικότητα και αγορά εργασίας

Κατά το 2006 ο πληθωρισμός στην Κύπρο, όπως επιμετράται από την ποσοστιαία μεταβολή του Εθνικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, επιβραδύνθηκε οριακά σημει-

ώντας αύξηση 2,5% σε σύγκριση με 2,6% το 2005, παρά τις περαιτέρω σημαντικές αυξήσεις στις τιμές του πετρελαίου σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Μεγάλη επίδραση στη διαμόρφωση του πληθωρισμού, το 2006, είχε ο εντονότερος ανταγωνισμός στο λιανικό εμπόριο που, όπως φαίνεται, ισχύει ιδιαίτερα μετά την ένταξη στην ΕΕ και την περαιτέρω ελευθεροποίηση των εισαγωγών σε συνάρτηση με τον εντονότερο ανταγωνισμό στο διεθνές εμπόριο. Σημειώνεται, επίσης, η συγκριτικά μεγαλύτερη επίδραση της αύξησης των τιμών των γεωργικών προϊόντων στον πληθωρισμό, η οποία αντισταθμίστηκε όμως και από την επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των τιμών των υπηρεσιών.

Ποσοστιαία μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία

%

	Ετήσια	Στάθμιση		
	2004	2005	2006	2005=100
Γενικός Δείκτης Τιμών				
Καταναλωτή	2,28	2,56	2,49	100,0
Εγχώρια προϊόντα	2,95	1,79	4,35	28,60
Γεωργικά	3,32	1,34	6,51	6,92
Βιομηχανικά	3,36	1,14	2,47	19,24
Ηλεκτροισμός	-3,13	11,51	13,10	2,44
Πετρελαιοειδή	17,18	14,82	8,09	6,44
Εισαγόμενα προϊόντα	-5,55	-2,47	-1,14	25,31
Μηχανοκίνητα οχήματα	-13,50	-2,42	-1,38	6,15
Άλλα εισαγόμενα	-0,39	-2,49	-1,07	19,16
Υπηρεσίες	3,23	3,34	2,57	39,65

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, παρά τη διατήρηση της τιμής του πετρελαίου σε ψηλά επίπεδα το 2006, ο εναρμονισμένος δείκτης πληθωρισμού επίσης περιορίστηκε στο 2,2% σε σύγκριση με το σχετικό κριτήριο του Μάαστριχτ που υπολογίζεται στο 2,9% για το Δεκέμβριο του 2006.

Πιο αναλυτικά, οι τιμές του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή στην κατηγορία των εγχώριων προϊόντων αυξήθηκαν κατά 4,4% το 2006 σε σύγκριση με άνοδο 1,8% το 2005. Η επιτάχυνση αυτή οφείλεται στη άνοδο του ρυθμού αυξήσεως των τιμών των εγχώριων βιομηχανιών προϊόντων, των γεωργικών προϊόντων και του ηλεκτροισμού. Όσον αφορά τις τιμές των εισαγόμενων προϊόντων, παρατηρήθηκε μείωση κατά 1,1% το 2006 σε σύγκριση με μείωση 2,5% το 2005. Οι καταγραφόμενες μειώσεις αντανακλούν τόσο την ενδυνάμωση της κυπριακής λίρας όσο και τον εντονότερο ανταγωνισμό στο λιανικό εμπόριο, λόγω περαιτέρω ελευθεροποίησης των

εισαγωγών, καθώς και τον εντονότερο ανταγωνισμό στο διεθνές εμπόριο. Οι τιμές των πετρελαιοειδών επιβραδύνθηκαν, σημειώνοντας αύξηση 8,1%, το 2006 έναντι ανόδου 14,8% το προηγούμενο έτος. Η επιβράδυνση κατά το υπό εξέταση έτος καταγράφηκε λόγω της μείωσης των διεθνών τιμών του πετρελαίου το τελευταίο τρίμηνο σε σχέση με τα ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα τιμών του καλοκαιριού. Οι τιμές των υπηρεσιών ανήλθαν κατά 2,6% το 2006 σε σχέση με 3,3% το 2005. Επιβράδυνση στις τιμές των υπηρεσιών σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο παρατηρήθηκε στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης, των ασφαλειών, της συντήρησης και επισκευής κατοικιών, των ενοικίων, των υπηρεσιών από κρατικούς φορείς, των προσωπικών και οικιακών υπηρεσιών και εστιατορίων και ξενοδοχείων, ενώ μικρή πτώση σημειώθηκε στους τομείς των επικοινωνιών. Αντίθετα οι τιμές στις μεταφορές κατέγραψαν επιτάχυνση.

Σύγκριση του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕΔΤΚ) με τον αντίστοιχο Εθνικό Δείκτη στην Κύπρο

Οι χώρες μέλη της ΕΕ είναι υποχρεωμένες να καταρτίζουν κάθε μήνα τον καλούμενο ΕΔΤΚ, για σκοπούς σύγκρισης του πληθωρισμού μεταξύ των χωρών μελών. Ο ΕΔΤΚ χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της οικονομικής σύγκλισης σε σχέση με το αντίστοιχο κριτήριο του Μάαστριχτ, στις περιπτώσεις των χωρών μελών που επιθυμούν ένταξη στην ευρωζώνη.

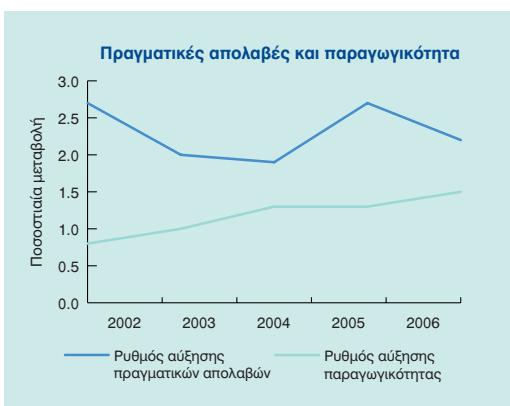
Λόγω της πιο πάνω υποχρέωσης, οι χώρες μέλη της ΕΕ καταρτίζουν δύο δείκτες τιμών, τον Εθνικό Δείκτη, που προτείχε, και τον Εναρμονισμένο, στη βάση των οποίων υπολογίζονται, αντίστοιχα, δύο διαφορετικά μεγέθη πληθωρισμού. Στην περίπτωση της Κύπρου η σημασία του Εθνικού Δείκτη είναι ιδιαίτερα μεγάλη, λόγω της χρήσης αυτού του Δείκτη ως βάση για τον υπολογισμό της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών (ATA). Η ΣΥΚ υπολογίζει και τους δύο δείκτες τιμών, τον Εθνικό και τον Εναρμονισμένο, σε μηνιαία βάση, ενώ η KTK παρακολουθεί αναλύει και εξετάζει ενδελεχώς την πορεία των δεικτών για σκοπούς άσκησης νομιματικής πολιτικής. Οι κύριες διαφορές μεταξύ του Εναρμονισμένου και του Εθνικού Δείκτη στην περίπτωση της Κύπρου είναι:

- (α) Ο ΕΔΤΚ σε αντίθεση με τον Εθνικό Δείκτη, δεν περιλαμβάνει τα τεκμαρτά ενοίκια και τις άδειες κυκλοφορίας αυτοκινήτων.
- (β) Στον ΕΔΤΚ λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες των τουριστών στην Κύπρο για τον καθορισμό των συντελεστών στάθμισης της κάθε κατηγορίας προϊόντων που περιλαμβάνεται στο Δείκτη. Στον Εθνικό Δείκτη λαμβάνονται υπόψη μόνο οι δαπάνες των μονίμων κατοίκων Κύπρου.
- (γ) Οι συντελεστές στάθμισης του ΕΔΤΚ αναθεωρούνται κάθε χρόνο, ενώ τον Εθνικού Δείκτη κάθε 5 περίπου χρόνια, εκτός αν υπάρχουν σοβαρές αλλαγές σε σχετικές σταθμίσεις συγκεκριμένων προϊόντων από χρόνο σε χρόνο.

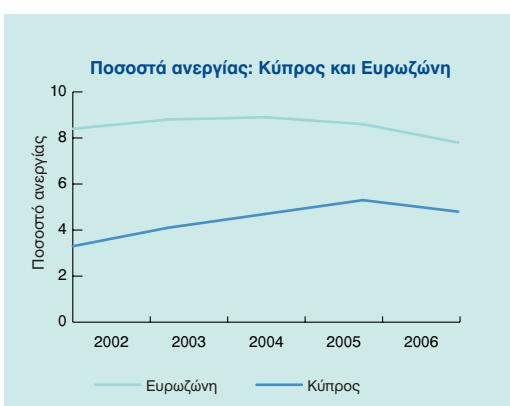
Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω διαφορών, ο πληθωρισμός με βάση τον ΕΔΤΚ στην Κύπρο παρουσιάζει συστηματικά κάποιες αποκλίσεις από τον πληθωρισμό που υπολογίζεται με βάση τον Εθνικό Δείκτη. Συγκεκριμένα, όσον αφορά το έτος 2006, ο πληθωρισμός με βάση τον ΕΔΤΚ περιορίσθηκε στο 2,2%, δηλαδή, 0,7 εκατοστιαίες μονάδες κάτω από το σχετικό κριτήριο του Μάαστριχτ. Ο πληθωρισμός με βάση τον Εθνικό Δείκτη έφθασε στο 2,5%. Η διαφορά των 0,3 ποσοστιαίων μονάδων μεταξύ των δύο μεγεθών οφείλεται, κυρίως, σε δύο παράγοντες:

- (1) Λόγω της προαναφερθείσας διαφοράς στο συντελεστή στάθμισης των προϊόντων που περιλαμβάνονται στους δύο Δείκτες, η συνεισφορά των τιμών των «ξενοδοχείων και εστιατορίων» στον πληθωρισμό που υπολογίζεται με βάση τον Εθνικό Δείκτη έφτασε τις 0,17 ποσοστιαίες μονάδες ενώ στον πληθωρισμό με βάση τον ΕΔΤΚ περιορίσθηκε στις 0,03 ποσοστιαίες μονάδες.
- (2) Τα τεκμαρτά ενοίκια, που δεν συμπεριλαμβάνονται στον ΕΔΤΚ, ανήλθαν κατά 3,3% το 2005, συνεισφέροντας 0,23 ποσοστιαίες μονάδες στον πληθωρισμό που υπολογίζεται με βάση τον Εθνικό Δείκτη.

Η παραγωγικότητα της οικονομίας βελτιώθηκε κατά το υπό εξέταση έτος σημειώνοντας άνοδο κατά 1,5% σε σύγκριση με άνοδο 1,3% τον προηγούμενο χρόνο. Η αύξηση της παραγωγικότητας κατά το 2006, σε συνδυασμό με την αύξηση της απασχόλησης κατά 2,3% συνέβαλαν στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,8%.

Στον τομέα της αγοράς εργασίας, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων μειώθηκε κατά 2,5% το 2006 σε σύγκριση με άνοδο 6,5% το 2005, ενώ ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού η ανεργία μειώθηκε από 3,7% στο 3,4%. Ας σημειωθεί, επίσης, ότι κατά τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2006 το ποσοστό ανεργίας, σύμφωνα με την έρευνα εργατικού δυναμικού που διεξάγεται σε τριμηνιαία βάση, έφθασε στο 4,7%, σε σύγκριση με 5,3% την αντίστοιχη περίοδο του 2005.

Ισοζύγιο πληρωμών

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα προκαταρκτικά στοιχεία για τους πρώτους εννέα μήνες του 2006, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ανήλθε στα £33,7 εκατ. σε σύγκριση με πλεόνασμα £46,1 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2005. Η επιδείνωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ήταν αποτέλεσμα της σημαντικής επιδείνωσης στο εμπορικό ισοζύγιο, κυρίως λόγω των αυξημένων εισαγωγών πετρελαιοειδών αλλά και καταναλωτικών αγαθών, η οποία ανατράπηκε μερικώς από τη βελτίωση του λογαριασμού υπηρεσιών και εισοδημάτων.

Κύριο χαρακτηριστικό της ανασκοπούμενης περιόδου, σε ό,τι αφορά το εμπορικό ισοζύγιο, ήταν τόσο οι σημαντικές αυξήσεις στις συνολικές εισαγωγές αγαθών όσο και οι σημαντικές μειώσεις στις συνολικές εξαγωγές αγαθών. Οι αυξημένες εισαγωγές οφείλονταν κυρίως στη σημαντική αύξηση στις δαπάνες για πετρελαιοειδή, μετά τη μεγάλη άνοδο στην τιμή του μαύρου χρυσού διεθνώς, αλλά και στη συνεχιζόμενη άνοδο των εισαγωγών κεφαλαιουχικών αλλά και καταναλωτικών αγαθών, η οποία τροφοδοτήθηκε εν μέρει από αυξημένο δανεισμό. Οι εξαγωγές μειώθηκαν σημαντικά λόγω της σημαντικής μείωσης που κατέγραψαν οι επανεξαγωγές τους πρώτους εννέα μήνες του 2006. Η μείωση στις επανεξαγωγές φαίνεται να οφείλεται κυρίως σε επίδραση βάσης, μετά την πολύ σημαντική αύξηση που κατέγραψαν το 2005.

Σε ό,τι αφορά τις υπηρεσίες, εισοδήματα και τρέχουσες μεταβιβάσεις, κατά την υπό εξέταση περίοδο, κατέγραψαν πλεόνασμα της τάξης του £1.677,8 εκατ. σε σχέση με πλεόνασμα £1.459,5 την αντίστοιχη περίοδο του 2005.

Ισοζύγιο πληρωμών

£ εκατ.

1ο Τριμ.-3ο Τριμ. 2004 1ο Τριμ.-3ο Τριμ. 2005 1ο Τριμ.-3ο Τριμ. 2006

	Πίστωση	Χρέωση	Καθαρό Ποσό	Πίστωση	Χρέωση	Καθαρό Ποσό	Πίστωση	Χρέωση	Καθαρό Ποσό
Τρέχουσες συναλλαγές	3.110,7	3.123,6	-13,0	3.506,2	3.460,2	46,1	3.904,2	3.938,0	-33,7
Αγαθά, υπηρεσίες και εισοδήματα	2.914,0	2.986,5	-72,6	3.285,7	3.282,3	3,4	3.609,4	3.721,6	-112,1
Αγαθά και υπηρεσίες	2.649,5	2.656,9	-7,5	2.859,4	2.837,6	21,8	3.034,9	3.155,2	-120,3
Αγαθά	392,8	1.750,3	-1.357,6	501,4	1.914,8	-1.413,4	468,2	2.179,7	-1.711,5
Υπηρεσίες	2.256,7	906,6	1.350,1	2.358,0	922,8	1.435,2	2.566,7	975,5	1.591,2
Μεταφορές	511,7	384,6	127,1	606,8	373,9	233,0	646,5	376,7	269,8
Ταξιδιωτικό	850,9	278,4	572,5	871,6	326,7	544,9	872,9	333,8	539,1
Επικοινωνίες	11,5	27,3	-15,3	10,6	30,9	-20,3	23,9	44,4	-20,4
Κατασκευαστικές υπηρεσίες	55,4	2,8	52,6	59,1	2,4	56,7	62,1	7,9	54,2
Ασφάλειες	15,5	26,1	-10,6	18,8	24,6	-5,8	42,4	26,4	16,0
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	72,9	33,9	39,0	81,5	28,6	52,9	118,2	37,4	80,8
Μηχανογράνωση και πληροφόρηση	60,4	9,8	50,6	84,8	13,2	71,5	73,8	10,6	63,2
Πνευματικά δικαιώματα	6,1	20,2	-14,1	6,5	8,9	-2,4	6,4	10,3	-3,9
Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	534,8	78,8	456,1	496,1	68,4	427,8	578,3	81,9	496,4
Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές	7,9	16,6	-8,7	12,2	18,0	-5,8	15,9	20,6	-4,7
Υπηρεσίες δημοσίου π.δ.κ.α.	129,6	28,2	101,5	110,1	27,2	82,9	126,4	25,6	100,8
Υπηρεσίες που δεν έχουν κατανεμηθεί	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Εισοδήματα	264,5	329,6	-65,1	426,3	444,7	-18,3	574,5	566,3	8,2
Εισοδήματα από εργασία	10,7	32,1	-21,4	11,2	65,4	-54,2	11,4	62,9	-51,5
Εισοδήματα από επενδύσεις	253,8	297,5	-43,7	415,1	379,2	35,9	563,1	503,5	59,6
Εισοδήματα από άμεσες επενδύσεις	3,9	92,6	-88,6	63,3	82,6	-19,4	95,5	162,4	-66,9
Εισοδήματα από επενδύσεις χαρτοφυλακίου	64,4	88,7	-24,3	74,9	97,5	-22,6	136,8	126,6	10,2
Εισοδήματα από λουπές επενδύσεις	185,5	116,2	69,3	277,0	199,1	77,9	330,8	214,5	116,4
Τρέχουσες μεταβιβάσεις	196,7	137,1	59,6	220,5	177,9	42,6	294,8	216,4	78,4
Γενική κυβέρνηση	64,1	36,4	27,7	86,2	76,1	10,2	105,6	70,9	34,7
Λοιποί τομείς	132,6	100,7	31,9	134,3	101,8	32,5	189,2	145,5	43,7
Κίνηση κεφαλαίων και χρηματοοικονομικές συναλλαγές			69,7			-136,4			238,8
Κίνηση Κεφαλαίων	68,3	20,5	47,8	42,1	15,4	26,7	90,7	31,5	59,3
Χρηματοοικονομικές συναλλαγές			21,8			-163,1			179,6
Άμεσες επενδύσεις			72,5			31,0			133,8
Κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό			-117,9			-101,9			-137,7
Μη κατοίκων στην Κύπρο			190,5			132,9			271,5
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου			246,0			480,9			-403,0
Απαιτήσεις			-754,2			-526,1			-1534,5
Υποχρεώσεις			1000,2			1007,0			1131,5
Χρηματοοικονομικά παράγωγα			-22,1			-8,1			6,5
Λοιπές επενδύσεις			-96,4			-569,6			633,5
Απαιτήσεις			-784,2			-1.973,8			-2.116,4
Υποχρεώσεις			687,8			1.404,2			2.749,9
Συναλλαγματικά διαθέσιμα			-178,2			-97,3			-191,2
Καθαρά λάθη και παραλείψεις			-56,7			90,3			-205,1

Η χορηματοδότηση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών προέρχεται, κυρίως, από άμεσες επενδύσεις και εξωτερικό δανεισμό του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία των πρώτων εννέα μηνών, οι εκτιμήσεις της ΚΤΚ για ολόκληρο το 2006 καταλήγουν σε ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ελαφρώς επιδεινωμένο, δηλαδή της τάξης του 6%, σε σχέση με 5,8% το 2005. Η πορεία των τιμών του

πετρελαίου στις διεθνείς αγορές, η οποία ανατρέπηκε προς το τέλος του 2006, αλλά και η ζωηρή ζήτηση καταναλωτικών και κεφαλαιουχικών αγαθών αποτέλεσαν τις κύριες αιτίες της μικρής επιδείνωσης, αφού οι αυξήσεις στο λογαριασμό υπηρεσιών και το λογαριασμό εισοδημάτων βελτίωσαν μόνο μερικώς την εικόνα.

Εμπορικό ισοζύγιο

Οι συνολικές εισαγωγές (c.i.f), οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο εισαγωγές που προορί-

Εισαγωγές (c.i.f.) κατά οικονομικό προορισμό £ εκατ.

	2004 Ιαν.-Οκτ.	2005 Ιαν.-Οκτ.	2006 Ιαν.-Οκτ.	2005/2004 Ιαν.-Οκτ.	2006/2005 Ιαν.-Οκτ.
Καταναλωτικά αγαθά	612,5	784,2	826,1	28,0	5,3
Άμεσης κατανάλωσης	363,2	405,7	459,9		
Μέσης διάρκειας	147,3	153,9	166,6		
Διάρκειας	102,0	224,7	199,6		
Ενδιάμεσα αγαθά -					
πρώτες ύλες	657,4	652,9	733,4	-0,7	12,3
Γεωγία	34,1	34,7	39,6		
Κατασκευές και μεταλλεία	147,7	149,8	173,6		
Μεταποίηση	380,6	368,5	402,7		
Μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	23,9	19,1	25,8		
Άλλοι τομείς της οικονομίας	71,0	80,8	91,6		
Κεφαλαιουχικά αγαθά	260,1	212,8	241,7	-18,2	13,6
Γεωγία	7,8	7,7	11,1		
Κατασκευές και μεταλλεία	20,4	22,1	25,7		
Μεταποίηση	51,2	49,4	56,6		
Μεταφορές αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	81,2	40,0	33,8		
Άλλοι τομείς της οικονομίας	99,6	93,5	114,5		
Μεταφορές εξοπλισμός και Ανταλλακτικά	367,7	314,7	333,4	-14,4	5,9
Από τα οποία:					
Αυτοκίνητα	291,8	241,2	243,6		
Ανταλλακτικά	55,8	55,6	59,9		
Αεροσκάφη και ανταλλακτικά	0,0	0,0	7,7		
Καύσιμα και λιπαντικά	232,5	382,2	478,0	64,4	25,1
Μη ταξινομηθέντα	28,4	38,7	42,0		
Συνολικές εισαγωγές	2.158,6	2.385,6	2.654,6	10,5	11,3

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Εξαγωγές (f.o.b.) κατά οικονομική προέλευση

£ εκατ.

	2004 Ιαν.-Οκτ.	2005 Ιαν.-Οκτ.	2006 Ιαν.-Οκτ.	2005/2004 Ιαν.-Οκτ.	% μεταβολή 2006/2005 Ιαν.-Οκτ.
Γεωργικά προϊόντα					
(ακατέργαστα)	42,9	36,1	42,3	-15,9	17,2
Από τα οποία:					
Πατάτες	15,2	9,8	15,4		
Άλλα λαχανικά, φρέσκα, κατεψυγμένα ή ξηρά	3,6	4,8	5,2		
Εσπεριδοειδή	17,6	16,1	16,1		
Ορυκτά και σχετικά βιομηχανικά προϊόντα					
	7,0	5,2	8,1	-25,7	55,8
Βιομηχανικά προϊόντα γεωργικής προέλευσης					
	27,6	37,0	30,0	34,1	-18,9
Από τα οποία:					
Χαλούμι	9,3	13,1	14,4		
Διατηρημένα φρούτα	0,5	0,5	0,4		
Χυμοί φρούτων και λαχανικών	3,7	4,0	4,8		
Μπύρα	0,6	0,8	1,0		
Κρασιά	4,2	4,7	1,9		
Βιομηχανικά προϊόντα μεταποιητικής προέλευσης					
	114,8	111,5	126,2	-2,9	13,2
Από τα οποία:					
Τσιγάρα	9,4	7,7	3,0		
Τσιμέντο	2,6	4,1	4,7		
Φαρμακευτικά προϊόντα	40,5	41,4	43,0		
Προϊόντα από χαρτί	4,5	3,7	5,1		
Είδη ένδυσης	6,5	4,1	3,8		
Είδη υπόδησης	0,8	0,5	0,5		
Έπιπλα	3,7	4,1	3,0		
Μη ταξινομηθέντα					
	0,2	0,2	0,6		
Εγχώριες εξαγωγές	192,3	190,0	207,1	-1,2	9,0
Επανεξαγωγές	224,3	290,0	217,4		
Προμήθειες για πλοία και αεροπλάνα	31,2	93,3	108,9		
Συνολικές εξαγωγές					
	447,8	573,7	533,5	28,1	-7,0

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

ζονται για εγχώρια κατανάλωση όσο και εισαγωγές που προορίζονται για επανεξαγωγές, παρουσίασαν αύξηση της τάξης του 11,3% τους πρώτους δέκα μήνες του 2006,

έναντι αύξησης 10,5% που καταγράφηκε την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση στις συνολικές εισαγωγές

πετρελαιοειδών, της τάξης του 25,1% λόγω της ανόδου της τιμής του αργού πετρελαίου στις διεθνείς αγορές, ενώ ταυτόχρονα, οι συνολικές εισαγωγές καταναλωτικών αγαθών σημείωσαν αύξηση της τάξης του 5,3% σε σύγκριση με αύξηση 28,0% το αντίστοιχο δεκάμηνο του 2005. Σημειώνεται ότι οι εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση σημείωσαν πολύ μεγαλύτερη αύξηση, φθάνοντας το 13,2% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Σημαντική αύξηση επίσης καταγράφηκε στις εισαγωγές ενδιάμεσων αγαθών και πρώτων υλών της τάξης του 12,3% σε σύγκριση με μείωση 0,7% το αντίστοιχο δεκάμηνο του 2005. Οι εισαγωγές κεφαλαιουχικών αγαθών παρουσίασαν αύξηση της τάξης του 13,6% σε σύγκριση με μείωση 18,2% που καταγράφηκε το αντίστοιχο δεκάμηνο του 2005. Αύξηση παρατηρήθηκε στις εισαγωγές μεταφορικού εξοπλισμού και ανταλλακτικών της τάξης του 5,9% σε σύγκριση με μείωση 14,4% το αντίστοιχο δεκάμηνο του προηγούμενου χρόνου.

Οι συνολικές εξαγωγές, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο εγχώριες εξαγωγές όσο και επανεξαγωγές, παρουσίασαν μείωση της τάξης του 7,0% τους πρώτους δέκα μήνες του 2006, σε σύγκριση με αύξηση 28,1% που καταγράφηκε την αντίστοιχη περίοδο του 2005. Πρέπει να σημειωθεί ότι αυτή η εξέλιξη οφείλεται εν μέρει στη σημαντική μείωση στις επανεξαγωγές αγαθών που ήταν αποτέλεσμα της επίδρασης βάσης μετά την πολύ σημαντική αύξηση που καταγράφηκε το 2005. Οι εγχώριες εξαγωγές σημείωσαν αύξηση 9,0% τους πρώτους δέκα μήνες του 2006 σε σύγκριση με μείωση 1,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2005.

Υπηρεσίες, εισοδήματα και τρέχουσες μεταβιβάσεις

Κατά τους πρώτους εννέα μήνες του 2006 το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών, εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων έφθασε τα £1.677,8 εκατ. σε σχέση με £1.459,5 εκατ. το αντίστοιχο εννιάμηνο του 2005. Η βελτίωση οφείλεται στην ανάκαμψη της πορείας ορισμένων κατηγοριών στο λογαριασμό των υπηρεσιών και στο πλεόνασμα στο λογαριασμό τρεχουσών μεταβιβάσεων. Πιο συγκεκριμένα, αύξηση παρατηρήθηκε στις καθαρές εισπράξεις από τους τομείς των «Μεταφορών», «Κυβερνητικών Υπηρεσιών», «Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών» και, κυρίως, «άλλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων» που περιλαμβάνουν παροχή νομικών και λογιστικών υπηρεσιών.

Σε ό,τι αφορά την πιο σημαντική πηγή εσόδων, εκείνη των ταξιδιωτικών υπηρεσιών, για την οποία υπάρχουν στοιχεία για ολόκληρο το έτος, καταγράφηκε αύξηση της τάξης του 2,2% το 2006 σε σύγκριση με αύξηση 2,4% το 2005. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι διεξάγεται από τη ΣΥΚ συμπληρωματική έρευνα σε ό,τι αφορά τους τουρίστες που διαμένουν σε ιδιόκτητες κατοικίες στην Κύπρο, η οποία δείχνει έσοδα ύψους £65 εκατ. για το 2006.

Ο λογαριασμός εισοδημάτων τους πρώτους εννέα μήνες του 2006 παρουσίασε πλεόνασμα ύψους £8,2 εκατ. σε σχέση με έλλειμμα £18,3 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2005. Η πορεία αυτή οφείλεται, κυρίως, στην ανάκαμψη της πορείας των εισοδημάτων από άμεσες επενδύσεις, επενδύσεις χαρτοφυλακίου καθώς και λοιπών επενδύσεων.

Ο λογαριασμός τρεχουσών μεταβιβάσεων κατέγραψε πλεόνασμα της τάξης των £78,4

εκατ. τους πρώτους εννέα μήνες του 2006 σε σχέση με πλεόνασμα της τάξης των £42,6 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2005, εν μέρει λόγω της αύξησης στις εισροές κεφαλαίων από ευρωπαϊκά κονδύλια.

Χρηματοδότηση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

Το ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών παρουσίασε πλεόνασμα ύψους £179,5 εκατ. τους πρώτους εννέα μήνες του 2006 σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους £163,1 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2005. Πιο συγκεκριμένα, στις άμεσες επενδύσεις σημειώθηκε καθαρή εισροή ύψους £133,8 εκατ. τους πρώτους εννέα μήνες του 2006, σε σύγκριση με καθαρή εισροή ύψους £31,0 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2005. Σε σχέση με τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου καταγράφηκε εκροή £403,0 εκατ. τους πρώτους εννέα

μήνες του 2006 σε σύγκριση με εισροή £480,9 εκατ. τους πρώτους εννέα μήνες του 2005. Στην κατηγορία των «λοιπών επενδύσεων» σημειώθηκε σημαντική καθαρή εισροή ύψους £633,5 εκατ. τους πρώτους εννέα μήνες του 2006 σε σύγκριση με καθαρή εκροή ύψους £569,6 εκατ. τους πρώτους εννέα μήνες του 2005. Η σημαντική αύξηση στις καθαρές εισροές στις «λοιπές επενδύσεις» το 2006 οφείλεται κυρίως στην πολύ σημαντική αύξηση των καταθέσεων των μη κατοίκων Κύπρου στις εγχώριες τράπεζες.

Διεθνή αποθέματα

Αντανακλώντας την επίδραση των σημαντικών χρηματοοικονομικών εισροών, τα επίσημα συναλλαγματικά αποθέματα έφθασαν τα £2.610,0 εκατ. στο τέλος του 2006 έναντι £2.147,1 εκατ. το τέλος του 2005. Ο δείκτης κάλυψης των συνολικών εισαγωγών αγαθών

Συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ έναντι της κυπριακής λίρας

από τα επίσημα αποθεματικά ήταν 9,9 μήνες το 2006 έναντι 8,8 μηνών το 2005.

Συναλλαγματικές ισοτιμίες

Κατά το έτος 2006, η κυπριακή λίρα παρουσίασε μικρή αποδυνάμωση έναντι του ευρώ, φτάνοντας τα 1,7298 ευρώ το Δεκέμβριο 2006, σε σύγκριση με 1,7438 ευρώ το Δεκέμβριο του 2005. Υπενθυμίζεται ότι, από τις 2 Μαΐου, 2005 η κυπριακή λίρα εντάχθηκε στο ΜΣΙ II στην προ-υπάρχουσα κεντρική ισοτιμία ($1\Lambda K=1,7086$ ευρώ). Τόσο κατά το 2005 όσο και το 2006, οι διακυμάνσεις του κυπριακού νομίσματος έναντι του ευρώ περιορίστηκαν, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, μέσα στο στενό περιθώριο διακύμανσης $\pm 2,25\%$. Μάλιστα, από την ένταξη στο ΜΣΙ II το κυπριακό νόμισμα διατραγματεύεται ενισχυμένο έναντι του ευρώ, στο άνω διάζωμα των περιθώριον διακύμανσης. Με βάση τα πιο πάνω και αντικατοπτρίζοντας τις διακυμάνσεις των διεθνών νομισμάτων έναντι του ευρώ, η κυπριακή λίρα παρουσίασε ενδυνάμωση έναντι του δολαρίου, φτάνοντας τα 2,2861 δολάρια ανά λίρα το Δεκέμβριο 2006, σε σύγκριση με 2,0700 δολάρια ανά λίρα την αντίστοιχη περίοδο του 2005. Η κυπριακή λίρα παρουσίασε

αποδυνάμωση έναντι της στερλίνας, φθάνοντας στις 1,1639 στερλίνες ανά λίρα το Δεκέμβριο 2006 σε σύγκριση με 1,1855 στερλίνες ανά λίρα την αντίστοιχη περίοδο του 2005.

Δημόσια οικονομικά

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία των οικονομικών λογαριασμών του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα που καλύπτουν τη Γενική Κυβέρνηση και τους ημικρατικούς οργανισμούς και που καταρτίζονται σε τριμηνιαία βάση από τη ΣΥΚ, το έλλειμμα του ευρύτερου δημόσιου τομέα για το έτος 2006 μειώθηκε στο 1,4% του ΑΕΠ σε σύγκριση με 2,3% το 2005. Η περαιτέρω αυτή βελτίωση σηματοδότησε για δεύτερη συνεχή χρονιά την ικανοποίηση του σχετικού κριτηρίου του Μάαστριχτ που προνοεί για έλλειμμα κάτω από το 3% του ΑΕΠ. Σημαντικότερα, επισημαίνεται ότι η βελτίωση είναι επακόλουθο διαρθρωτικών, κυρίως, δημοσιονομικών μέτρων από την πλευρά των εσόδων, σε αντίθεση με το προηγούμενο έτος, όπου διορθωτικά μέτρα προσωρινού χαρακτήρα είχαν επιστρατευθεί. Η Κυβέρνηση εν πολλοίς τροχιοδρόμησε τις εξελίξεις σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που είχε αναλάβει μέσα στα πλαίσια του εξαγγελθέντος προγράμμα-

Λογαριασμοί Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα

	Iαν. - Δεκ. 2005	Iαν. - Δεκ. 2006
	Κυπριακές λίρες εκατ.	
Δαπάνες		
Ενδιάμεση ανάλωση	395,8	439,6
Κεφαλαιούχικά αγαθά	246,0	283,1
Απολαβές προσωπικού	1.160,1	1.250,5
Άλλοι φόροι επι της παραγωγής	0,5	0,6
Επιδοτήσεις	55,3	44,7
Τόκοι πληρωθέντες	270,0	305,0
Κοινωνικές παροχές	1.005,7	1.021,8
Άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	256,0	330,2
Μεταβιβάσεις Κεφαλαίου	37,0	39,6
Σύνολο Δαπανών	3.426,4	3.715,1
Έσοδα		
Παροχή αγαθών και υπηρεσίων	231,7	259,4
Φόροι επι της παραγωγής και εισαγωγές	1.328,3	1.473,6
Εκ των οποίων ΦΠΑ	776,5	881,5
Είσοδημα περιουσίας	77,9	117,6
Τρέχοντες φόροι στο εισόδημα, πλούτο κλπ	729,2	922,5
Κοινωνικές εισφορές	650,1	668,5
Άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις	146,8	150,2
Μεταβιβάσεις κεφαλαίου	78,8	8,2
Σύνολο Έσοδων	3.242,8	3.600,0
Πλεόνασμα(+) / Έλλειμμα(-)	-183,6	-115,1

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου.

τος δημοσιονομικής εξυγίανσης του Προγράμματος Σύγκλισης 2005 - 2009. Πέραν τούτου, το δημοσιονομικό έλλειμμα καταγράφηκε κατά 0,5 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερο από τον αρχικά προβλεπόμενο στο εν λόγω Πρόγραμμα.

Συγκεκριμένα, τα δημόσια έσοδα ανήλθαν στα £3.600,0 εκατ. και οι δημόσιες δαπάνες στα £3.715,1 εκατ., καταγράφοντας αντίστοιχες αυξήσεις 11% και 8,4% και συνεπώς, δημοσιονομικό έλλειμμα £115,1 εκατ. ή 1,4% του ΑΕΠ. Εξαιρουμένων των προσωρινών εσόδων ύψους £133 εκατ. του 2005, πραγματοποιήθηκε βελτίωση του δημοσιονομικού ελλείμματος σε σχέση με τον προηγούμενο

χρόνο της τάξης των £201,5 εκατ. ή ποσοστού 2,4% του ΑΕΠ.

Από πλευράς εσόδων, αναφέρεται αρχικά ότι το Πάγιο Ταμείο της Κυβέρνησης επωφελήθηκε από αποδοσόκητες αυξημένες εισοδούς. Πιο συγκεκριμένα, πρωταρχικό ρόλο διετέλεσαν τα φορολογικά έσοδα που αποτελούν την κύρια πηγή εσόδων. Οι τρέχοντες φόροι στο εισόδημα και πλούτο που συμπεριλαμβάνουν, κυρίως, το φόρο εισοδήματος και τους φόρους στο κεφάλαιο, αυξήθηκαν κατά 26,5% ως αποτέλεσμα των πιο κάτω εξελίξεων. Κατά το 2006 συνεχίσθηκε η ανοδική πορεία στους τομείς των κατασκευών και ακινήτων, ενώ το Τμήμα Κτηματολογίου

Δημόσιο χρέος¹⁾

£ εκατ.

	2003	2004	2005	2006 (προκ.)
Εσωτερικό χρέος	6.295,5	6.559,4	7.146,5	7.483,3
Μακροπρόθεσμο χρέος	3.151,1	3.380,4	3.733,4	3.954,9
Χρεόγραφα Αναπτύξεως	1.946,5	2.168,3	2.508,9	2.726,8
Κεντρική Τράπεζα	52,4	86,2	88,4	-
Εμπορικά τραπέζια ιδρύματα	1.096,1	1.205,3	1.489,9	-
Ιδιωτικός τομέας	797,5	876,4	930,2	-
Εξοφλημένα αποθέματα	0,0	0,0	0,0	-
Ταμεία Κουνωνικών Ασφαλίσεων ²⁾	0,5	0,5	0,5	-
Ομολογίες Αποταμιεύσεως	13,5	10,5	7,5	7,5
Κεντρική Τράπεζα	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιδιωτικός τομέας	13,5	10,5	7,5	7,5
Πιστοποιητικά Αποταμιεύσεως	69,3	73,9	82,3	78,0
Ιδιωτικός τομέας	69,3	73,9	82,3	78,0
Άλλα	1.121,8	1.127,8	1.134,7	1.142,7
Κεντρική Τράπεζα	961,1	961,1	961,1	961,1
Δάνεια Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	160,7	166,7	173,6	181,6
Βραχυπρόθεσμο Χρέος	3.144,4	3.179,0	3.413,0	3.528,4
Γραμμάτια Δημοσίου	3.144,4	3.179,0	3.413,0	3.528,4
Κεντρική Τράπεζα	0,1	0,0	0,0	-
Εμπορικά τραπέζια ιδρύματα	574,4	404,6	370,7	-
Ιδιωτικός τομέας	-38,6	1,1	0,7	-
Εξοφλημένα αποθέματα	0,0	0,0	0,0	49,5
Ταμεία Κουνωνικών Ασφαλίσεων ²⁾	2.608,5	2.773,3	3.041,6	3.166,8
Προκαταβολές Κεντρικής Τράπεζας	0,0	0,0	0,0	0,0
Εξωτερικό χρέος	1.063,9	1.422,7	1.343,3	1.194,6
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις				
της ΚΤ προς το ΔΝΤ	4,8	4,8	4,8	0
Μακροπρόθεσμα δάνεια	273,4	328,9	374,2	384,4
Μεσοπρόθεσμα (γραμμάτια του δημοσίου στο εξωτερικό)	674,8	974,6	964,3	810,2
Βραχυπρόθεσμα (γραμμάτια του δημοσίου στο εξωτερικό)	111,0	114,5	0,0	0,0
Σύνολο δημόσιου χρέους	7.359,4	7.982,1	8.489,7	8.677,9
Καθαρό δημόσιο χρέος				
(εξαιρ. των ενδοκυβερνητικού και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της ΚΤ προς το ΔΝΤ)	4.745,7	5.203,6	5.442,9	5.461,6

- 1) Δινατόν να υπάρχουν αποκλίσεις μεταξύ κάποιων μεγεθών των πίνακα αυτού, που ετοιμάζεται από το Υπουργείο Οικονομικών και των αντίστοιχων στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας που αναλύονται στην Έκθεση, λόγω διαφορετικής μεθοδολογίας και ορισμών που χρησιμοποιούνται.

- 2) Ενδοκυβερνητικό χρέος.

και Χωρομετρίας προέβηκε σε αποδοτικότερες διοικητικές μεταρρυθμίσεις. Ως αποτέλεσμα, οι σχετικές εισπράξεις τελών αυξήθηκαν σημαντικά. Επιπρόσθετη θετική εξέλιξη ως συνεπακόλουθο της έντονης δραστηριότητας στους προαναφερθέντες τομείς, υπήρξε και η αύξηση στις εισπράξεις του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών (capital gains tax). Το εισόδημα περιουσίας που συμπεριλαμβάνει έσοδα που αφορούν μερίσματα και τόκους, επίσης σημείωσε αύξηση ύψους 51%. Σημειώνεται ότι, εξαιρουμένων των £35 εκατ. που είχαν εισπραχθεί από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ATHK) το 2005 η σχετική αύξηση διαμορφώνεται στο 174,1%. Αυτή οφείλεται στη σημαντική αύξηση που παρουσίασαν οι εισπράξεις της έκτακτης εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας, εν μέρει, ως αποτέλεσμα σχετικής νομοθεσίας του 2002. Η νομοθεσία αυτή προνόησε, αρχής γεννομένης το 2003, για την καταβολή της σχετικής εισφοράς στα κέρδη που δε διανέμονται σε περίοδο δύο ετών μετά το τέλος του έτους που είχαν προγραμματισθεί, ώστε το συνολικό ποσοστό των κερδών που φορολογούνται με 15% να φθάνει το 70% των συνολικών κερδών. Βέβαια, σημαντικότερη επίδραση προήλθε από την αυξημένη επικερδότητα των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων κατά το 2006 σε σχέση με το 2005. Οι εισπράξεις από τους έμμεσους φόρους επίσης ενισχύθηκαν κατά το 2006. Συγκεκριμένα, οι φόροι επί της παραγωγής και εισαγωγών που συμπεριλαμβάνουν, κυρίως, εισπράξεις όπως ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), εισαγωγικούς δασμούς και φόρους κατανάλωσης αυξήθηκαν κατά 10,9%. Θετική επίδραση προήλθε από τις αυξημένες κατά 13,5% εισπράξεις του ΦΠΑ, που σε απόλυτους αριθμούς έφθασαν τα £881,5 εκατ. λόγω, κυρίως, της βελτιωμένης φοροεισπρακτικής ικανότητας της Υπηρεσίας, καθώς επίσης και από τις αυξη-

μένες εισπράξεις από τα κτηματολογικά τέλη που κατανέμονται στην έμμεση φορολογία. Σε αντίθεση, βέβαια, διαμορφώθηκαν οι εισπράξεις από τους εισαγωγικούς δασμούς λόγω της αύξησης του ενδοκοινοτικού εμπορίου με χαμηλότερους συντελεστές, έναντι του εμπορίου με τρίτες μη ευρωπαϊκές χώρες. Παράλληλα, οι εισπράξεις από τους φόρους κατανάλωσης σημείωσαν χαμηλή αύξηση αντικατοπτρίζοντας, εν μέρει, τη στασιμότητα στις πωλήσεις αυτοκινήτων που διήρκεσε για αρκετούς μήνες, λόγω της προεξαγγελθείσας πρόθεσης της κυβέρνησης για μείωσή τους. Πράγματι, στις αρχές Νοεμβρίου η Βουλή ενέκρινε τη μείωση των συντελεστών φόρων κατανάλωσης, ενώ παράλληλα μείωσε τις κατηγορίες βάσει κυβισμού σε τέσσερεις από έξι που ίσχυαν. Η δε κατηγορία των μεταβιβάσεων κεφαλαίου που συμπεριλαμβάνει και τους κεφαλαιουχικούς φόρους κατέγραψε σημαντική μείωση κατά 89,6%, αφού το 2005 είχαν εισρέυσει £70 εκατ. από τη φορολογική αμνηστία. Εξαιρώντας την εισροή αυτή η κατηγορία δεν παρουσιάζει σημαντική μεταβολή.

Από πλευράς δαπανών, η σημαντική κατηγορία των απόλαβών προσωπικού, που πέραν των βασικών μισθών και του τιμαριθμικού επιδόματος συμπεριλαμβάνει και τις συντάξεις και τα φιλοδωρήματα, σημείωσε αύξηση 7,8% λόγω, κυρίως, της ενσωμάτωσης της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής (ATA) ύψους 2,9% καθώς και της παραχώρησης 2% μισθολογικών αυξημένων μετά από τη διετή περίοδο μισθολογικών παγοποιήσεων 2004 - 2005. Οι κοινωνικές παροχές που συμπεριλαμβάνουν πληρωμές για κοινωνικές συντάξεις, επιδόματα τέκνου, φοιτητικές χορηγίες και δημόσια βοηθήματα σε δυσπραγούντες, σημείωσε μικρή αύξηση ύψους 1,6%. Επιπρόσθετα, η κατηγορία των άλλων τρεχουσών μεταβιβάσεων που συμπεριλαμ-

βάνει τις χορηγίες σε ημικρατικούς οργανισμούς, Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και τις συνεισφορές στον Προϋπολογισμό της ΕΕ κατέγραψε αύξηση 29%. Επίσης αναφέρεται ότι, τον Οκτώβρη του 2006 η Βουλή ενέκρινε συμπληρωματικό προϋπολογισμό ύψους £65 εκατ. με επίδραση 0,8% του ΑΕΠ, χωρίς όμως, τελικά, να επηρεασθεί αρνητικά το δημοσιονομικό έλλειμμα, αφού οι πλείστες από τις δαπάνες αυτές είχαν ήδη απορριφθεί από τον προϋπολογισμό.

Τα προκαταρκτικά στοιχεία για το καθαρό δημόσιο χρέος, εξαιρουμένου του ενδοκυβερνητικού χρέους, δείχνουν πως αυτό μειώθηκε στο 65,3% του ΑΕΠ σε σύγκριση με 69,2% το 2005. Αν και αυτό παρέμεινε πάνω από το επίπεδο του 60% του ΑΕΠ, το αντίστοιχο κριτήριο του Μάστριχτ ικανοποιείται, καθότι το χρέος μειώνεται με ικανοποιητικούς ρυθμούς. Το εσωτερικό χρέος, συμπεριλαμβανόμενου του ενδοκυβερνητικού, ανήλθε στα £7.483,3 εκατ. ή 89,5% του ΑΕΠ σε σύγκριση με £7.146,5 εκατ. ή 90,9% του ΑΕΠ τον προηγούμενο χρόνο. Δηλαδή, το εσωτερικό χρέος μειώθηκε κατά 1,4 ποσοστιαίες μονάδες κατά το επισκοπούμενο έτος, σε σύγκριση με αύξηση 2,1 ποσοστιαίων μονάδων το 2005. Ταυτόχρονα, το εξωτερικό χρέος, συμπεριλαμβανόμενου του δανεισμού μέσω του Προγράμματος Μεσοπρόθεσμων Ευρωπαϊκών Χρεογράφων (EMTN) συνολικής αξίας £810,2 εκατ. ανήλθε στα £1.194,6 εκατ. ή 14,3% του ΑΕΠ σε σύγκριση με £1.343,3 εκατ. ή 17,1% του ΑΕΠ το 2005, καταγράφοντας έτσι μείωση 2,8% σε σύγκριση με μείωση 2,2% το 2005. Σημειώνεται ότι, το 2006 δεν πραγματοποιήθηκε νέα έκδοση EMTN.

Το έτος 2006 υπήρξε καθοριστικό για την ένταξη της Κύπρου στην ευρωζώνη, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τα δημοσιονομικά αποτελέσματα. Αποφασιστικό σημείο αποτέλεσε η

επιτυχής κατάργηση (abrogation) της Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος (EDP) για την Κύπρο, η οποία αποφασίσθηκε κατά τη συνάντηση του Συμβουλίου των Υπουργών Οικονομικών (ECOFIN) στις 11 Ιουνίου, 2006. Η απόφαση, βέβαια, στηρίχθηκε όχι μόνο στη σταθερή πορεία δημοσιονομικής διόρθωσης αλλά και στη διαπίστωση ότι οι προκυρώσεις και δεσμεύσεις της κυβέρνησης μέσα στο πλαίσιο του Προγράμματος Σύγκλισης 2005 - 2009 ικανοποιήθηκαν σε σημαντικό βαθμό.

3.2 Νομισματική πολιτική και νομισματικές εξελίξεις

Νομισματική πολιτική

Κατά το υπό ανασκόπηση έτος συνεχίστηκαν οι έντονες συναλλαγματικές εισροές που είχαν ξεκινήσει από το Μάιο 2005, όταν επιτεύχθηκε η ένταξη της λίρας στο ΜΣΙ II. Οι εισροές αυτές αντικατόπτριζαν, σε μεγάλο βαθμό, τη μεγάλη ζήτηση για δάνεια σε ξένο νόμισμα, κυρίως ευρώ. Η εμπιστοσύνη στη σταθερότητα του κυπριακού νομίσματος σε συνάρτηση με την επιτοκιακή διαφορά μεταξύ δανείων σε ευρώ και δανείων σε κυπριακή λίρα ώθησαν πολλούς καταναλωτές και επιχειρήσεις στο δανεισμό σε ευρώ. Ως αποτέλεσμα, ο ρυθμός μεγέθυνσης των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα αποτέλεσε το βασικότερο παράγοντα που επηρέασε το ρυθμό μεγέθυνσης της προσφοράς χρήματος M2, ακολουθούμενος από το ρυθμό μεγέθυνσης των καθαρών συναλλαγματικών διαθεσίμων.

Την 1η Σεπτεμβρίου, 2006, εν μέσω πληθωριστικών πιέσεων που προκαλούσαν από τη μια η ψηλή τιμή του πετρελαίου και από την άλλη η προσφορά χρήματος και οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα και της περιοριστικής πολιτικής της EKT, η Επιτροπή

Νομισματικής Πολιτικής της ΚΤΚ προέβη σε αύξηση κατά 25 μονάδες βάσης στο επιτόκιο της διευκόλυνσης οικιακής χρηματοδότησης από το 4,25% στο 4,50% και σε αύξηση του επιτοκίου της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων από το 2,25% στο 2,50%.

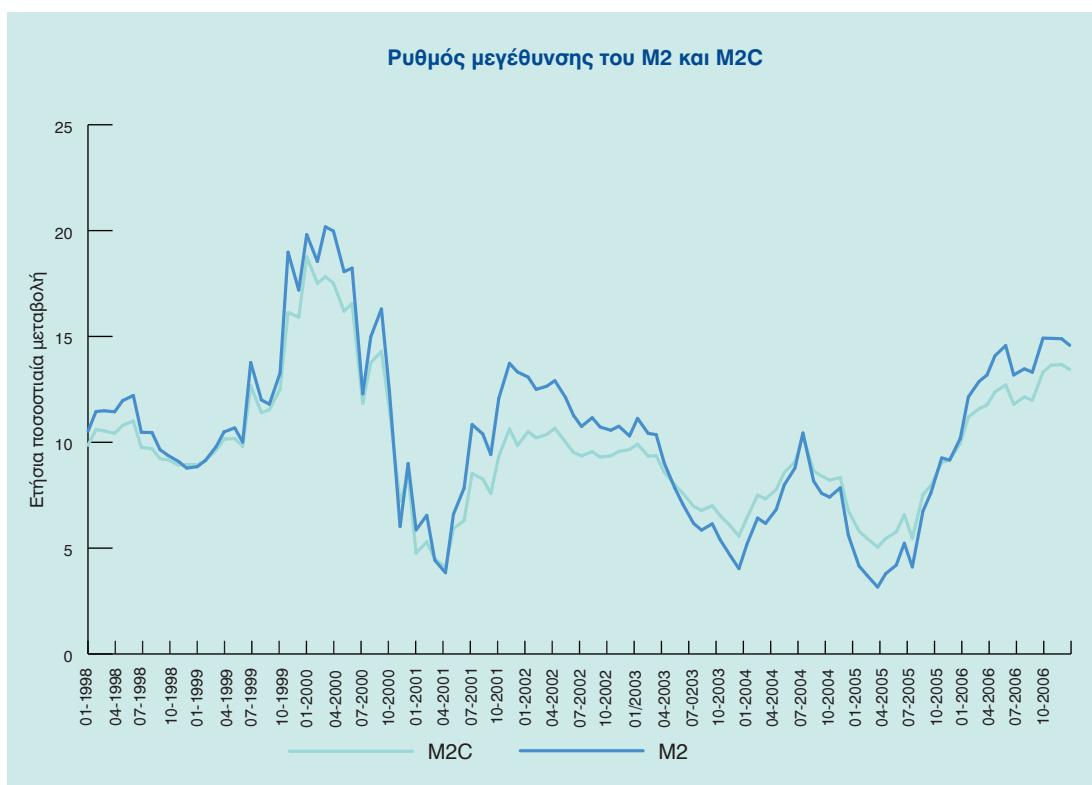
Στη χρηματαγορά, η τραπεζική ζευστότητα εξακολούθησε να είναι πλεοναστική, λόγω, κυρίως, των προαναφερθεισών συναλλαγματικών εισροών. Εξαιτίας της υπερβάλλουσας ζευστότητας αποφασίστηκε η αναστολή της προαιτέων μείωσης του συντελεστή ελάχιστων αποθεματικών από το 5,0% που βρίσκεται από το Νοέμβριο, 2005. Μέχρι την ένταξη της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ ο εν λόγω συντελεστής θα μειωθεί στο επίπεδο που ισχύει στο Ευρωπούστημα, το οποίο σήμερα βρίσκεται στο 2,0%. Κατά το ανασκοπούμενο έτος, η ΚΤΚ συνέχισε να παρεμβαίνει στη χρηματαγορά, μέσω δημοπρασιών αποδοχής καταθέσεων, προς απορρόφηση μέρους της πλεονάζουσας ζευστότη-

τας του τραπεζικού συστήματος, επωμιζόμενη το σχετικό κόστος.

Νομισματικές εξελίξεις

Το 2006 παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση των νομισματικών μεγεθών στην Κύπρο, όπως και σε πολλές χώρες της ΕΕ, ιδιαίτερα στα νέα μέλη. Οι μειώσεις των επιτοκίων τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα μετά την ένταξη στην ΕΕ το Μάιο του 2004 και την ένταξη της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II το Μάιο του 2005, καθώς και το θετικό κλίμα που δημιουργήθηκε μετά την επίτευξη των πιο πάνω ιστορικών στόχων για την οικονομία της Κύπρου, φαίνεται ότι ενίσχυσε τις τάσεις για αυξημένο δανεισμό, γεγονός που επιβάλλει συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων και εγρήγορση.

Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία, ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης της προσφοράς χρήματος συμπεριλαμβανομένων των ΣΠΙ (M2C) επιταχύνθηκε το 2006, φτάνοντας το

13,4% σε σύγκριση με 10,0% των προηγούμενο χρόνο. Εξαιρουμένων των ΣΠΙ, η συνολική προσφορά χρήματος M2 κατέγραψε αύξηση της τάξης του 14,6% το 2006 σε σύγκριση με 10,2% το 2005. Οι κύριοι παράγοντες που επηρέασαν τη μεγέθυνση στην προσφορά χρήματος M2 ήταν οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα, ακολουθούμενες από τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα. Πιο αναλυτικά, οι τραπεζικές χορηγίες στον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν κατά 15,9% ή £1.494,0 εκατ. το 2006 σε σύγκριση με 6,2% ή £547,1 εκατ. τον προηγούμενο χρόνο. Όσον αφορά τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσι-

μα, αυτά σημειείωσαν αύξηση της τάξης των £1.157,6 εκατ. το 2006 σε σύγκριση με αύξηση £661,7 εκατ. το 2005 λόγω, κυρίως, της αύξησης των καθαρών συναλλαγματικών αποθεμάτων των τραπεζών. Η Κυβέρνηση συνέχισε να δανείζεται από τις εγχώριες τράπεζες και κατά το 2006. Συγκεκριμένα, οι πιστώσεις προς το δημόσιο τομέα παρουσίασαν άνοδο της τάξης του 14,4% ή £303,8 εκατ. κατά το υπό ανασκόπηση έτος σε σύγκριση με αύξηση 17,2% ή £309,0 εκατ. το 2005.

Η πρωτογενής προσφορά χρήματος M1, η οποία αποτελείται από το νόμισμα σε

Συνιστώσες και παράγοντες της συνολικής προσφοράς χρήματος (£ χιλιάδες)

	Υπόλοιπα τέλος περιόδου		Μεταβολή	
	2005	2006	2005	2006
Προσφορά χρήματος (M1)	1.804.891	2.255.248	281.378	450.357
Νόμισμα σε κυκλοφορία	555.906	607.807	42.253	51.901
Καταθέσεις όψεως	1.139.219	1.406.143	217.983	266.924
Καταθέσεις σε ξένο νόμισμα	109.766	241.298	21.142	131.532
Δευτερογενής φευστότητα	8.080.036	9.070.773	631.991	990.737
Καταθέσεις ταμευτηρίου	361.699	436.516	42.054	74.817
Καταθέσεις προθεσμίας	6.815.372	7.537.534	280.546	722.162
Καταθέσεις σε ξένο νόμισμα	902.965	1.096.723	309.391	193.758
Συνολική προσφορά χρήματος (M2)	9.884.927	11.326.021	913.369	1.441.094
Καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα	1.814.880	2.972.447	661.728	1.157.567
Επίτημα συναλλαγματικά διαθέσιμα (καθ.)	2.124.089	2.590.838	412.601	466.749
Τραπεζικό σύστημα (καθ.)	-324.253	372.315	265.287	696.568
Διαθέσιμα στο ΔΝΤ	15.044	9.294	-16.160	-5.750
Πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα	9.390.825	10.884.776	547.108	1.493.951
από τις οποίες σε ξένο νόμισμα	1.205.773	1.879.426	295.829	673.653
Πιστώσεις προς το δημόσιο τομέα	2.103.620	2.407.406	309.043	303.786
Χορηγήσεις και δάνεια	1.100.950	1.127.912	29.489	26.962
Αξιόγραφα	1.925.056	1.996.756	232.041	71.700
Καταθέσεις ¹⁾	-907.342	-707.968	31.353	199.374
Διαθέσιμα στο ΔΝΤ	-15.044	-9.294	16.160	5.750
Αταξινόμητα στοιχεία	-3.424.398	-4.938.608	-604.510	-1.514.210

1) Μεταβολές με αρνητικό πρόσημο υποδηλώνουν αύξηση.

κυκλοφορία και τις καταθέσεις όψεως, αυξήθηκε κατά 25,0% ή £450,4 εκατ. το 2006 σε σύγκριση με 18,5% ή £281,4 εκατ. το 2005. Η σημαντική επιτάχυνση που παρατηρήθηκε οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στο γεγονός ότι ο ρυθμός μεγέθυνσης των καταθέσεων όψεως των κατοίκων Κύπρου σε ξένο νόμισμα παρουσίασε άνοδο σε σύγκριση με το 2005. Παράλληλα, οι καταθέσεις όψεως των κατοίκων Κύπρου σε εγχώριο νόμισμα παρουσίασαν ελαφρά επιβράδυνση στο 23,4% σε σύγκριση με 23,7% το 2005.

Όσον αφορά τις καταθέσεις προθεσμίας των κατοίκων Κύπρου σε εγχώριο νόμισμα, αυτές αυξήθηκαν κατά 10,6% το 2006 σε σύγκριση με 4,3% το 2005. Η μεγάλη διαφορά μεταξύ των δύο ετών έγκειται στο γεγονός ότι οι καταθέσεις το 2005 είχαν, εν μέρει, χρησιμοποιηθεί για την καταβολή των φόρων που σχετίζονται με τη φορολογική

αμνηστία που ήταν σε ισχύ το 2004 και τους πρώτους τρεις μήνες του 2005. Όσον αφορά τις καταθέσεις προθεσμίας των κατοίκων Κύπρου σε ξένο νόμισμα, αυτές αυξήθηκαν κατά 21,5% σε σύγκριση με 52,1% το 2005. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω παραγόντων, ο ρυθμός μεγέθυνσης της δευτερογενούς ζευστότητας επιταχύνθηκε κατά 12,3% το 2006 σε σύγκριση με 8,5% το προηγούμενο έτος.

Η ανάλυση των τραπεζικών πιστώσεων κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας δείχνει ότι οι περισσότεροι τομείς κατέγραψαν αύξηση. Οι κατηγορίες των προσωπικών - επαγγελματικών δανείων καθώς και των δανείων για κτήρια και κατασκευές συνέχισαν να απορροφούν τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των πιστώσεων, δηλαδή το 50,6% και 18,8%, αντίστοιχα, σε σύγκριση με 47,5% και 17,6%, αντίστοιχα, το προηγούμενο έτος. Γύρω στο 50% των προ-

Τραπεζικές πιστώσεις κατά κατηγορία

	Υπόλοιπα τέλος περιόδου £'000		Υπόλοιπα ως ποσοστά του συνόλου		Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Δημόσια Ιδρύματα και Οργανισμοί¹⁾						
Γεωργία	317.258	342.761	3,2	2,9	13,3	8,0
Μεταλλεία	107.250	108.516	1,1	0,9	-8,2	1,2
Μεταποίηση	28.768	28.458	0,3	0,2	5,6	-1,1
Μεταφορές και Επικοινωνίες	524.622	538.764	5,3	4,6	0,1	2,7
Εξωτερικό και Εγχώριο Εμπόριο	98.668	117.257	1,0	1,0	-7,8	18,8
Κτήρια και Κατασκευές	1.552.812	1.519.247	15,6	13,0	-0,6	-2,2
Τουρισμός	1.751.043	2.199.786	17,6	18,8	10,2	25,6
Προσωπικά και Επαγγελματικά	849.592	909.809	8,5	7,8	-3,3	7,1
Προεξοφλήσιες Συναλλαγματικών:	4.739.031	5.916.018	47,5	50,6	11,7	24,8
Εσωτερικού	2.508	2.692	0,0	0,0	-16,0	7,3
Εξωτερικού	1.578	1.620	0,0	0,0	-22,0	2,7
Σύνολο	9.973.130	11.684.928	100,0	100,0		

1) Περιλαμβάνει και δάνεια προς την Κυβέρνηση

σωπικών - επαγγελματικών δανείων διοχετεύτηκε στην αγορά οικίας. Σημειώνεται ότι παρατηρήθηκε μικρή επιβράδυνση στο ρυθμό αύξησης των δανείων για αγορά οικίας το δεύτερο ήμισυ του 2006, ιδιαίτερα μετά την αποστολή εγκυλίου της ΚΤΚ προς τις εγχώριες τράπεζες αναφορικά με περιορισμούς στο ύψος των οικιστικών δανείων που δύνανται να παραχωρούν οι τράπεζες στο κοινό. Αναφορικά με τους τομείς που παραδοσιακά απορροφούν σημαντικό μερίδιο των πιστώσεων, στο τέλος του 2006 ο τομέας του τουρισμού κατείχε το 7,8% του συνόλου των δανείων, ενώ ο τομέας του εμπορίου το 13,0% σε σύγκριση με 8,5% και 15,6%, αντίστοιχα, το προηγούμενο έτος. Ο τομέας των δημόσιων ιδρυμάτων και οργανισμών έφτασε το 2,9% του συνόλου των πιστώσεων το 2006 σε σύγκριση με 3,2% το 2005.

Τα δάνεια σε ευρώ εξακολούθησαν να κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο του συνόλου των δανείων σε ξένο νόμισμα σε κατοίκους Κύπρου. Συγκεκριμένα, στο τέλος του 2006 τα δάνεια σε ευρώ αποτελούσαν το 55,2%

του συνόλου των δανείων σε ξένο νόμισμα, ακολουθούμενα από τα δάνεια σε ελβετικά φράγκα με 36,6% και τα δάνεια σε δολάρια ΗΠΑ με 4,8%. Τα αντίστοιχα μερίδια στο τέλος του 2005 ήταν 67,5%, 21,4% και 7,9%.

Η ΚΤΚ επανειλημμένα επέστησε την προσοχή των δανειζόμενων σε ξένο νόμισμα ως προς τους συναλλαγματικούς κινδύνους που μια τέτοια απόφαση συνεπάγεται. Οι δανειζόμενοι οφείλουν να συνυπολογίζουν και το συναλλαγματικό κίνδυνο που είναι εμφανής, ειδικότερα όταν το ξένο νόμισμα επιδεικνύει μεγάλες διακυμάνσεις έναντι της κυπριακής λίρας, όπως για παράδειγμα το ελβετικό φράγκο. Τον Οκτώβριο του 2006 εστάλη εγκύλιος από την ΚΤΚ με βάση την οποία οι εγχώριες τράπεζες έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν με πλήρη διαφάνεια τους πελάτες τους για τους συναλλαγματικούς και τους επιτοκιακούς κινδύνους που εμπερικλείει ο δανεισμός σε ξένο νόμισμα, ιδιαίτερα σε νομίσματα άλλα από το ευρώ.

ΣΠΙ

Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία, τα ΣΠΙ προσέλκυσαν το 38,5% του συνόλου

Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα

Τέλος περιόδου	Σύνολο καταθέσεων		Σύνολο δανείων	
	Ποσό ¹ £'000	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ποσό ¹ £'000	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
1995	1.802.002	12,0	1.651.945	13,7
1996	1.976.253	9,7	1.838.032	11,3
1997	2.188.198	10,7	1.991.267	8,3
1998	2.416.375	10,4	2.132.803	7,1
1999	2.570.687	6,4	2.410.214	13,0
2000	2.821.560	9,8	2.483.933	3,1
2001	3.109.080	10,2	2.519.097	1,4
2002	3.513.363	13,0	2.670.250	6,0
2003	3.985.863	13,4	2.947.042	10,4
2004	4.238.085	6,3	3.276.412	11,2
2005	4.614.252	8,9	3.571.967	9,0
2006 (προκ.)	5.291.464	14,7	3.969.695	11,1

των καταθέσεων σε εγχώριο νόμισμα στο τέλος του 2006 σε σύγκριση με 37,5% το προηγούμενο έτος. Το μερίδιο των εγχώριων τραπεζών, αντίστοιχα, μειώθηκε ελαφρά στο 61,5% το 2006 από 62,5% το 2005. Ο ρυθμός μεγέθυνσης των καταθέσεων στα ΣΠΙ ανήλθε στο 14,7% το 2006 σε σύγκριση με 8,9% το προηγούμενο έτος. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, οι χορηγήσεις που παραχώρησαν τα ΣΠΙ αυξήθηκαν κατά 11,1% το υπό ανασκόπηση έτος σε σύγκριση με αύξηση 9,0% των προηγούμενο χρόνο. Το μερίδιο των ΣΠΙ στο σύνολο των δανείων σε κυπριακές λίρες παρέμεινε σταθερό γύρω στο 30%, ενώ το μερίδιό τους στο σύνολο των δανείων σε λίρες και ξένο νόμισμα μειώθηκε από το 26,4% το 2005 στο 25,4% το 2006.

Ρευστότητα τραπεζικού συστήματος

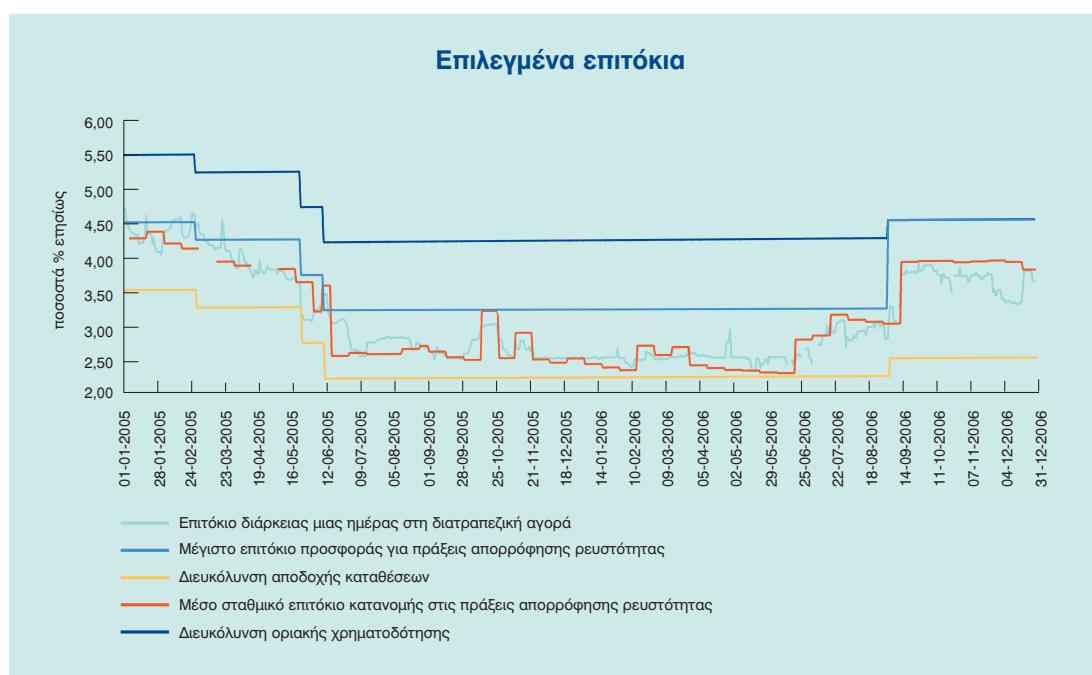
Κατά το ανασκοπούμενο έτος παρατηρήθηκε ουσιαστική αύξηση στην πλεονάζουσα τραπεζική ρευστότητα ως αποτέλεσμα, κυρίως, των μεγάλων εισροών σε συνάλλαγμα. Οι εισροές αυτές αύξησαν τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα της ΚΤΚ, τα οποία κυμαίνονταν κατά μέσο μηνιαίο όρο

στα £2.001,3 εκατ. το 2006 σε σύγκριση με £1.555,7 εκατ. τον προηγούμενο χρόνο. Παράλληλα, οι καταθέσεις της Κυβέρνησης με την ΚΤΚ κατέγραψαν πτώση, κατά μέσο μηνιαίο όρο, αυξάνοντας έτσι την πλεονάζουσα ρευστότητα. Σε αντιδιαστολή, το 2006 το νόμισμα σε κυκλοφορία ανερχόταν στα £607,9 εκατ. κατά μέσο μηνιαίο όρο σε σύγκριση με £561,5 εκατ. το 2005, επενεργώντας αρνητικά στην τραπεζική ρευστότητα και περιορίζοντας την αύξησή της.

Η ΚΤΚ, στα πλαίσια της αντιπληθωριστικής της πολιτικής, παρενέβη στην αγορά χρήματος μέσω δημιοπρασιών αποδοχής καταθέσεων (depos), απορρόφωντας, κατά μέσο μηνιαίο όρο, ρευστότητα ύψους £400,8 εκατ. το 2006 σε σύγκριση με £108,8 εκατ. το 2005, επωμιζόμενη το σχετικό κόστος.

Επιτόκια

Όπως προαναφέρθηκε, το 2006 η ΕΝΠ προέβη σε μια αύξηση του επιτοκίου οριακής χρηματοδότησης από το 4,25% στο 4,50% το Σεπτέμβριο. Επιπλέον, αποφάσισε όπως το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής κατα-

θέσεων αυξήθει από το 2,25% στο 2,50%. Ταυτόχρονα, η ΕΝΠΙ, για σκοπούς σταδιακής εναρμόνισης με τα ισχύοντα στη ζώνη του ευρώ, αποφάσισε να αυξήσει το επιτόκιο προσφοράς για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης (main refinancing operations - repo rate), το οποίο αποτελεί τη βάση τιμολόγησης δανείων σε ευρώ, από το 3,25% στο 4,50%, εξισώνοντάς το με αυτό της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης (Lombard). Το εν λόγω επιτόκιο αποτελεί πλέον τη βάση για τιμολόγηση των δανείων των πιστωτι-

κών ιδρυμάτων και σε λίρες Κύπρου, σε αντικατάσταση του επιτοκίου Lombard που χρησιμοποιείτο μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου. Η προσωρινή ασυμμετρία που δημιουργήθηκε μεταξύ των τριών βασικών επιτοκίων της ΚΤΚ ώστε να διευκολυνθεί η εναρμόνιση της βάσης τιμολόγησης των δανείων σε κυπριακή λίρα με τη βάση τιμολόγησης των δανείων σε ευρώ, θα αποκατασταθεί σε εύθετο χρόνο με τις ανάλογες επιτοκιακές αποφάσεις της ΕΝΠΙ.

Τραπεζικά επιτόκια

ποσοστά %, επησίως

Δανειστικά επιτόκια

Καταθετικά επιτόκια

	Επιχειρήσεις: παρατρέμημα εντός ορίων	Επιχειρήσεις: δάνεια με εξασφάλιση	Προσωπικά δάνεια με εξασφάλιση	Στεγαστικά: με ασφάλεια ζώης	Πιστωτικές κάρτες	Τρεχούμενοι λογαριασμοί	Καταθέσεις με προειδοποίηση 3 μήνες - πάνω από £5.000	Καταθέσεις προθεσμίας ενός χρόνου - πάνω από £5.000
2005 Ιανουάριος	7,92	7,92	8,55	7,30	11,50	0,66	4,47	4,32
Φεβρουάριος	7,90	7,91	8,60	7,30	11,67	0,67	4,39	4,36
Μάρτιος	7,61	7,63	8,38	6,76	11,83	0,65	4,37	4,38
Απρίλιος	7,61	7,63	8,38	6,76	11,75	0,64	4,30	4,38
Μάιος	7,18	7,20	7,97	6,33	11,83	0,55	4,04	4,07
Ιούνιος	6,69	6,70	7,58	5,76	12,00	0,39	3,47	3,88
Ιούλιος	6,69	6,70	7,47	5,76	12,00	0,42	3,47	3,85
Αύγουστος	6,70	6,69	7,49	5,74	12,00	0,45	3,47	3,82
Σεπτέμβριος	6,69	6,69	7,49	5,74	12,00	0,46	3,47	3,79
Οκτώβριος	6,69	6,68	7,29	5,74	12,00	0,47	3,47	3,75
Νοέμβριος	6,69	6,68	7,29	5,72	12,00	0,46	3,48	3,72
Δεκέμβριος	6,69	6,68	7,28	5,71	12,00	0,45	3,47	3,68
2006 Ιανουάριος	6,67	6,67	7,28	5,71	12,00	0,46	3,48	3,63
Φεβρουάριος	6,65	6,65	7,27	5,71	12,00	0,45	3,48	3,59
Μάρτιος	6,64	6,65	7,27	5,69	12,00	0,47	3,48	3,57
Απρίλιος	6,64	6,64	7,28	5,69	12,00	0,48	3,48	3,55
Μάιος	6,64	6,63	7,28	5,68	12,00	0,47	3,48	3,52
Ιούνιος	6,65	6,62	7,28	5,68	12,00	0,43	3,48	3,43
Ιούλιος	6,65	6,62	7,28	5,68	12,00	0,46	3,47	3,42
Αύγουστος	6,64	6,62	7,29	5,68	12,00	0,46	3,47	3,42
Σεπτέμβριος	6,88	6,81	7,51	5,84	12,17	0,55	3,64	3,58
Οκτώβριος	6,89	6,81	7,50	5,84	12,17	0,51	3,65	3,58
Νοέμβριος	6,88	6,81	7,48	5,84	12,17	0,50	3,65	3,58
Δεκέμβριος	6,88	6,80	7,48	5,84	12,17	0,51	3,65	3,58

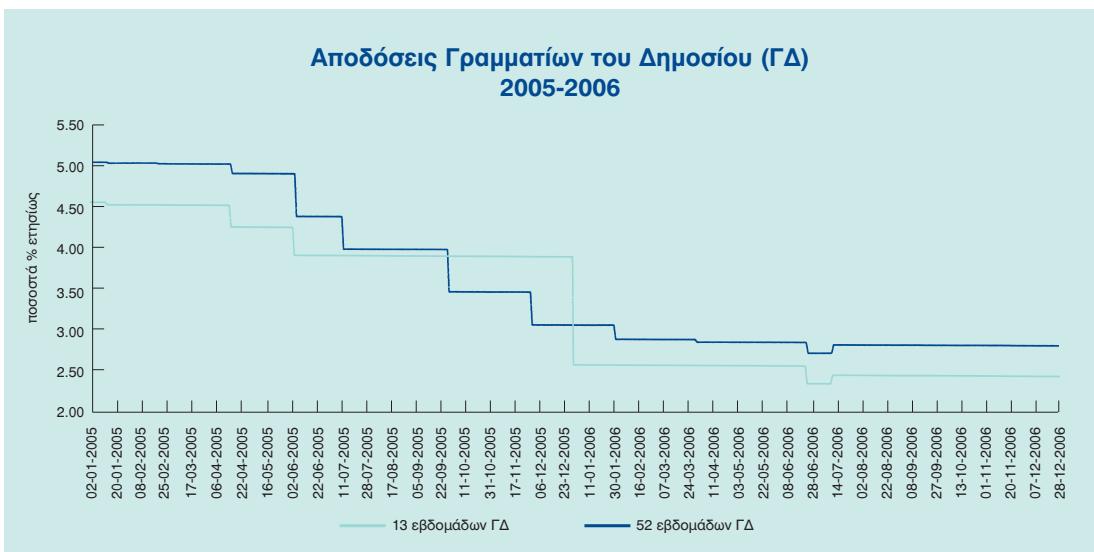
Σημείωση: Τα επιτόκια αναφέρονται στα ισχύοντα τέλος του μήνα και αντιπροσωπεύουν το μέσο όρο των αντίστοιχων επιτοκίων για κάθε κατηγορία όπως έχει υποδειχθεί από τις τρεις μεγαλύτερες τράπεζες.

Το μέσο επιτόκιο καταθέσεων μιας νύχτας στην εγχώρια διατραπέζική αγορά παρέμεινε ουσιαστικά σταθερό γύρω στο 2,50% κατά το πρώτο ήμισυ του 2006. Το εν λόγω διατραπέζικό επιτόκιο ακολουθώντας, εν μέρει, την άνοδο του επιτοκίου στις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης, ανέβηκε στο 3,37% το Δεκέμβριο. Αντικατοπτρίζοντας την πορεία των βασικών επιτοκίων, τα καταθετικά και δανειστικά επιτόκια των εγχώριων τραπεζών δεν παρουσίασαν ιδιαίτερη μεταβολή μέχρι τον Αύγουστο. Το Σεπτέμβριο κατέγραψαν άνοδο και παρέμειναν σταθερά μέχρι το τέλος του χρόνου. Σημειώνεται ότι οι δανειζόμενοι επηρεάστηκαν με 25 μ.β. αύξηση, μετά και την άνοδο του επιτοκίου αναφοράς στο 4,50% την 1η Σεπτεμβρίου, 2006.

Ο μέσος όρος των αποδόσεων στους τίτλους του δημιούρου μειώθηκε κατά το ανασκοπούμενο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, λόγω της περαιτέρω σύγκλισης των κυπριακών με τα ευρωπαϊκά επιτόκια. Παρόλα αυτά, κατά τη διάρκεια του 2006 οι μέσες μηνιαίες αποδόσεις παρουσίασαν άνοδο μετά την αύξηση στα βασικά επιτόκια της

ΚΤΚ το Σεπτέμβριο. Συγκεκριμένα, στα δεκαετή χρονογραφα η μέση απόδοση στις αρχές του 2006 βρισκόταν στο 3,96% και κατέληξε στο 4,26% τον Οκτώβριο του ίδιου χρόνου, μήνα κατά τον οποίο διεξήχθη η τελευταία δημοπρασία στους συγκεκριμένους τίτλους. Το Δεκέμβριο του 2005 η μέση απόδοσή τους ήταν 4,08%. Το ίδιο φαινόμενο παρατηρείται και στα πενταετή χρονογραφα, όπου στις αρχές του έτους η μέση απόδοση έφτανε το 3,67% και κατέληξε στο 4,11% τον Οκτώβριο, τον τελευταίο μήνα κατά τον οποίο διεξήχθη δημοπρασία στους πενταετείς τίτλους. Τον Ιούνιο του 2005, τον τελευταίο μήνα κατά τον οποίο διεξήχθησαν δημοπρασίες στους εν λόγω τίτλους για το έτος, η μέση απόδοσή τους βρισκόταν στο 4,84%. Στους τίτλους με διετή διάρκεια, παρατηρήθηκε επίσης μικρή άνοδος κατά τη διάρκεια του 2006, ενώ υπήρξε μείωση σε σύγκριση με το 2005. Συγκεκριμένα, η μέση απόδοση των εν λόγω τίτλων βρισκόταν στο 3,36% στις αρχές του 2006 και κατέληξε στο 3,51% τον Ιούλιο, που ήταν ο τελευταίος μήνας κατά τον οποίο διεξήχθη δημοπρασία στους εν λόγω τίτλους. Τον Ιούλιο του 2005 η μέση απόδοση των προαναφερόμενων

τίτλων βρισκόταν στο 4,03%. Τέλος, σημειώνεται ότι κατά το 2006 δεν διεξήχθη καμιά δημοπρασία σε δεκαπενταετή κυβερνητικά χρεόγραφα.

Όσον αφορά τους κυβερνητικούς τίτλους με μικρότερη διάρκεια, οι αποδόσεις στα γραμμάτια δημοσίου διάρκειας 13 και 52 εβδομάδων κατέγραψαν μείωση σε σύγκριση τόσο με τις αρχές του έτους όσο και με το 2005. Συγκεκριμένα, η μέση απόδοση στα γραμμάτια δημοσίου διάρκειας 13 εβδομάδων βρι-

σκόταν στο 2,56% τον Ιούλιο του 2006, τον τελευταίο μήνα που πραγματοποιήθηκε δημοπρασία, σε σύγκριση με 2,67% στις αρχές του 2006 και 3,95% τον Ιούνιο του 2005. Στα γραμμάτια του δημοσίου με διάρκεια 52 εβδομάδες, η μέση απόδοση στις αρχές του 2006 ήταν 2,95% και κατέληξε στο 2,89% μέχρι τον Ιούλιο του 2006, και πάλι τον τελευταίο μήνα διεξαγωγής δημοπρασίας στους εν λόγω τίτλους, σε σύγκριση με 3,12% το Δεκέμβριο, 2005.

4. Εργασίες της ΚΤΚ

4.1 Η ΚΤΚ και η πορεία της Κύπρου προς τη ζώνη του ευρώ

Στη διάρκεια του 2006, η ΚΤΚ συνέχισε το προπαρασκευαστικό της έργο για την εισαγωγή του ευρώ, σημειώνοντας ουσιαστική πρόοδο σε όλες τις πτυχές, νομικές, τεχνικές και επικοινωνιακές, που αφορούν τις αρμοδιότητές της, σύμφωνα και με το περιεχόμενο του Στρατηγικού Σχεδίου Δράσης για την Εισαγωγή του Ευρώ.

Μέσω της Συντονιστικής Επιτροπής για την Εισαγωγή του Ευρώ στην Κύπρο, η οποία προεδρεύεται από το Διοικητή της ΚΤΚ, επιτεύχθηκε ο αναγκαίος συντονισμός και η συνεργασία με τα αρμόδια υπουργεία, και κυρίως το Υπουργείο Οικονομικών που μαζί με την ΚΤΚ έχουν την πρωταρχική ευθύνη για τη μετάβαση στο ευρώ. Κατά τις συνεδρίες της το 2006, η Συντονιστική Επιτροπή υιοθέτησε το Εθνικό Σχέδιο Μετάβασης από τη Λίρα στο Ευρώ, το οποίο ετοιμάστηκε από την ΚΤΚ και το Υπουργείο Οικονομικών και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιούλιο του 2006. Η Συντονιστική Επιτροπή έλαβε, επίσης, σημαντικές αποφάσεις για τις πρόνοιες του υπό διαμόρφωση γενικού νόμου για την υιοθέτηση του ευρώ, καθώς και για την προώθηση του στρατηγικού σχεδίου επικοινωνιακής πολιτικής.

Νομικές πτυχές της εισαγωγής του ευρώ

Με σκοπό την επίτευξη της νομικής σύγκλισης, που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την υιοθέτηση του ευρώ, η ΚΤΚ ετοίμασε από το 2005 προσχέδιο νομοσχεδίου για τροποποίηση των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και

2003. Το προσχέδιο του νομοσχεδίου διαμορφώθηκε στις αρχές του 2006, σύμφωνα με τις υποδείξεις της ΕΚΤ, και υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο. Στη συνέχεια, αναδιατυπώθηκαν οι πρόνοιες για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της ΚΤΚ και το νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 12 Οκτωβρίου, 2006. Με το εν λόγω νομοσχέδιο θα τροποποιηθούν ή θα διαγραφούν ορισμένες διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας που αφορούν κυρίως τους πιο κάτω τομείς, οι οποίοι εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της ΕΚΤ:

- νομισματική πολιτική,
- συναλλαγματική πολιτική,
- έκδοση τραπεζογραμματίων και κερμάτων,
- λογιστικές αρχές για τον καταρτισμό των οικονομικών καταστάσεων της ΚΤΚ που θα υποβάλλονται στην ΕΚΤ.

Θα τροποποιηθεί, επίσης, η πρόνοια για τη νομισματική μονάδα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Το Δεκέμβριο του 2006, κατόπιν πρόσθετης υπόδειξης της ΕΚΤ, η ΚΤΚ ετοίμασε διόρθωση του νομοσχεδίου, ώστε η διάρκεια της θητείας των Συμβούλων της ΚΤΚ, που αντικαθιστούν αποχωρήσαντες Συμβούλους, να μην είναι μικρότερη των πέντε ετών. Με την ψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου θα εξαλειφθούν όλα τα εναπομείναντα στοιχεία ασυμβατότητας της κυπριακής νομοθεσίας με τα ισχύοντα στη ζώνη του ευρώ.

Η ΚΤΚ συνέβαλε, επίσης, ουσιαστικά στην ετοιμασία του γενικού νομοσχεδίου που ρυθμίζει διάφορες πτυχές της εισαγωγής του ευρώ, με σκοπό την ομαλή μετάβαση στο νέο νόμισμα. Το νομοσχέδιο προνοεί, μεταξύ άλλων, για τα ακόλουθα:

**Οικονομικοί δείκτες της Κύπρου
σε σχέση με τα κριτήρια σύγκλισης (Μάστριχτ)**

	Πληθωρισμός ⁽¹⁾ (%)	Δημοσιονομική κατάσταση	Σταθερότητα συναλλαγματικής ισοτιμίας	Μακροπρόθεσμο επιπτώξιο ⁽²⁾ (%)	
				Έλλειμμα γενικής κυβέντησης (% ΑΕΠ)	Χρέος (% ΑΕΠ)
Περίοδος αναφοράς	2006	2006	2006	2006	2006
Δείκτης για την Κύπρο	2,2	1,4 ⁽³⁾	65,3 ⁽³⁾		4,1
Τιμή αναφοράς	2,9	3	60		6,2
Ικανοποίηση κριτηρίου	Nαι	Nαι	Nαι ⁽⁴⁾	Όχι	Nαι
Ορισμός κριτηρίου- υπολογισμός τιμής αναφοράς	Μέσος όρος πληθωρισμού των 3 κρατών μελών της ΕΕ με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας των τιμών +1,5 (Πολωνία: 1,3 Φινλανδία: 1,3 Σουηδία: 1,5)	Tήρηση των κανονικών περιθωρίων διακύμαν- σης που προβλέπονται από το μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτι- μών επί δύο τούλαχι- στον χρόνια, χωρίς σοβαρή ένταση και ειδι- κότερα χωρίς υποτίμηση έναντι του νομίσματος οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους της ΕΕ	Mέσος όρος μακροπρόθεσμων επιτοκίων των 3 κρατών μελών της ΕΕ με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας των τιμών +2 (Πολωνία: 5,2 Φινλανδία: 3,8 Σουηδία: 3,7)		

Πηγές: Ενωποτή Επιτροπή (Ενωστάτ), EKT.

1) Αυξήση δωδεκάμηνου μέσου όρου των Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή σε σύγκριση με τον προηγούμενο δωδεκάμηνο μέσο όρο.

2) Μέσος όρος των μακροπρόθεσμου επιπτώσεων για περίοδο 12 μηνών.

3) Προκαταρκτικά στοιχεία.

4) Η Κύπρος ικανοποιεί το κριτήριο των δημόσιων χρέους, αφού το χρέος είναι σε καθοδική πορεία και πλη-
σιάζει την τιμή αναφοράς με ικανοποιητικό όριο.

- παράλληλη ρυθμίση της λίρας και του ευρώ για ένα μήνα,
- δωρεάν ανταλλαγή λιρών με ευρώ, υπό ορισμένους όρους, από τις τράπεζες, τα ΣΠΙ και την KTK,
- αντικατάσταση επιτοκίων της λίρας με αντίστοιχα επιτόκια του ευρώ,
- διπλή αναγραφή τιμών για τέσσερις μήνες πριν και έξι μήνες μετά την υιοθέ-
- τηση του ευρώ,
- επανέκφραση σε ευρώ του δημόσιου χρέους,
- μετατροπή σε ευρώ του ονομαστικού μετοχικού κεφαλαίου εταιρειών,
- δημιουργία ευρωπαραρτητηρίων, που θα παρακολουθούν την ομαλή και σύννομη εισαγωγή του ευρώ και θα βοηθούν τους πολίτες.

Ενόψει της νιοθέτησης του ευρώ, η ΚΤΚ ετοίμασε, επίσης, σχέδιο νομοσχεδίου για τροποποίηση του περί Νομίσματος (Παραχάραξη και άλλα Συναφή Θέματα) Νόμου του 2004.

Τεχνική προετοιμασία για την εισαγωγή του ευρώ

Τον Ιούνιο του 2006 η ΚΤΚ εξέδωσε το σχέδιο εισαγωγής τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ. Στη διάρκεια του έτους σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην υλοποίηση του σχεδίου αυτού. Ειδικότερα, επιλέγηκαν, ύστερα από καλλιτεχνικό διαγωνισμό, τα τελικά σχέδια των εθνικών όψεων των κερμάτων ευρώ (αγρινό, καράβι της Κερύνειας και ειδώλιο του Πωμού) και το Νοέμβριο του 2006 προκηρύχθηκαν προσφορές για την κοπή, συσκευασία και παράδοση των κυπριακών κερμάτων ευρώ. Παράλληλα, η ΚΤΚ άρχισε διαβούλευσης για δανεισμό από την Τράπεζα της Ελλάδος των αναγκαίων ποσοτήτων τραπεζογραμματίων ευρώ που θα αντικαταστήσουν τις κυπριακές λίρες.

Ολοκληρώθηκε, με επιτυχία, τον Ιούνιο του 2006 το πρόγραμμα διδυμοποίησης της ΚΤΚ με την Τράπεζα της Ελλάδος, με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το πρόγραμμα αφορούσε τεχνική βοήθεια για την προετοιμασία για την εισαγωγή του ευρώ σε φυσική μορφή, καθώς και για την ενημερωτική εκστρατεία και την προσαρμογή του νομικού πλαισίου.

Όσον αφορά την προσαρμογή των συστημάτων πληρωμών, σύμφωνα με τα ισχύοντα στη ζώνη του ευρώ, αξιοσημείωτη είναι η σύνδεση της ΚΤΚ και 15 εμπορικών τραπέζων με το σύστημα RTGSplus της Bundesbank, το Δεκέμβριο του 2006, ενώ συνεχίστηκε η προεργασία για σύνδεση με το

σύστημα TARGET2. Συνεχίστηκε, επίσης, η σταδιακή προσαρμογή των εργασιών της ΚΤΚ στους τομείς της νομισματικής πολιτικής και της στατιστικής.

Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την τεχνική προετοιμασία για την εισαγωγή του ευρώ δίνονται στα αντίστοιχα κεφάλαια αυτής της έκθεσης.

Επικοινωνιακή πολιτική για την εισαγωγή του ευρώ

Η ΚΤΚ ανέπτυξε αυτόνομα σημαντική δράση και πραγματοποίησε σειρά επικοινωνιακών ενεργειών για τα στελέχη του χρηματοικονομικού τομέα και το ευρύτερο κοινό, με κυριότερες τις πιο κάτω:

- (α) Εκθέσεις «Από τη λίρα στο ευρώ» και «Γένεση των κερμάτων ευρώ»** (βλ. κεφάλαιο 4.5). Οι δύο εκθέσεις εγκαινιάστηκαν στις 11 Οκτωβρίου, 2006, στο κτήμα της ΚΤΚ. Από τότε, η ΚΤΚ φιλοξενεί καθημερινά δεκάδες μαθητές γυμνασίων και λυκείων με τους καθηγητές τους, στους οποίους γίνεται παρουσίαση για το ευρώ και ξενάγηση στις εκθέσεις και δίνεται ενημερωτικό υλικό. Η φιλοξενία των μαθητών θα συνεχισθεί καθ' όλη τη διάρκεια του 2007. Επισκέψεις γίνονται, επίσης, από μαθητές δημοτικών σχολείων με τους δασκάλους τους, καθώς και από άλλα οργανωμένα σύνολα.
- (β) Ενημερωτικά σεμινάρια για στελέχη του χρηματοοικονομικού τομέα.** Στη διάρκεια του 2006, η ΚΤΚ διοργάνωσε σεμινάρια για τις βασικές πτυχές της εισαγωγής του ευρώ, τα οποία παρακολούθησαν πέραν των τριών χιλιάδων στελεχών του χρηματοοικονομικού τομέα (τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες, κεφαλαιαγορά).

(γ) Επιμορφωτικό σεμινάριο για καθηγητές οικονομικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στις 4 Νοεμβρίου, 2006, πραγματοποιήθηκε στην ΚΤΚ επιμορφωτικό σεμινάριο για την εισαγωγή του ευρώ, το οποίο παρακολούθησαν 180 καθηγητές οικονομικών και εμπορικών μαθημάτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δηλαδή σχεδόν το σύνολό τους. Η ΚΤΚ αποφάσισε την πραγματοποίηση παρόμοιων σεμιναρίων για όλες τις ειδικότητες καθηγητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια του 2007.

(δ) Εκδήλωση ανταλλαγής κερμάτων για παιδιά «Μάζεψε τα! Αξίζουν!». Στις 19 Νοεμβρίου, 2006, έγινε στην ΚΤΚ μεγάλη γιορταστική εκδήλωση για παιδιά, με στόχο την ενθάρρυνση της αποταμίευσης και την ενημέρωση των παιδιών για το ευρώ. Η εκδήλωση στόχευσε, επίσης, στην έναρξη της επιστροφής των αποθησαυρισμένων κερμάτων ώστε να μην αφεθεί η επιστροφή όλων τους τελευταίους μήνες του 2007.

(ε) Έρευνες κοινής γνώμης για το ευρώ. Το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου, 2006, το Cyprus College διεξήγαγε για λογαριασμό της ΚΤΚ τη δεύτερη έρευνα για τις αντιλήψεις του κοινού σχετικά με την εισαγωγή του ευρώ. Η πρώτη έρευνα το Δεκέμβριο του 2005. Η έρευνα του Ιουνίου κατέγραψε βελτίωση των αντιλήψεων ως προς διάφορες πτυχές της εισαγωγής του ευρώ, άνκαι υπάρχει ακόμα ανησυχία για την επιφύλαξη για τυχόν φαινόμενα αισχροκέρδειας κατά τη μετατροπή των τιμών, όπως έχουν δείξει και οι έρευνες του

Ευρωβαρόμετρου. Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με την πιο πάνω έρευνα, μειώθηκε σημαντικά το ποσοστό των πολιτών που θα ήθελαν αναβολή της υιοθέτησης του ευρώ.

(στ) Διαλέξεις και συνεντεύξεις. Ο Διοικητής και ανώτερα στελέχη της ΚΤΚ έδωσαν πολυάριθμες διαλέξεις και συνεντεύξεις για τις διάφορες πτυχές της υιοθέτησης του ευρώ.

Εκθέσεις σύγκλισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της ΕΚΤ, Δεκέμβριος 2006

Σύμφωνα με τις εκθέσεις σύγκλισης που εξέδωσαν στις 5 Δεκεμβρίου, 2006, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η ΕΚΤ, η Κύπρος ικανοποιούσε τα κριτήρια του πληθωρισμού, της δημοσιονομικής κατάστασης (δεδομένου του τερματισμού της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος για την Κύπρο στις 11 Ιουλίου, 2006) και των μακροπρόθεσμων επιτοκίων. Η Κύπρος δεν ικανοποιούσε ακόμα το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας, αφού δεν είχε συμπληρώσει την ελάχιστη απαιτούμενη παραμονή των δύο ετών στο ΜΣΙ II, όμως οι εκθέσεις σύγκλισης σημείωσαν τη σταθερή πορεία της λίρας, πορεία που προδιαγράφει την ικανοποίηση και αυτού του κριτηρίου όταν συμπληρωθούν τα δύο χρόνια συμμετοχής στο ΜΣΙ II, δηλαδή το Μάιο του 2007. Στις θετικές αυτές εξελίξεις αναφορικά με την ικανοποίηση των οικονομικών κριτηρίων σύγκλισης συνέβαλε ουσιαστικά και η συνετή νομισματική και συναλλαγματική πολιτική που ασκεί η ΚΤΚ.

Όσον αφορά τη νομική σύγκλιση, οι εκθέσεις σύγκλισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της ΕΚΤ επιβεβαίωσαν ότι θα διασφαλιστεί η νομική σύγκλιση της Κύπρου,

νοούμενου ότι το νομοσχέδιο που ετοίμασε η ΚΤΚ για τροποποίηση των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003 θα ψηφισθεί όπως κατατέθηκε στη Βουλή, με τη διόρθωση που αναφέρεται πιο πάνω.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω, αναμένεται ότι το Μάιο του 2007, όταν θα έχουν συμπληρωθεί δύο χρόνια συμμετοχής στο ΜΣΙ ΙΙ, η Κύπρος θα ικανοποιεί όλες τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ, νοούμενου ότι θα ψηφισθεί μέχρι τότε το νομοσχέδιο για την ΚΤΚ. Από το τέλος του 2006, η ΚΤΚ εντατικοποίησε τις προετοιμασίες της για να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση στο ευρώ και προσβλέπει με αισιοδοξία στην ένταξη της Κύπρου στη ξώνη του ευρώ την 1η Ιανουαρίου, 2008, ώστε οι Κύπριοι πολίτες να απολαμβάνουν τα οφέλη του ενιαίου νομίσματος.

4.2 Μέσα άσκησης νομισματικής πολιτικής

Πρωταρχικός σκοπός της ΚΤΚ είναι η διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών και, άνευ επηρεασμού του πρωταρχικού της σκοπού, η στήριξη της γενικής οικονομικής πολιτικής του Κράτους. Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων, η ΚΤΚ διαθέτει μια σειρά από μέσα άσκησης νομισματικής πολιτικής, με τα οποία ρυθμίζει τη συνολική προσφορά του χρήματος και των πιστώσεων στην οικονομία.

Πράξεις ανοικτής αγοράς

Οι πράξεις ανοικτής αγοράς, που διενεργούνται μέσω δημοπρασίας, είναι το κύριο μέσο νομισματικού ελέγχου που έχει αντικαταστήσει το ελάχιστο ποσοστό ρευστότητας.

Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης (ή απορρόφησης) ρευστότητας διενεργούνται

με τη μορφή αντιστρεπτέων πράξεων με βάση συμφωνία επαναγοράς, όπου η ΚΤΚ αγοράζει (ή πωλεί) γραμμάτια και χρεόγραφα του δημοσίου από (ή προς) τις τράπεζες (repos ή reverse repos). Οι αντιστρεπτέες πράξεις διενεργούνται όποτε η ΚΤΚ κρίνει σκόπιμο και η διάρκεια τους δεν ξεπερνά τις 15 μέρες.

Η ΚΤΚ διενεργεί, επίσης, δημοπρασίες για αποδοχή καταθέσεων από τις τράπεζες, για χρονική περίοδο που καθορίζει η ίδια, με στόχο να απορροφήσει την υπερβάλλουσα ρευστότητά τους. Στις περιπτώσεις που η δημοπρασία διεξάγεται στη βάση ανταγωνιστικών προσφορών επιτοκίου, η ΚΤΚ ανακοινώνει το μέγιστο επιτόκιο καθώς και το συνολικό ποσό αποδοχής καταθέσεων. Στις περιπτώσεις που η δημοπρασία διεξάγεται στη βάση ανταγωνιστικών προσφορών ποσού, η ΚΤΚ ανακοινώνει το σταθερό επιτόκιο αποδοχής καταθέσεων ενώ το συνολικό ποσό των καταθέσεων καθορίζεται μετά την υποβολή προσφορών από τις τράπεζες. Όπως έχει ήδη προαναφερθεί στην επισκόπηση των οικονομικών εξελίξεων, το 2006 επικράτησαν συνθήκες πλεονάζουσας ρευστότητας και, ως αποτέλεσμα, η ΚΤΚ, μέσω των δημοπρασιών αποδοχής καταθέσεων, απορρόφησε κατά μέσο μηνιαίο όρο ρευστότητα £400,8 εκατ., σε σύγκριση με £108,8 εκατ. το 2005.

Πάγιες διευκολύνσεις

Το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης καθορίζεται από την ΚΤΚ και αποτελεί το ανώτατο όριο στις διακυμάνσεις των επιτοκίων της διατραπεζικής αγοράς διάρκειας μιας ημέρας. Η χρηματοδότηση προς τις τράπεζες είναι διάρκειας μιας ημέρας και παραχωρείται έναντι εξασφάλισης τίτλων του δημοσίου που αποκτήθηκαν μέσω δημοπρασίας. Δεν υφίσταται περιορι-

Μέσα άσκησης νομισματικής πολιτικής
 £ εκατ., μέσοι μηνιαίοι όροι

Περίοδος	Πράξεις ανοικτής αγοράς	Πάγιες διευκόλυνσεις	Ελάχιστα αποθεματικά	
	Repos(+)/Reverse Repos, Αποδοχή καταθέσεων(-)	Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης	Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	Ελάχιστα υποχρεωτικά αποθεματικά
2005				
Ιανουάριος	-114,2	0,6	50,7	637,1
Φεβρουάριος	-55,0	0,6	11,4	643,1
Μάρτιος	-28,4	0,3	25,2	642,7
Απρίλιος	-17,3	0,1	63,7	643,5
Μάιος	-72,9	0,0	33,4	645,7
Ιούνιος	-68,3	6,2	36,2	651,7
Ιούλιος	-88,1	0,4	31,9	661,5
Αύγουστος	-93,5	0,0	37,7	666,7
Σεπτέμβριος	-198,7	0,0	87,5	608,8
Οκτώβριος	-168,1	7,3	55,1	613,7
Νοέμβριος	-173,7	0,0	181,7	561,3
Δεκέμβριος	-227,7	0,0	198,5	578,1
2006				
Ιανουάριος	-333,5	0,0	190,5	657,9
Φεβρουάριος	-302,9	0,0	174,0	671,0
Μάρτιος	-256,1	0,9	238,8	674,2
Απρίλιος	-138,7	0,0	183,3	690,0
Μάιος	-269,7	0,0	233,0	690,8
Ιούνιος	-417,3	0,0	237,5	693,8
Ιούλιος	-431,0	5,7	132,6	700,3
Αύγουστος	-477,4	13,7	100,0	705,3
Σεπτέμβριος	-500,0	0,5	155,9	715,1
Οκτώβριος	-538,1	0,0	244,4	740,3
Νοέμβριος	-580,0	0,0	260,7	748,7
Δεκέμβριος	-564,5	0,0	294,7	761,3

συμός στο ποσό χρηματοδότησης, δεδομένου ότι παρέχεται η αναγκαία εμπράγματη εξασφάλιση. Η ΚΤΚ διατηρεί το δικαίωμα να περιορίσει ή και να αναστέλλει την παροχή χρηματοδότησης διάρκειας μιας ημέρας σε περίπτωση αλόγιστης χρήσης, η οποία καταστρατηγεί τους στόχους της νομισματικής πολιτικής. Το μέσο μηνιαίο ποσό που δανείσθηκαν οι τράπεζες μέσω αυτής της διευκόλυνσης ήταν £1,7 εκατ. το 2006, σε σύγκριση με £1,3 εκατ. το 2005.

Η ΚΤΚ παρέχει στις τράπεζες διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων διάρκειας μιας ημέρας για την τοποθέτηση των βραχυπρόθε-

σιων πλεονασμάτων φευστότητας που ενδεχομένως να έχουν κατά το κλείσιμο της ημέρας. Το επιτόκιο της εν λόγω διευκόλυνσης αποτελεί το κατώτατο όριο στις διακυμάνσεις των επιτοκίων της διατραπέζικής αγοράς διάρκειας μιας ημέρας. Το μέσο μηνιαίο ποσό που κατάθεσαν οι τράπεζες μέσω αυτής της διευκόλυνσης ήταν £203,8 εκατ. το 2006, σε σύγκριση με £67,8 εκατ. το 2005.

Ελάχιστα αποθεματικά

Με σκοπό την περαιτέρω εναρμόνιση με το σύστημα ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, όπως καθορίζεται στο σχετικό Κανονισμό της EKT (EKT/2003/9),

η ΚΤΚ εξέδωσε νέα Οδηγία (Κ.Δ.Π. 510/2005), η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου, 2006. Σύμφωνα με τους λεπτομερείς κανόνες του εν λόγω συστήματος, όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στη Δημοκρατία έχουν υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών στην ΚΤΚ.

Ο λογαριασμός ελάχιστων αποθεματικών είναι ο μόνος λειτουργικός λογαριασμός που έχουν οι τράπεζες με την ΚΤΚ. Για σκοπούς εναρμόνισης με το σύστημα ελάχιστων αποθεματικών της ΕΚΤ, ώστε να αποφευχθούν απότομες αλλαγές στη χρηματαγορά κατά την υιοθέτηση του ευρώ, η ΚΤΚ ετοιμασε χρονοδιάγραμμα σταδιακής σύγκλισης του συντελεστή αποθεματικών που εφαρμόζεται για υποχρεώσεις σε κυπριακές λίρες, σύμφωνα με το οποίο ο συντελεστής μειώθηκε στο 5,75% το Σεπτέμβριο και 5% το Νοέμβριο του 2005. Λόγω όμως των προαναφερόμενων συνθηκών πλεονάζουσας ρευστότητας, ο συντελεστής αποθεματικών που εφαρμόζεται για υποχρεώσεις σε κυπριακές λίρες παραμένει στο 5%, ενώ το απαιτούμενο ποσοστό αποθεματικών για υποχρεώσεις σε ξένα νομίσματα είναι 2%. Ο μέσος όρος των υπολοίπων στο λογαριασμό ελάχιστων αποθεματικών κερδίζει τόχο, το επιτόκιο του οποίου είναι άμεσα συνδεδεμένο με τα βασικά επιτόκια της ΚΤΚ. Αποθεματικά, πέραν των υποχρεωτικών ελάχιστων κατά την περίοδο τήρησης, δεν κερδίζουν τόχο. Ο μέσος μηνιαίος όρος των ελάχιστων υποχρεωτικών αποθεματικών ήταν £704,1 εκατ. το 2006, σε σύγκριση με £629,5 εκατ. το 2005.

4.3 Ρύθμιση και εποπτεία του τραπεζικού τομέα

Η ΚΤΚ είναι η αρμόδια αρχή, δυνάμει των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003 και των περί

Τραπεζικών Εργασιών Νόμων του 1997 έως 2005, για την εποπτεία των τραπεζικών ιδρυμάτων, η οποία συμπεριλαμβάνει και τη χορήγηση άδειας για άσκηση τραπεζικών εργασιών. Ο εποπτικός ρόλος της ΚΤΚ στο νέο περιβάλλον, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί μετά την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ, είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Οι τράπεζες καλούνται να λειτουργήσουν σε ένα περιβάλλον, το οποίο χαρακτηρίζεται από οξύ ανταγωνισμό, με αποτέλεσμα, στην προσπάθειά τους για αύξηση του μεριδίου αγοράς που κατέχουν, να διατρέχουν τον κίνδυνο να οδηγηθούν στη λήψη εσφαλμένων ή μη ορθολογικών αποφάσεων. Συνεπώς, η ΚΤΚ εποπτεύει τα τραπεζικά ιδρύματα για να διασφαλίσει ότι οι κίνδυνοι που αναλαμβάνονται βρίσκονται σε αποδεκτά επίπεδα. Ο κύριος σκοπός της εποπτείας είναι η ελαχιστοποίηση του συστηματικού κινδύνου και η διατήρηση της σταθερότητας του τραπεζικού τομέα έτσι ώστε να εξασφαλίζει τη δημόσια εμπιστοσύνη του κοινού και την προστασία των καταθετών.

Στην άσκηση του εποπτικού της ρόλου, η ΚΤΚ καθοδηγείται από τους κανόνες της ΕΕ, τις συστάσεις της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας (Basel Committee on Banking Supervision) και τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (Committee of European Banking Supervisors). Σε αυτά τα πλαίσια, η ΚΤΚ έχει εκδώσει Οδηγίες, για σκοπούς προληπτικής εποπτείας, προς όλα τα τραπεζικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο.

Η εποπτεία της ΚΤΚ ασκείται σε ενοποιημένη βάση και σ' αυτήν υπόκεινται τα τραπεζικά ιδρύματα που έχουν εγκαθιδρυθεί στην Κύπρο μαζί με τις θυγατρικές τους εταιρεί-

ες και τα υποκαταστήματά τους που λειτουργούν τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Επίσης, στην εποπτεία της KTK υπόκεινται οι εγκαθιδρυμένες στην Κύπρο θυγατρικές τράπεζες και τα υποκαταστήματα ξένων τραπεζών. Σήμερα, λειτουργούν στην Κύπρο 44 τράπεζικά ιδρύματα. Απ' αυτά, 18 είναι εγκαθιδρυμένα στην Κύπρο (εκ των οποίων οκτώ είναι θυγατρικές ξένων τραπεζών), 24 είναι υποκαταστήματα ξένων τραπεζών, ενώ δύο ενεργούν ως γραφεία αντιπροσωπείας ξένων τραπεζών.

Όσον αφορά τη λειτουργία νέων τραπεζών, κατά το υπό ανασκόπηση έτος και συγχεκριμένα στις 31 Ιουλίου, 2006, παραχωρήθηκε άδεια στην τράπεζα Lloyds TSB Offshore Ltd από τα Νησιά της Μάγχης (Τζέρσεϋ) για διεξαγωγή εργασιών με τη μορφή υποκαταστήματος, ενώ, το Σεπτέμβριο του 2006, η τράπεζα Trasta Komercbanka της Λετονίας, ασκώντας το δικαίωμα της ελεύθερης εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής των υπηρεσιών της βάσει της αρχής του «ενιαίου διαβατηρίου» που της παρέχουν οι οδηγίες της ΕΕ, προχώρησε στην ίδρυση υποκαταστήματος στην Κύπρο. Με την αδειοδότηση των δύο πιο πάνω τραπεζών, δραστηριοποιούνται σήμερα στην Κύπρο 34 τράπεζες που προέρχονται από δεκατρείς διαφορετικές χώρες (Αυστρία, Βουλγαρία, Γαλλία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιορδανία, Ιρλανδία, Λίβανος, Ουκρανία, Ρωσία, Λετονία, Τζέρσεϋ και Τανζανία).

Η εποπτεία των τραπεζικών ιδρυμάτων διενεργείται με την εφαρμογή δύο μεθόδων, που συμπληρώνουν η μια την άλλη: (α) την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των τραπεζικών ιδρυμάτων με τις οδηγίες της KTK μέσω περιοδικών καταστάσεων που υποβάλλονται στην KTK και καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα των δραστηριοτήτων των τραπεζών

και (β) την επί τόπου επιθεώρηση, με σκοπό την αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης και των κινδύνων που αναλαμβάνει το τραπεζικό ίδρυμα. Συγκεκριμένα, οι επιτόπιοι έλεγχοι επικεντρώνονται σε θέματα οργάνωσης και διοίκησης, εσωτερικού ελέγχου, διαχείρισης κινδύνων (πιστοδοτικού, επιτοκίων, συναλλαγματικού κ.α.) επικερδότητας/αποδοτικότητας, επάρκειας των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις, καθώς και σε θέματα συμμόρφωσης με τους Κανονισμούς και τις Οδηγίες της KTK. Η KTK σχεδιάζει και διενεργεί τους επιτόπιους έλεγχους της με τρόπο ώστε να εποπτεύονται επαρκώς οι κίνδυνοι που αξιολογούνται ως οι ουσιαστικότεροι.

Εξελίξις στο θεσμικό πλαίσιο της τραπεζικής εποπτείας

Η KTK, στα πλαίσια του ρυθμιστικού και εποπτικού της ρόλου, προσδίδει ιδιαίτερη έμφαση στη συνεχή προσαρμογή του πλαισίου ούθμασης και εποπτείας των τραπεζικών ιδρυμάτων με το αντίστοιχο πλαίσιο της ΕΕ. Συναφώς, το Μάιο του 2006, η KTK εξέδωσε Οδηγία για το Πλαίσιο Αρχών Λειτουργίας και Κριτηρίων Αξιολόγησης της Οργανωτικής Δομής, Εσωτερικής Διακυβέρνησης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των Τραπεζών για σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 22 της Οδηγίας 2006/48/EK σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (νέα τραπεζική Οδηγία της ΕΕ). Το εν λόγω άρθρο απαιτεί όπως κάθε τραπεζικό ίδρυμα διαθέτει ένα εύρωστο πλαίσιο διακυβέρνησης. Κύριοι στόχοι αυτής της Οδηγίας της KTK είναι: (α) η ενίσχυση του γενικού πλαισίου της οργανωτικής δομής και εσωτερικής διακυβέρνησης των τραπεζικών ιδρυμάτων και (β) η αναβάθμιση των τριών βασικών λειτουργιών του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου των

τραπεζικών ιδρυμάτων, δηλαδή της Εσωτερικής Επιθεώρησης, της Διαχείρισης Κινδύνων και της Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Επίσης, κατά το 2006, η ΚΤΚ ολοκλήρωσε τη διαδικασία ενσωμάτωσης του νέου πλαισίου της ΕΕ για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων στην κυπριακή νομοθεσία. Σχετικώς, εξέδωσε Οδηγία προς τις τράπεζες για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων και των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων το Δεκέμβριο του 2006. Πιο λεπτομερής αναφορά σε σχέση με την εν λόγω οδηγία γίνεται στην παραγράφο με τίτλο «Εφαρμογή του νέου πλαισίου της ΕΕ για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων» που ακολουθεί.

Πέραν των εναρμονιστικών μέτρων που αποσκοπούν στην ευθυγράμμιση του εγχώριου θεσμικού πλαισίου της τραπεζικής εποπτείας με το αντίστοιχο της ΕΕ, κατά το 2006 η ΚΤΚ εξέδωσε αριθμό Εγκυλίων και Οδηγιών με σκοπό τη βελτίωση των κανόνων εποπτείας, σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική και την προσαρμογή τους στις απαιτήσεις της διεθνούς κοινότητας. Συγκεκριμένα, το Νοέμβριο του 2006, η ΚΤΚ εξέδωσε, με άμεση ισχύ, Οδηγία προς τα τραπεζικά ιδρύματα σε σχέση με την Ικανότητα και Καταλληλότητα (Κριτήρια Αξιολόγησης) των Συμβούλων και των Διευθυντών τους. Η εν λόγω Οδηγία εφαρμόζεται: (α) στις τράπεζες που έχουν εγκαθιδρυθεί στην Κύπρο, περιλαμβανομένων όλων των θυγατρικών τους εταιρειών, οι εργασίες των οποίων είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένες με τραπεζικές εργασίες ή σχετίζονται στενά με αυτές σύμφωνα με το άρθρο 13(3) των περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμων και τα υποκαταστήματά τους εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και (β) από τα εγγε-

γραμμένα στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκαταστήματα τραπεζών που είναι εγκαθιδρυμένες εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Η πιο πάνω αναφερόμενη Οδηγία έχει ως αντικείμενο τον ορισμό κριτηρίων αξιολόγησης της ικανότητας και της καταλληλότητας του Προέδρου και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του τραπεζικού ιδρύματος, του Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή, του Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου, του Προέδρου της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και των άλλων Διευθυντών του τραπεζικού ιδρύματος. Επίσης, καθορίζει τις διαδικασίες αξιολόγησης της ικανότητας και της καταλληλότητας των προαναφερόμενων προσώπων. Στην εν λόγω Οδηγία γίνεται λεπτομερής αναφορά στα κριτήρια της ικανότητας και καταλληλότητας των Συμβούλων και των Διευθυντών τραπεζικών ιδρυμάτων όπως καθορίζονται στο άρθρο 18 των περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμων.

Εφαρμογή του νέου πλαισίου της ΕΕ για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 14 Ιουνίου, 2006, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της ΕΕ εξέδωσαν: (α) την Οδηγία 2006/48/EK σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (νέα τραπεζική Οδηγία της ΕΕ) και (β) την Οδηγία 2006/49/EK για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Οι δύο Οδηγίες περιέχουν τις αναμορφωμένες διατάξεις του πλαισίου της ΕΕ για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων, μετά την οριστικοποίηση του «Νέου Συμφώνου της Βασιλείας» από την

Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας. Σύμφωνα με τη νέα τραπεζική Οδηγία της ΕΕ, οι διατάξεις αυτές τίθενται σε εφαρμογή από μεν τα τραπεζικά ιδρύματα που προτίθενται να υιοθετήσουν τις απλές («τυποποιημένη προσέγγιση» και «μέθοδος βασικού δείκτη») ή μεσαίες μεθόδους υπολογισμού για τον προσδιορισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων («θεμελιώδης προσέγγιση εσωτερικών διαβαθμίσεων» και «τυποποιημένη προσέγγιση») για τον πιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο αντίστοιχα από την 1η Ιανουαρίου, 2007, από δε τα τραπεζικά ιδρύματα τα οποία προτίθενται να υιοθετήσουν τις προηγμένες μεθόδους («προηγμένη προσέγγιση εσωτερικών διαβαθμίσεων» και «εξελιγμένη μέθοδος μέτρησης») για τον πιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο αντίστοιχα από την 1η Ιανουαρίου, 2008.

Για την ενσωμάτωση των διατάξεων των πιο πάνω αναφερόμενων Οδηγιών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών, στην κυπριακή νομοθεσία, η ΚΤΚ εξέδωσε το Δεκέμβριο του 2006 Οδηγία προς τις τράπεζες για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων και των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων.

Συναφώς, η ΚΤΚ, με σχετική εγκύλιο της, πληροφόρησε όλα τα τραπεζικά ιδρύματα ότι με την εφαρμογή των προνοιών της νέας τραπεζικής Οδηγίας της ΕΕ, το ελάχιστο ύψος των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων (regulatory capital), που θα εφαρμόζεται για τον πιστωτικό κίνδυνο, θα είναι 8% επί του συνολικού ποσού των σταθμισμένων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, σύμφωνα με το Άρθρο 75 της πιο πάνω Οδηγίας. Όσον αφορά τα τραπεζικά ιδρύματα που με βάση το Άρθρο 152(8) της νέας τραπεζικής Οδηγίας της ΕΕ επέλεξαν την αναστολή της

εφαρμογής των προνοιών της μέχρι την 1η Ιανουαρίου, 2008, θα συνεχίσει να απαιτείται ο υφιστάμενος ελάχιστος δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας ύψους 10% κατά την διάρκεια του 2007.

Η ΚΤΚ έχει καθορίσει την πολιτική της σε σχέση με τις διακριτικές ευχέρειες και επιλογές που παρέχονται στις εποπτικές αρχές από τη νέα τραπεζική Οδηγία της ΕΕ αφού διαβουλεύθηκε με όλα τα τραπεζικά ιδρύματα που είναι εγκαθιδρυμένα στην Κύπρο, με το Σύνδεσμο Εμπορικών Τραπεζών και το Σύνδεσμο Διεθνών Τραπεζών. Επίσης, λήφθηκαν υπόψη οι αντίστοιχες ενέργειες άλλων εποπτικών αρχών, όπως η Τράπεζα της Ελλάδος και η Εποπτική Αρχή Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών (Financial Services Authority) του Ηνωμένου Βασιλείου, οι οποίες επηρεάζουν τη λειτουργία των κυπριακών τραπεζών μέσω των υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιρειών που έχουν εγκαθιδρύσει οι κυπριακές τράπεζες στις εν λόγω χώρες.

Όσον αφορά τις θυγατρικές ξένων τραπεζών, οι οποίες αναμένεται να εφαρμόσουν τις προηγμένες μεθόδους για τον πιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο, η ΚΤΚ βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τις αντίστοιχες αρχές τραπεζικής εποπτείας των χωρών προέλευσής τους με σκοπό την επικύρωση και έγκριση των εσωτερικών συστημάτων των εν λόγω τραπεζών. Επίσης, η ΚΤΚ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην ευρύτερη συνεργασία με τις εν λόγω αρχές, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νέας τραπεζικής Οδηγίας της ΕΕ, τις αρχές της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας και τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας. Αναμένεται, ότι η ΚΤΚ θα συμμετάσχει σε περαιτέρω συναντήσεις και

εργαστήρια που θα διοργανωθούν από τις αρχές τραπεζικής εποπτείας των χωρών προέλευσης των θυγατρικών ξένων τραπεζών που είναι εγκαθιδρυμένες στην Κύπρο.

Επιπρόσθετα, κατά το 2006, η ΚΤΚ εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές στα τραπεζικά ιδρύματα αναφορικά με την εφαρμογή του κοινού πλαισίου υποβολής πληροφοριών (Common Reporting Framework), το οποίο καθορίζει τη μορφή με την οποία τα τραπεζικά ιδρύματα θα πρέπει να υποβάλλουν τα στοιχεία για τον υπολογισμό της κεφαλαιακής τους επάρκειας, σύμφωνα με το νέο πλαίσιο της ΕΕ για την κεφαλαιακή επάρκεια.

Παράλληλα, η ΚΤΚ έχει ολοκληρώσει την εργασία της αναφορικά με τη Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου (Supervisory Review Process). Συγκεκριμένα, έχει ετοιμάσει κατευθυντήριες γραμμές με σκοπό να υποβοηθήσει τα στελέχη των τραπεζικών ιδρυμάτων στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των εσωτερικών διαδικασιών αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζικών ιδρυμάτων τους. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 123 της νέας τραπεζικής Οδηγίας της ΕΕ, τα τραπεζικά ιδρύματα πρέπει να διαθέτουν αξιόπιστες, αποτελεσματικές και πλήρεις στρατηγικές και διαδικασίες για την αξιολόγηση και τη διατήρηση σε συνεχή βάση του ύψους, της σύνθεσης και της κατανομής των εσωτερικών κεφαλαίων που θεωρούν κατάλληλα για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων τους οποίους έχουν αναλάβει ή τους οποίους ενδέχεται να αναλάβουν ή να αντιμετωπίσουν. Οι εν λόγω στρατηγικές και διαδικασίες πρέπει να υπόκεινται σε τακτική εσωτερική επανεξέταση ώστε να διασφαλίζεται ότι παραμένουν πλήρεις και αναλογικές προς τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα

των δραστηριοτήτων του κάθε τραπεζικού ιδρύματος.

Επίσης, στα πλαίσια της πρακτικής εφαρμογής της Διαδικασίας Εποπτικής Επισκόπησης και Αξιολόγησης (SREP), όπως προκύπτει από τη νέα τραπεζική Οδηγία της ΕΕ, η ΚΤΚ έχει σχεδιάσει το δικό της Σύστημα Αξιολόγησης Κινδύνων (Risk Assessment System). Το Σύστημα αυτό, παρέχει τη δυνατότητα μεθοδικής και δομημένης αξιολόγησης του κάθε τραπεζικού ιδρύματος και βασίζεται στην εκτίμηση και επιμέτρηση όλων των σημαντικών κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι ουσιαστικοί τομείς δραστηριότητας του τραπεζικού ιδρύματος. Συναφώς, το Σύστημα Αξιολόγησης Κινδύνων επιτρέπει την ομοιόμορφη αξιολόγηση όλων των τραπεζικών ιδρυμάτων και αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για την ΚΤΚ το οποίο υποβοηθεί τη Διαδικασία Εποπτικής Επισκόπησης και Αξιολόγησης.

Παράλληλα, έχει ολοκληρωθεί η ετοιμασία του κοινού πλαισίου εποπτικής διαφάνειας (supervisory disclosure). Οι εν λόγω πληροφορίες είναι προσβάσιμες μέσω της ιστοσελίδας της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας, η οποία είναι συνδεδεμένη με τις ιστοσελίδες των εποπτικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ για πληρεστερογή ενημέρωση τόσο των διαφόρων εποπτικών αρχών όσο και του κοινού γενικά. Η υλοποίηση του κοινού πλαισίου εποπτικής διαφάνειας στοχεύει στην ομοιόμορφη εφαρμογή της νέας τραπεζικής Οδηγίας της ΕΕ και στη σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών ανάμεσα στα κράτη μέλη.

Εξελίξεις στο τραπεζικό σύστημα

Τα οικονομικά αποτελέσματα του εγχώριου τραπεζικού συστήματος το 2006 κρίνονται ως ιδιαίτερα ικανοποιητικά, καθώς η αυξη-

τική τάση της κερδοφορίας των τραπεζικών ιδρυμάτων συνεχίστηκε με αλματώδεις ρυθμούς. Ο ικανοποιητικός ρυθμός μεγέθυνσης της κυπριακής οικονομίας, οι αυξήσεις των βασικών επιτοκίων διεθνώς, η συνέχιση της ανοδικής τάσης των τιμών των μετοχών στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου που ξεκίνησε το 2005 καθώς και η συνέχιση των προγραμμάτων εξυγίανσης και αναδιάρθρωσης, υπό την πιεστική παρότρυνση και εποπτική καθοδήγηση της ΚΤΚ, για βελτίωση της ποιότητας του δανειακού τους χαρτοφυλακίου, ήταν ανάμεσα στους παράγοντες που επέδρασαν θετικά στην κερδοφορία των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων. Επίσης, η συγκράτηση του κόστους λειτουργίας των τραπεζικών ιδρυμάτων διαδραμάτισε σημαντικά στην άθηση της κερδοφορίας τους σε σημαντικά ψηλότερα επίπεδα.

Το έντονα ανταγωνιστικό κλίμα που επικρατεί τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό οδήγησε τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στην εισαγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών και στην αναβάθμιση της ποιότητας εξυπηρέτησης των πελατών τους με στόχο την αύξηση του μεριδίου αγοράς και των συνολικών τους εσόδων. Επίσης, η ΚΤΚ σημειώνει, με ιδιαίτερη ικανοποίηση, τη συνέχιση της πτωτικής πορείας του δείκτη εξόδων προς έσοδα κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο. Η πτωτική τάση που παρατηρείται είναι αποτέλεσμα της εντατικοποίησης των προσπαθειών των διοικήσεων των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων για συγκράτηση των λειτουργικών εξόδων, η οποία αποτελεί ένα από τους βασικούς στόχους της στρατηγικής τους. Σημαντική υπήρξε προς τούτο η συμβολή της ΕΤΥΚ, συνδικαλιστικού οργάνου των τραπεζικών υπαλλήλων, η οποία επέδειξε μετριοπάθεια στη διεκδίκηση αιτημάτων.

Κατά τη διάρκεια του 2006, σημειώθηκε, επίσης, εντατικοποίηση των προσπαθειών για είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών, για αύξηση των παρεχόμενων εμπράγματων εξασφαλίσεων και για αναβάθμιση και ενδυνάμωση των διαδικασιών αξιολόγησης νέων χορηγήσεων. Η εν λόγω προσπάθεια απέδωσε καρπούς με αποτέλεσμα τη βελτίωση της ποιότητας των χαρτοφυλακίων χορηγήσεων των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων. Συναφώς, παρατηρήθηκε βελτίωση του δείκτη μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων προς συνολικές χορηγήσεις παρά τη μείωση της περιόδου καθυστερήσεων για την αναστολή αναγνώρισης τόκων από έξι μήνες σε τρεις μήνες, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής Οδηγίας της ΚΤΚ, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου, 2006.

Η σημαντική αύξηση στην κερδοφορία των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων, η οικονομική τους ευρωστία, η ισχυρή κεφαλαιακή τους βάση και ρευστότητα, καθώς και η βελτίωση των δεικτών απόδοσης ιδίων κεφαλαίων και εξόδων προς έσοδα, τους επιτρέπει να ατενίζουν το μέλλον με αισιοδοξία. Ένδειξη των προαναφερόμενων θετικών εξελίξεων, αποτελεί η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής ξένων θεσμικών επενδυτών στη μετοχική δομή των μεγαλύτερων εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων κατά το 2006, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη σημαντική βελτίωση της οικονομικής τους κατάστασης και τις ευοίωνες προοπτικές ανάπτυξής τους.

Τονίζεται ότι κατά το 2006 υπήρξε περαιτέρω ενδυνάμωση της κεφαλαιακής βάσης των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων ως αποτέλεσμα της σημαντικής κερδοφορίας που επιτεύχθηκε και των ουσιαστικών νέων κεφαλαίων που αντλήθηκαν. Καθοριστικό όρος προς την κατεύθυνση αυτή διαδραμάτισαν, επίσης, οι πιέσεις της ΚΤΚ προς τα εγχώρια

τραπεζικά ιδρύματα για εξυγίανση του δανειακού τους χαρτοφυλακίου, ξεκαθάρισμα των εκκρεμοτήτων σε σχέση με επισφαλείς χορηγήσεις σε καθορισμένο μικρής διάρκειας χρονικό διάστημα, δημιουργία των απαιτούμενων προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις, βελτίωση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων και αναβάθμιση των διαδικασιών εσωτερικής διακυβέρνησης.

Ωστόσο, παρά τις θετικές εξελίξεις που αναφέρονται πιο πάνω, δεν δικαιολογείται οποιοισδήποτε εφησυχασμός. Αντίθετα, μέσα στα πλαίσια της συνετής τραπεζικής πρακτικής, τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για συνεχή βελτίωση της κερδοφορίας τους και, κυρίως, για διασφάλιση της σταθερότητας των εισοδημάτων τους. Επιπρόσθετα, αναμένεται ότι θα εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες που καταβάλλονται για περαιτέρω βελτίωση του δείκτη μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων προς συνολικές χορηγήσεις, ο οποίος εξακολουθεί να είναι ψηλός σε σχέση με τα επίπεδα που επικρατούν διεθνώς. Στο σημείο αυτό, τονίζεται ότι η βελτίωση των διαδικασιών εκποίησης των υποθηκευμένων ακινήτων που προνοούνται από τη νομοθεσία και, ειδικότερα, η μείωση του χρόνου, που απαιτείται για ολοκλήρωση της εν λόγω διαδικασίας, θα έχει ιδιαίτερα θετικές συνέπειες στον εν λόγω δείκτη.

Το 2006 υιοθετήθηκαν από τις διοικήσεις όλων των τραπεζικών ιδρυμάτων που είναι εγκαθιδρυμένα στην Κύπρο, σημαντικές αλλαγές στους τομείς της εσωτερικής διακυβέρνησης και του τρόπου λειτουργίας τους, καθιστώντας το υπό ανασκόπηση έτος ορόσημο σε σχέση με τους εν λόγω τομείς. Η υιοθέτηση του νέου τρόπου λειτουργίας και διακυβέρνησης αποτελεί απαίτηση της Οδηγίας της Κεντρικής Τράπεζας για το

Πλαίσιο Αρχών Λειτουργίας και Κριτηρίων Αξιολόγησης της Οργανωτικής Δομής, Εσωτερικής Διακυβέρνησης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των Τραπεζών, η οποία εκδόθηκε προς τις τράπεζες το Μάιο του 2006 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου, 2007. Η θεσμοθέτηση του πλαισίου διακυβέρνησης που αναμένεται να διαθέτουν τα τραπεζικά ιδρύματα είχε καταλυτικό ρόλο στις αλλαγές που επήλθαν, οι οποίες αφορούν την ενίσχυση του γενικού πλαισίου της οργανωτικής δομής και εσωτερικής διακυβέρνησης των τραπεζικών ιδρυμάτων όσο και της αναβάθμισης των τριών βασικών λειτουργιών του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, δηλαδή της Εσωτερικής Επιθεώρησης, της Διαχείρισης Κινδύνων και της Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Η ΚΤΚ σημειώνει με ιδιαίτερη ικανοποίηση τις αλλαγές που έχουν επέλθει, οι οποίες θεωρεί ότι θα συνδράμουν θετικά στη διατήρηση της οικονομικής ευδωστίας των τραπεζικών ιδρυμάτων και κατ' επέκταση στη διατήρηση και περαιτέρω ενδυνάμωση της χορηματοπιστωτικής σταθερότητας. Επίσης, κατά το 2006 τα τραπεζικά ιδρύματα προετοιμάστηκαν εντατικά για την εφαρμογή του νέου πλαισίου της ΕΕ για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου, 2007. Σύμφωνα με τη νέα τραπεζική Οδηγία της ΕΕ, τα τραπεζικά ιδρύματα θα πρέπει να σχεδιάσουν και να υιοθετήσουν πιο αναλυτικές διαδικασίες αναγνώρισης, επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου όλων των κινδύνων που απορρέουν από τις εργασίες τους και να διατηρούν ικανοποιητικά κεφάλαια για επαρκή κάλυψη ενδεχόμενων ζημιών από τους κινδύνους που αναλαμβάνουν. Επίσης, οι ευθύνες των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζικών ιδρυμάτων, όπως προκύπτουν από τη νέα τραπεζική Οδηγία της ΕΕ, είναι αυξημένες.

Συγκεκριμένα, τα Διοικητικά Συμβούλια των τραπεζικών ιδρυμάτων οφείλουν να αναπτύξουν συστήματα τα οποία υπολογίζουν τα απαιτούμενα κεφάλαια για τον κάθε κίνδυνο που αναλαμβάνεται, να καθορίσουν το αποδεκτό επίπεδο κινδύνου που δύναται το τραπεζικό ίδρυμα να αναλάβει, καθώς και να συμπεριλαμβάνουν τις προβλεπόμενες κεφαλαιακές απαιτήσεις στο στρατηγικό σχεδιασμό του τραπεζικού ιδρύματος. Επιπρόσθετα, τα Διοικητικά Συμβούλια έχουν την ευθύνη να αναπτύξουν επαρκή συστήματα εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, περιλαμβανομένου του καθορισμού εύρωστου πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης. Σχετικώς, τα τραπεζικά ιδρύματα διεξήγαγαν ανάλυση χάσματος και αναγνώρισαν τις αποκλίσεις των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων και των διαδικασιών εσωτερικής διακυβέρνησης τους σε σχέση με τις απαιτήσεις της νέας τραπεζικής Οδηγίας της ΕΕ. Τα αποτελέσματα των εν λόγω αναλύσεων χάσματος επέτρεψαν στα τραπεζικά ιδρύματα να προβούν στις κατάλληλες διορθωτικές ενέργειες για να είναι σε θέση να συμμορφωθούν πλήρως με τις νέες απαιτήσεις.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της νέας τραπεζικής Οδηγίας της ΕΕ, η KTK θα προβαίνει σε αξιολόγηση των Εσωτερικών Διαδικασιών Αξιολόγησης της Κεφαλαιακής Επάρκειας (Internal Capital Adequacy Assessment Process) των τραπεζικών ιδρυμάτων, για να ικανοποιείται ότι έχουν αναγνωριστεί όλοι οι κίνδυνοι που αναλαμβάνονται από τον τραπεζικό οργανισμό και ότι διατηρούνται ικανοποιητικά κεφάλαια, τα οποία καλύπτουν επαρκώς όλους τους αναγνωρισθέντες κινδύνους. Κατά τη διαδικασία αυτή, η KTK θα αξιολογεί ένα ευρύ φάσμα κινδύνων (πιστωτικού, αγοράς, επιτοκίων, ρευστότητας, λειτουργικού, φήμης κ.α.).

Επιπρόσθετα, τα επίπεδα διαφάνειας και η πλήρης συμμόρφωση με τους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, όπως αυτοί πηγάζουν από τις πρόνοιες της Οδηγίας για το Πλαίσιο Αρχών Λειτουργίας και Κριτηρίων Αξιολόγησης της Οργανωτικής Δομής, Εσωτερικής Διακυβέρνησης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των Τραπεζών, θα είναι μεταξύ των θεμάτων που θα τυγχάνουν αξιολόγησης από την KTK.

Ο εποπτικός έλεγχος της KTK θα επικεντρώνεται στους κινδύνους που αξιολογούνται ως οι ουσιαστικότεροι (risk based bank examination). Στα πλαίσια αυτά, θα εξετάζει όλους τους τομείς δραστηριότητας του κάθε τραπεζικού ιδρύματος, θα αναγνωρίζει όλους τους κινδύνους που πηγάζουν από τον κάθε τομέα δραστηριότητας και θα αξιολογεί την ουσιαστικότητά τους, εφαρμόζοντας το δικό της Σύστημα Αξιολόγησης Κινδύνων. Τα αποτελέσματα του Συστήματος Αξιολόγησης Κινδύνων θα επιτρέψουν στην KTK να προβαίνει σε ολοκληρωμένη αξιολόγηση της καταλληλότητας των εσωτερικών διαδικασιών αναγνώρισης, επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου των κινδύνων που αντιμετωπίζουν τα τραπεζικά ιδρύματα και της επάρκειας των κεφαλαίων που διατηρούν για κάλυψη των εν λόγω κινδύνων. Η συχνότητα και η ένταση του εποπτικού ελέγχου θα καθορίζεται από την αρχή της αναλογικότητας (principle of proportionality), δηλαδή το μέγεθος, τη συστηματική σημασία, τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων του κάθε τραπεζικού ιδρύματος.

Το 2006 αποτέλεσε έτος πραγματοποίησης μεγάλου αριθμού εξαγορών και συγχωνεύσεων στον ευρωπαϊκό τραπεζικό χώρο. Η ανάγκη των τραπεζικών ομίλων για ενδυνάμωση των θέσεών τους στην αγορά θεωρείται

ως απότοκο του έντονου ανταγωνισμού που επικρατεί και που ασκεί σημαντικές πλέοντες στα περιθώρια κέρδους. Το κυπριακό τραπέζικό σύστημα δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστο από τις εν λόγω εξελίξεις. Κατά το υπό ανασκόπηση έτος, η ΚΤΚ ενέκρινε την εξαγορά από τη Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ των ελληνικών ομίλων της Marfin Financial Group A.E. Συμμετοχών και της Εγγατίας Τράπεζας A.E. Αναμένεται ότι η εν λόγω εξαγορά θα έχει θετικές επιπτώσεις στη σταθερότητα του εγχώριου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Κατά το 2006, αξιοσημείωτη υπήρξε η ανάπτυξη των εργασιών των εγχώριων τραπέζων στο εξωτερικό. Η αύξηση στις καταθέσεις και χορηγήσεις τους, ιδιαίτερα στην Ελλάδα, υπήρξε σημαντική, μέσω, κυρίως, της επέκτασης του δικτύου των καταστημάτων τους. Η επέκταση των κυπριακών τραπέζων στο εξωτερικό δίνει τη δυνατότητα εξόδου από τα πλαίσια της εγχώριας αγοράς και διανοίγει προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη και πραγματοποίηση σημαντικών κερδών. Παρέχει, επίσης, την ευκαιρία για διασπορά των πηγών κερδοφορίας και, ως εκ τούτου, συμβάλλει στην ευρύτερη κατανομή των επιχειρηματικών κινδύνων. Πέραν των πιο πάνω, οι εμπειρίες που αποκτούν οι εγχώριες τράπεζες μέσω της έκθεσής τους στο ανταγωνιστικό περιβάλλον του εξωτερικού, συντείνουν στη θωράκισή τους ώστε να αντιμετωπίσουν τον ολοένα αυξανόμενο οξύτερο ανταγωνισμό με ακόμη μεγαλύτερη επιτυχία. Τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου και παρακολούθησης, που έχουν εγκαταστήσει τα τραπέζικα ιδρύματα, συμβάλλουν στη σωστή, έγκαιρη επιμέτρηση και παρακολούθηση των επιπρόσθετων κινδύνων που πηγάζουν από την αναπτυξιακή τους πορεία.

Η περαιτέρω διεθνοποίηση των εργασιών των εγχώριων τραπέζικων ιδρυμάτων απο-

τελεί κύριο άξονα της στρατηγικής των διοικήσεών τους. Σχετικά, τα τραπέζικα ιδρύματα έχουν εκπονήσει στρατηγικά σχέδια για επέκταση, κυρίως στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Κατά το 2006, η ΚΤΚ παραχώρησε άδεια σε δύο εγχώριες τράπεζες για επέκταση των εργασιών τους στη Ρουμανία, Ρωσία και Σερβία. Τα τραπέζικα ιδρύματα στοχεύουν στην εκμετάλλευση των ευκαιριών που παρέχονται στις εν λόγω χώρες λόγω της φαγδαίας αναπτυσσόμενης οικονομίας τους. Τονίζεται, όμως, ότι η επέκταση στο εξωτερικό, πέραν των σημαντικών ευκαιριών που παρέχει για επίτευξη κερδών, εμπερέχει και σημαντικούς κινδύνους. Συνεπώς, η ΚΤΚ θα συνεχίσει να εποπτεύει την επέκταση των εργασιών των εγχώριων τραπέζικων ιδρυμάτων με τη δέουσα προσοχή, με απώτερο στόχο οι εργασίες εξωτερικού να συνεχίσουν να έχουν θετική και αυξανόμενη συνεισφορά στα αποτελέσματα των τραπέζικων ιδρυμάτων.

Από την 1η Ιανουαρίου, 2006, οι πρώην διεθνείς τραπέζικες μονάδες έχουν ενσωματωθεί πλήρως στο τραπέζικό σύστημα της Κύπρου. Συγκεκριμένα, έχει επιτραπεί στις πλείστες των πρώην διεθνών τραπέζικων μονάδων να συναλλάσσονται σε κυπριακές λίρες τόσο για τη λήψη καταθέσεων όσο και για τη χορηγήση δανείων.

Στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας και της ελευθεροποίησης του χρηματοοικονομικού συστήματος, καθώς και της τάσης για επέκταση των τραπέζων εκτός εθνικών συνόρων, ιδιαίτερα στην ΕΕ, ο τραπέζικός τομέας της Κύπρου επηρεάζεται αναπόδαστα από τις εξελίξεις που συντελούνται στο ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον. Η υψηλή κερδοφορία, η ισχυρή κεφαλαιακή βάση και η ικανοποιητική ρευστότητα των κυπριακών τραπέζων αποτε-

λούν βασικούς λόγους προσέλκυσης ενδιαφέροντος από ξένες τράπεζες είτε για συγχωνεύσεις και εξαγορές, είτε για τη σύναψη στρατηγικών συμμαχιών.

Η ολοκλήρωση της εξαγοράς μιας τράπεζας ή της συγχώνευσης μεταξύ τραπεζών δεν είναι εύκολο εγχείρημα, ούτε μπορεί με βεβαιότητα να προεξασφαλισθεί ότι το νέο σχήμα θα είναι επικερδές και βιώσιμο. Ιδιαίτερα στη χώρα μας, όπου το τραπεζικό σύστημα αποτελεί τον κύριο αιμοδότη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, οποιεσδήποτε τέτοιες κινήσεις θα πρέπει να γίνονται με προσοχή, διασφαλίζοντας την οικονομική βιωσιμότητα του νέου σχήματος, την ικανοποιητική του κερδοφορία, τη διατήρηση τσχυρής κεφαλαιακής βάσης, την επαρκή εξυπηρέτηση των πελατών και τα συνακόλουθα οφέλη στους μετόχους.

Διασφάλιση χρηματοπιστωτικής σταθερότητας

Στα πλαίσια της συμμετοχής της ΚΤΚ στη «Συντονισμένη Άσκηση Κατάρτισης των Δεικτών Χρηματοοικονομικής Ευρωστίας», η οποία διοργανώθηκε από το ΔΝΤ και ολοκληρώθηκε στο τέλος του 2006, υποβλήθηκαν οι τελικοί «Δείκτες Χρηματοοικονομικής Ευρωστίας» και τα τελικά μεταδεδομένα για το τραπεζικό σύστημα της Κύπρου προς τον πιο πάνω οργανισμό. Τα τελικά στοιχεία για κάθε χώρα που έλαβε μέρος στην πιο πάνω άσκηση αναμένεται να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα του ΔΝΤ στις αρχές του 2007. Σημειώνεται ότι οι «Δείκτες Χρηματοοικονομικής Ευρωστίας» αποτελούν ένα από τα βασικά εργαλεία ανάλυσης της σταθερότητας των χρηματοπιστωτικών συστημάτων που χρησιμοποιούνται από το ΔΝΤ στα πλαίσια του προγράμματος αξιολόγησης του χρηματοοικονομικού τομέα

«Financial Sector Assessment Program» κάθε χώρας.

Η ΚΤΚ συμμετέχει, επίσης, στην «Πρωτοβουλία Πλαισίου Πληροφόρησης» του ΔΝΤ, που αφορά τα λεγόμενα «Διεθνή και Υπεράκτια Χρηματοοικονομικά Κέντρα» και η οποία καλύπτει τον τραπεζικό τομέα, τον ασφαλιστικό τομέα, τον τομέα των συλλογικών επενδυτικών σχεδίων, τον τομέα των εταιρειών που προσφέρουν υπηρεσίες εμπιστευματοδόχου, καθώς και τη συνεισφορά του χρηματοοικονομικού τομέα στην εγχώρια οικονομία.

Το Νοέμβριο του 2006, η Εθνική Επιτροπή Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κρίσεων, υπό την προεδρία του Υπουργείου Οικονομικών, μετεξελίχθηκε σε Εθνική Επιτροπή Διασφάλισης Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας και Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κρίσεων, υπό την προεδρία της ΚΤΚ, με διευρυμένους όρους εντολής, στην οποία θα συζητούνται, εφεξής, σε εθνικό επίπεδο, θέματα που άπτονται της διασφάλισης της χρηματοοικονομικής σταθερότητας, περιλαμβανομένων και θεμάτων που αφορούν τη διαχείριση χρηματοοικονομικών κρίσεων. Σκοπός της πιο πάνω Επιτροπής είναι ο καλύτερος συντονισμός και η πιο αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων εποπτικών αρχών του χρηματοοικονομικού τομέα και του Υπουργείου Οικονομικών για την επίτευξη του στόχου της διασφάλισης της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος.

Αξιολόγηση του χρηματοοικονομικού τομέα της Κύπρου από διεθνείς οργανισμούς

α. Αξιολόγηση του εποπτικού/ ρυθμιστικού πλαισίου του χρηματοοικονομικού τομέα από το ΔΝΤ

Το τελικό κείμενο της έκθεσης αξιολόγησης του εποπτικού/ρυθμιστικού πλαισίου του ευρύτερου χρηματοοικονομικού τομέα της Κύπρου, με ιδιαίτερη έμφαση στη συμμόρφωση με τις διεθνώς αποδεκτές αρχές εποπτείας/ρυθμισης του χρηματοοικονομικού τομέα, από το ΔΝΤ, στα πλαίσια του προγράμματος αξιολόγησης «Offshore Financial Center (OFC) Assessment Program», δημοσιεύθηκε τον Οκτώβριο του 2006. Σημειώνεται ότι ακλιμάκιο εμπειρογνωμόνων του ΔΝΤ είχε επισκεφθεί την Κύπρο από τις 28 Μαρτίου μέχρι τις 8 Απριλίου, 2005 και είχε συναντήσεις με τις αρμόδιες εποπτικές αρχές του χρηματοοικονομικού τομέα, χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, καθώς και επαγγελματικά σώματα και φορείς τόσο από το δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα. Σχετικά, έχουν αξιολογηθεί οι πιο κάτω τομείς του χρηματοοικονομικού συστήματος της Κύπρου: (α) πιστωτικός (εμπορικός) τομέας (εγχώρια και διεθνή τραπεζικά ιδρύματα), (β) τομέας ασφαλιστικών υπηρεσιών, (γ) τομέας επενδυτικών υπηρεσιών και (δ) πιστωτικός (συνεργατικός) τομέας (ΣΠΙ). Τα τελικά συμπεράσματα αναφορικά με το εποπτικό/ρυθμιστικό πλαίσιο του πιστωτικού (εμπορικού) τομέα της Κύπρου, του οποίου την εποπτική ευθύνη φέρει η ΚΤΚ, αρίονται ως πολύ ικανοποιητικά και αποδεικνύουν ότι το εποπτικό/ρυθμιστικό πλαίσιο που εφαρμόζει η ΚΤΚ έχει φθάσει σε πολύ ψηλά επίπεδα συμμόρφωσης με τις διεθνώς αποδεκτές αρχές εποπτείας/ρυθμισης του τραπεζικού τομέα (Basel Core Principles for Effective Banking Supervision).

β. Αξιολόγηση των μέτρων καταπολέμησης του ξεπλύματος παρανομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας από την Επιτροπή «Moneyval» του Συμβουλίου της Ευρώπης

Το τελικό κείμενο της έκθεσης αξιολόγησης των μέτρων καταπολέμησης του ξεπλύματος παρανομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας από την Επιτροπή Moneyval του Συμβουλίου της Ευρώπης, νιοθετήθηκε στην 18η συνάντηση της Ολομέλειας της πιο πάνω αναφερόμενης Επιτροπής που πραγματοποιήθηκε στο Στρασβούργο από τις 31 Ιανουαρίου μέχρι τις 3 Φεβρουαρίου, 2006. Σημειώνεται ότι ομάδα εμπειρογνωμόνων από την εν λόγω Επιτροπή είχε επισκεφθεί την Κύπρο από 3 - 9 Απριλίου, 2005 και είχε συναντήσεις με αρμόδιες αρχές και επαγγελματικά σώματα τόσο από το δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα. Η έκθεση αξιολογεί τα διοικητικά μέτρα και συστήματα (Νόμους και Κανονισμούς) της Κύπρου καθώς και το βαθμό συμμόρφωσης της χώρας μας με τα διεθνή πρότυπα (40+9 Συντάσεις της Ομάδας Οικονομικής Δράσης κατά του ξεπλύματος, Οδηγίες της ΕΕ, Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης) για την καταστολή και παρεμπόδιση δραστηριοτήτων ξεπλύματος παρανομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στον ευρύτερο χρηματοοικονομικό τομέα (τραπεζικό, ασφαλιστικό και χρηματιστηριακό), καθώς και σε συγκεκριμένους μη-χρηματοοικονομικούς τομείς (λογιστές, δικηγόρους). Η έκθεση περιέχει σημαντικά θετικά σχόλια και αναφορές για την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των μέτρων που έχουν ληφθεί από την ΚΤΚ για την παρεμπόδιση του ξεπλύματος παρανομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στον τραπεζικό τομέα. Σημειώνεται ότι η βαθμολογία που έτινε η Κύπρος συγκρίνεται ευνοϊκά με εκείνη άλλων χωρών που έχουν τύχει αξιολόγησης βάσει της συγκεκριμένης μεθοδολογίας που εφαρμόζει η Επιτροπή Moneyval καθώς και η Ομάδα Οικονομικής Δράσης κατά του ξεπλύματος χρήματος.

Συνεργασία με άλλες εγχώριες και ξένες εποπτικές αρχές

Στον τομέα της συνεργασίας με ξένες εποπτικές αρχές, η ΚΤΚ συνέχισε να συμμετέχει ενεργά στις συναντήσεις και εργασίες της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (Committee of European Banking Supervisors), καθώς και στις ομάδες εργασίας της πιο πάνω Επιτροπής, που έχουν ως στόχο να συμβουλεύουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για θέματα κανονιστικής ρύθμισης και εποπτείας του τραπεζικού τομέα και να συμβάλλουν στην ομοιόμορφη εφαρμογή των Κοινοτικών Οδηγιών και τη σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών που ακολουθούνται στα κράτη μέλη της ΕΕ. Επίσης, κατά τη διάρκεια του 2006, η ΚΤΚ συμμετείχε ενεργά στις συναντήσεις και εργασίες της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας (Banking Supervision Committee) του ΕΣΚΤ, καθώς και των ομάδων εργασίας της πιο πάνω Επιτροπής, οι οποίες χειρίζονται θέματα που άπτονται της διασφάλισης της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

Κατά τη διάρκεια του 2006, η ΚΤΚ εξακολούθησε να προσδίδει ιδιαίτερη σημασία στην ανάπτυξη διμερών σχέσεων και επαφών κατά προτεραιότητα με εκείνες τις εποπτικές αρχές ξένων χωρών, των οποίων τραπεζικά ιδρύματα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην Κύπρο μέσω θυγατρικών εταιρειών ή υποκαταστημάτων ή διασυνοριακώς, χωρίς εγκαθίδρυση. Εντός του πιο πάνω πλαισίου, η ΚΤΚ επεδίωξε ενεργά τη διαπραγμάτευση και υπογραφή Μνημονίων Συνεργασίας στον τομέα της τραπεζικής εποπτείας με αντίστοιχες εποπτικές αρχές του εξωτερικού. Η εν λόγω πολιτική και πρακτική συνάδουν απόλυτα με τη σχετική σύσταση της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας, που αποβλέπει σε μια πλέον αποτελεσματική εποπτεία των

διασυνοριακών δραστηριοτήτων των τραπεζικών ιδρυμάτων. Κατά τη διάρκεια του υπό επισκόπηση έτους ολοκληρώθηκε η διαπραγμάτευση και υπογράφτηκαν νέα Μνημόνια Συνεργασίας με τρεις εποπτικές/ρυθμιστικές αρχές άλλων χωρών, ανεβάζοντας το συνολικό αριθμό των Μνημονίων Συνεργασίας που έχουν υπογραφεί σε δεκαοκτώ. Έχει, επίσης, αρχίσει η διαδικασία διαπραγμάτευσης τέτοιων Μνημονίων με άλλες εποπτικές/ρυθμιστικές αρχές του εξωτερικού.

4.4 Συστήματα πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών

Τα συστήματα πληρωμών έχουν μεγάλη σημασία για την οικονομία, εφόσον η οικονομική δραστηρότητα και η ομαλή και εύρυθμη ανάπτυξη της στηρίζεται στην ύπαρξη έγκαιων, αποτελεσματικών και ασφαλών τρόπων για τη διενέργεια πληρωμών.

Η ΚΤΚ προσδίδει μεγάλη σημασία στα συστήματα πληρωμών γιατί, πέραν του ρόλου τους ως προαπαιτούμενου για την ομαλή ανάπτυξη, αποτελούν και σημαντικό παράγοντα για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας καθόσον συνιστούν το μέσο με το οποίο μεταδίδονται οι οικονομικές αναταράξεις από ένα τομέα σε άλλο. Η σημαντική αύξηση στη δραστηρότητα των χρηματαγορών, αλλά και οι φαγδαίες αλλαγές στην τεχνολογία έχουν φέρει στην επιφάνεια θέματα ασφάλειας αλλά και αποδοτικότητας, αυξάνοντας ακόμα περισσότερο τη σημασία των συστημάτων πληρωμών.

Για τους λόγους αυτούς έχει αποδοθεί ιδιαίτερη σημασία τόσο στην ύπαρξη του απαραίτητου θεσμικού πλαισίου που πρέπει να διέπει τα συστήματα πληρωμών όσο και στην ύπαρξη της αναγκαίας υποδομής για την

εύρουθμη, ασφαλή και αποδοτική λειτουργία τους.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην ανάγκη για στενή συνεργασία στον τομέα των συστημάτων πληρωμών μεταξύ της ΚΤΚ και του ευρύτερου τραπεζικού τομέα, για διασφάλιση της έγκαιρης και αποτελεσματικής ανταπόκρισης στις εξελίξεις, τόσο αυτών που συνδέονται με τη συμμετοχή της Κύπρου στην ΕΕ όσο και γενικότερα. Η ανταλλαγή πληροφοριών και ο συντονισμός των ενεργειών όλων των εμπλεκομένων διεξάγεται αποτελεσματικά στα πλαίσια διαφόρων επιτροπών, όπως της Συμβουλευτικής Επιτροπής Πληρωμών και της Επιτροπής του Κυπριακού Γραφείου Συμψηφισμού.

Νομικό πλαίσιο

Ο ρόλος της ΚΤΚ στο χώρο των συστημάτων πληρωμών, όπως αυτός προβλέπεται και μέσα από το κοινοτικό κεκτημένο, έχει καθοριστεί στους περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμους του 2002 και 2003. Συγκεκριμένα, το άρθρο 6(2)(ε) των νόμων καθορίζει ως μια από τις βασικές αρμοδιότητες της ΚΤΚ την προώθηση, ωρθιμοσιη και εποπτεία της ομαλής λειτουργίας συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 48 των ίδιων νόμων, η ΚΤΚ έχει τη δυνατότητα να διαχειρίζεται, να συμμετέχει ή να γίνεται μέλος οποιουδήποτε συστήματος πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών και, με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να θέτει υπό την εποπτεία της συστήματα πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών που λειτουργούν στη Δημοκρατία. Επιπρόσθετα, η ΚΤΚ έχει εξουσία να εκδίδει οδηγίες για τη ωρθιμοσιη των εργασιών και του τρόπου λειτουργίας των συστημάτων που βρίσκονται υπό την εποπτεία της.

Η ΚΤΚ έχει επίσης ορισθεί ως η αρμόδια αρχή που δύναται να κηρύσσει τα συστήματα πληρωμών που εμπίπτουν στις πρόνοιες των περί του Αμετακλήτου του Διακανονισμού στα Συστήματα Πληρωμών και στα Συστήματα Διακανονισμού Αξιογράφων Νόμων του 2003 και 2006. Επιπρόσθετα, ο νόμος αυτός παρέχει στην ΚΤΚ το δικαίωμα πρόσβασης σε οποιαδήποτε πληροφορία η ίδια κρίνει αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με το νόμο, καθώς και τη δυνατότητα επιβολής διοικητικών ποινών σε περίπτωση μη συμμόρφωσης. Στα πλαίσια της εκτέλεσης των αρμοδιοτήτων της, που απορρέουν από τον πιο πάνω νόμο, η ΚΤΚ έχει κηρύξει ως υπαγόμενα στις πρόνοιες του νόμου συστήματα, το Σύστημα Εμβασμάτων Μεγάλης Αξίας της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και το Κεντρικό Αποθετήριο και Κεντρικό Μητρώο Αξιών του Χομιατιστηρίου Αξιών Κύπρου.

Επίσης στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, και ακολουθώντας τις σχετικές συστάσεις της ΕΚΤ, η ΚΤΚ έχει δημιουργήσει δύο ανεξάρτητες μεταξύ τους Υπηρεσίες σχετικά με τα συστήματα πληρωμών. Η μια Υπηρεσία έχει την ευθύνη για τη ωρθιμοσιη και λειτουργία των συστημάτων πληρωμών τα οποία διαχειρίζεται η ΚΤΚ, ενώ η άλλη έχει την ευθύνη της γενικής επιβλεψης συστημάτων πληρωμών που λειτουργούν στην Κύπρο.

Συστήματα πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών που λειτουργούν στην Κύπρο

Στην Κύπρο λειτουργούν σήμερα έξι συστήματα πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών. Αυτά είναι το Σύστημα Εμβασμάτων Μεγάλης Αξίας, το Σύστημα του Κυπριακού Γραφείου Συμψηφισμού Επιταγών, το Σύστημα Εκκαθάρισης και Διακανονισμού

Πληρωμών με Τραπεζικές Κάρτες, το Σύστημα Εμβασιμάτων Μικρής Αξίας (JCCTransfer), το Σύστημα Κυβερνητικών Εμβασιμάτων, και το Κεντρικό Αποθετήριο και Κεντρικό Μητρώο Αξιών του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου. Τα συστήματα αυτά, με εξαίρεση το Σύστημα Κυβερνητικών Εμβασιμάτων που λειτούργησε εντός του 2005, περιγράφονται με λεπτομέρεια στην έκθεση της EKT “Payment and securities settlement systems in accession countries” του Αυγούστου, 2002 (www.ecb.int). Η KTK είναι ο διαχειριστής του Συστήματος Εμβασιμάτων Μεγάλης Αξίας, του Συστήματος Κυβερνητικών Εμβασιμάτων καθώς και του Συστήματος του Κυπριακού Γραφείου Συμψηφισμού Επιταγών.

Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η KTK υποστηρίζει τις προσπάθειες που έχουν τροχοδομηθεί από τον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα, με τη στήριξη και καθοδήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της EKT, για δημιουργία του νομικού και ρυθμιστικού πλαισίου και των ενοποιημένων υποδομών, που θα επιτρέψουν τη θέσπιση ενός εκσυγχρονισμένου και αξιόπιστου δικτύου πληρωμών μικρής αξίας με τελικό στόχο την εγκαθίδρυση του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (γνωστού ως «SEPA - Single Euro Payments Area»). Η ολοκλήρωση του έργου αυτού υπολογίζεται ότι θα επιτρέψει στην ΕΕ να πραγματοποιήσει οικονομίες από 50 έως 100 δισεκατομμύρια ευρώ το χρόνο. Το σχετικό νομικό πλαίσιο έχει ενσωματωθεί στη νέα προτεινόμενη Οδηγία σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, η οποία εξετάζεται παράλληλα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της ΕΕ με στόχο τη σύντομη υιοθέτησή της.

Στα πλαίσια των προσπαθειών στο εθνικό επίπεδο, ο Σύνδεσμος Εμπορικών Τραπεζών Κύπρου, με την καθοδήγηση και στήριξη της KTK, έχει ετοιμάσει το Εθνικό Σχέδιο Μετάπτωσης στο SEPA το οποίο έχει ήδη υποβληθεί στην EKT. Με βάση τις πρόνοιες του πιο πάνω Σχεδίου, έχει δημιουργηθεί Εθνική Συντονιστική Επιτροπή υπό την προεδρία της KTK, η οποία θα συντονίζει την προσπάθεια του κυπριακού τραπεζικού τομέα να συμμορφωθεί με τα χρονοδιαγράμματα παροχής των πρώτων συμβατών με το SEPA προϊόντων που θα αφορούν τα εμβάσματα, τις άμεσες χρεώσεις και τις κάρτες πληρωμών από την 1η Ιανουαρίου, 2008 μέχρι την πλήρη μετάπτωση στο SEPA στο τέλος του 2010.

Άλλες εξελίξεις

(α) Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών για εκδότες ακάλυπτων επιταγών

Στα πλαίσια των συνεχιζόμενων προσπαθειών για αντιμετώπιση του προβλήματος των ακάλυπτων επιταγών, ο ορισμός της επιστροφής επιταγής λόγω ανεπαρκούς αντικρίσματος επεκτάθηκε για να καλύψει και τις περιπτώσεις ανεπαρκών υπολοίπων σε λογαριασμούς που παγοποιήθηκαν συνεπεία της καταχώρησης των κατόχων τους στο Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών για εκδότες ακάλυπτων επιταγών. Η σχετική τροποποίηση στις Οδηγίες για το Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών τέθηκε σε ισχύ από τη 1η Νοεμβρίου, 2006.

(β) Σχέδιο άμεσης χρέωσης λογαριασμών οφειλετών Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Με στόχο την περαιτέρω αυτοματοποίηση των πληρωμών και τη συνεπακόλουθη μείωση των επιταγών, η KTK ανέθεσε καθήκοντα θεματοφύλακα της Κυβερνησης σε εμπορι-

κές τράπεζες για να μπορέσει να εφαρμοσθεί σχέδιο είσπραξης οφειλών Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσω άμεσης χρέωσης των τραπεζικών λογαριασμών των οφειλετών. Με το εν λόγω σχέδιο, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία στο τέλος του 2006, οι οφειλέτες μπορούν να εξουσιοδοτούν τη χρέωση των λογαριασμών τους με τα ποσά που θα κοινοποιούν οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις τράπεζές τους. Οι τράπεζες θα μεταφέρουν στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό, που τηρείται στην ΚΤΚ, τα συνολικά κεφάλαια που θα προκύπτουν από τις χρεώσεις αυτές.

(γ) Ευρωπαϊκό σύστημα εμβασμάτων TARGET και TARGET2

Η υιοθέτηση του ευρώ ως νομισματικής μονάδας της Κύπρου προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, τη σύνδεση της ΚΤΚ και του τραπεζικού συστήματος με το σύστημα TARGET του ΕΣΚΤ. Στη σημερινή του μορφή, με την οποία λειτούργησε τον Ιανουάριο του 1999, το εν λόγω σύστημα αποτελείται από τα διασυνδεδεμένα συστήματα πληρωμών σε συνεχή χρόνο των 12 ημερών μελάνων της ζώνης του ευρώ, της Δανίας, της Σουηδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της ΕΚΤ, και διεκπεραιώνει εντολές μόνο σε ευρώ. Από την εισαγωγή του συστήματος TARGET, είχαν τεθεί στόχοι για τη βελτίωσή του. Οι σχεδιασμοί αυτοί υλοποιούνται τώρα με ένα νέο σύστημα, το επονομαζόμενο «TARGET2», το οποίο αναπτύσσονται από κοινού οι κεντρικές τράπεζες της Γερμανίας, Γαλλίας και Ιταλίας. Μέσω μιας ενιαίας τεχνικής υποδομής, το TARGET2 θα παρέχει σε όλες τις συμμετέχουσες τράπεζες τις ίδιες υψηλής ποιότητας υπηρεσίες καθώς και κοινή διάρθρωση τιμών. Η επικοινωνία με το σύστημα θα πραγματοποιείται μόνο μέσω του δικτύου SWIFT και των υπηρεσιών που αυτό παρέχει.

Σύμφωνα με τον εθνικό προγραμματισμό για υιοθέτηση του ευρώ το 2008, η Κύπρος έχει ενταχθεί, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, στην πρώτη ομάδα χωρών που πρέπει να ολοκληρώσουν τις προετοιμασίες για σύνδεση με το TARGET2 πριν τις 19 Νοεμβρίου, 2007. Οι ενέργειες της ΚΤΚ έχουν δύο κατευθύνσεις: Την κατάλληλη προετοιμασία για τη σύνδεση με την κοινή πλατφόρμα TARGET2, και την ενεργοποίηση της λύσης έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση που το TARGET2 δεν είναι έτοιμο κατά τον χρόνο εισαγωγής του ευρώ στην Κύπρο. Μέσα στα πλαίσια της λύσης αυτής, από τις 4 Δεκεμβρίου, 2006, η ΚΤΚ καθώς και άλλες 15 εμπορικές τράπεζες που λειτουργούν στη Κύπρο άρχισαν να συμμετέχουν στο υφιστάμενο σύστημα TARGET μέσω του εθνικού συστήματος πληρωμών της Γερμανίας «RTGSplus». Οι εργασίες, που αφορούν το έργο της σύνδεσης με το TARGET2, είναι πολύπλοκες καθώς περιλαμβάνουν νομικές, τεχνικές και διαδικαστικές πτυχές, με αυστηρά χρονοδιαγράμματα, τα οποία καθορίζονται μαζί με τους εταίρους στο ΕΣΚΤ. Η ΚΤΚ έχει ήδη προσδιορίσει το εθνικό προφίλ μετάπτωσης της Κύπρου στη χρήση του συστήματος TARGET2 και αυτό έχει δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα της ΕΚΤ. Η αναγκαία συνεχής ενημέρωση του τραπεζικού συστήματος επιτυγχάνεται με την οργάνωση παρουσιάσεων και σχετικών εργαστηρίων στα οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των τραπεζών, που έχουν αναλάβει την ευθύνη ανάπτυξης και λειτουργίας του συστήματος, και του οργανισμού SWIFT. Οι δοκιμές στην Κύπρο για τη μετάπτωση στο TARGET2 θα εισέλθουν στην τελική φάση από το Μάιο του 2007 και θα περιλαμβάνουν δοκιμές σε επίπεδο μεμονωμένων ιδρυμάτων, σε επίπεδο εθνικής τραπεζικής κοινότητας και σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

(δ) Επιχειρήσεις διαμεσολάβησης στη μεταφορά χρημάτων

Η ΚΤΚ, ενεργώντας στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της για ρύθμιση και επίβλεψη των συστημάτων πληρωμών που λειτουργούν στην Κυπριακή Δημοκρατία, έχει εισαγάγει ρυθμιστικό πλαίσιο (Οδηγία Κ.Δ.Π. 659/2003), με το οποίο ρυθμίζεται και επιβλέπεται η παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης στη μεταφορά χρημάτων. Με την ενέργεια της αυτή, η ΚΤΚ στοχεύει τόσο στη διασφάλιση των συμφερόντων των χρηστών των υπηρεσιών αυτών, όσο και στην αποφυγή χρήσης τους για παράνομες δραστηριότητες. Στα πλαίσια αυτά, η ΚΤΚ έχει, μέχρι σήμερα, παραχωρήσει άδεια λειτουργίας σε επτά επιχειρήσεις παροχής των εν λόγω υπηρεσιών με βάση τις πρόνοιες της πιο πάνω αναφερόμενης Οδηγίας.

4.5 Κυκλοφορία νομίσματος

Αναλυτικά στοιχεία για το νόμισμα σε κυκλοφορία κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2006, όπως και συγκριτικά στοιχεία για το 2005, παρατίθενται στον πίνακα με τον τίτλο «Νόμισμα σε κυκλοφορία».

Το νόμισμα σε κυκλοφορία έφθασε τα £681,3 εκατ. σημειώνοντας αύξηση 10,4% το 2006, σε σύγκριση με 7,8% το 2005 και 10,2% που ήταν ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης κατά την περίοδο 2000-2004. Αναλυτικά, η αξία των τραπεζογραμματίων σε κυκλοφορία αυξήθηκε κατά 10,7% το 2006, σε σύγκριση με 8% το 2005. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της αξίας των τραπεζογραμματίων σε κυκλοφορία κατά την περίοδο 2000-2004 ήταν 10,4%. Η αξία των κερμάτων σε κυκλοφορία αυξήθηκε κατά 7% το 2006, σε

Νόμισμα σε κυκλοφορία

£ χιλιάδες, τέλος περιόδου

Τραπεζογραμμάτια	2005		2006		Ποσοστιαία μεταβολή 2006/2005
	Ποσό	Μερίδιο	Ποσό	Μερίδιο	
Αξία		%		%	
£20	289.417,6	46,9	291.128,0	42,7	0,6
£10	242.213,5	39,3	299.708,1	44,0	23,7
£5	20.779,5	3,4	21.807,1	3,2	4,9
£1	23.348,6	3,8	24.610,9	3,6	5,4
Υποσύνολο	575.759,2	93,4	637.254,0	93,5	10,7

Κέρματα

50 σεντ	16.818,4	2,7	18.207,7	2,7	8,3
20 σεντ	11.396,0	1,8	12.122,8	1,8	6,4
10 σεντ	5.869,4	0,9	6.263,7	0,9	6,7
5 σεντ	4.422,9	0,7	4.696,5	0,7	6,2
2 σεντ	1.635,6	0,3	1.700,7	0,2	4,0
1 σεντ	994,2	0,2	1.022,0	0,2	2,8
Υποσύνολο	41.136,6	6,6	44.013,5	6,5	7,0
Σύνολο	616.895,8	100,0	681.267,6	100,0	10,4

σύγκριση με 6,2% το 2005. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της αξίας των κερμάτων σε κυκλοφορία κατά την περίοδο 2000-2004 ήταν 7,9%.

Με στόχο τη διατήρηση της επάρκειας των αποθεμάτων του κυπριακού νομίσματος, όπως και τη διάθεση στην αγορά τραπεζογραμματίων υψηλής ποιότητας, το Τμήμα Τραπέζικών Εργασιών Εσωτερικού της ΚΤΚ συνέχισε τη συστηματική παρακολούθηση των αναγκών σε νόμισμα, όπως και την επεξεργασία και έλεγχο των τραπεζογραμματίων πριν την επανέκδοσή τους. Σε αυτά τα πλαίσια, και έχοντας επίσης υπόψη τις αυξανόμενες ανάγκες αλλά και υποχρεώσεις μας ως αποτέλεσμα της υιοθέτησης του ευρώ, η ΚΤΚ προχώρησε τον Απρίλιο του 2006 στην προκήρυξη διαγωνισμού για την αγορά και εγκατάσταση νέου υπερσύγχρονου εξοπλισμού επεξεργασίας και έλέγχου τραπεζογραμματίων, ο οποίος τίθεται σε λειτουργία στις αρχές του 2007.

Συλλεκτικά κέρματα

Το 2006 εκδόθηκαν συλλεκτικά κέρματα με θέμα το ενδημικό φυτό Κενταύρεια η Ακαμαντίς, μέσα στα πλαίσια της σειράς «Άγρια Ζωή». Αξίζει, επίσης, να αναφερθεί ότι το ασημένιο συλλεκτικό κέρμα Τρίτων, που η ΚΤΚ εξέδωσε με την ευκαιρία της ένταξης της Κύπρου στην ΕΕ, κέρδισε τον τίτλο «Best Crown of the World» σε διαγωνισμό που διοργανώθηκε το 2006 από τους Krause Publications, εκδότες του «World Coin News».

Κυπριακά κέρματα ευρώ

Αναφορικά με την ετοιμασία για έκδοση των κυπριακών κερμάτων ευρώ, τα σχέδια που επελέγησαν για αναπαράσταση στις εθνικές όψεις των κυπριακών κερμάτων ευρώ τελειο-

ποιήθηκαν, σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής για το σχεδιασμό τραπεζογραμματίων και κερμάτων και υποβλήθηκαν στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση. Μετά την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, τα σχέδια υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την EKT για ενημέρωση, σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες. Δεν υπήρξαν οποιαδήποτε σχόλια ή παρατηρήσεις.

Τα σχέδια καθώς και τα ονόματα των δύο καλλιτεχνών, Τατιάνας Σωτηροπούλου και Erik Maell, που τα φιλοτέχνησαν μετά από καλλιτεχνικό διαγωνισμό, δημοσιοποιήθηκαν κατά την τελετή των εγκαινίων της έκθεσης «Από τη λίρα στο ευρώ». Στα κέρματα 1, 2 και 5 σεντ, η εθνική όψη θα παρουσιάζει το αγρινό, ως το πιο χαρακτηριστικό είδος της άγριας ζωής της Κύπρου. Στα κέρματα 10, 20 και 50 σεντ, η εθνική όψη θα παρουσιάζει το καράβι της Κερύνειας, που προβάλλει τη σημασία και συμμετοχή της Κύπρου στο εμπόριο και συμβολίζει τις σχέσεις της με τη Θάλασσα. Στα κέρματα €1 και €2 η εθνική όψη θα παρουσιάζει το ειδώλιο από τον Πωμό, που αποτελεί δυνατό και χαρακτηριστικό δείγμα της κυπριακής προϊστορικής τέχνης.

Το Νοέμβριο του 2006, η ΚΤΚ προχώρησε σε προκήρυξη προσφορών για την κοπή, συσκευασία και παράδοση των κυπριακών κερμάτων ευρώ, συμπεριλαμβανομένων και συσκευασιών εξοικείωσης για το κοινό (αξίας £10) καθώς και ειδικών συσκευασιών για διευκόλυνση των επιχειρήσεων (αξίας £100 περίπου). Τα κέρματα αναμένεται να βρίσκονται στην ΚΤΚ το φθινόπωρο του 2007, αφού στο μεταξύ θα έχει εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα της ΕΕ η ένταξή μας στη ζώνη του ευρώ.

Οι 3 εθνικές όψεις των κυπριακών κεδμάτων ευρώ

Ίδρυση Νομισματικού Μουσείου και δημιουργία της έκθεσης «Από τη λίρα στο ευρώ»

Κατά τη διάρκεια του έτους συνεχίστηκαν οι εργασίες για τη δημιουργία Νομισματικού Μουσείου, στο οποίο θα εκτίθενται κυπριακά κέδματα και τραπεζογραμμάτια από τον δο αιώνα π.Χ. μέχρι και τη σημερινή εποχή, που αποτελούν μέρος της νομισματικής συλλογής της ΚΤΚ. Έγινε ήδη η καταγραφή, περιγραφή και απεικόνιση των αντικειμένων της νομισματικής συλλογής που ανήκουν στην περίοδο της Κυπριακής Δημοκρατίας και ετοιμάστηκε σχετικός πολυτελής κατάλογος.

Στα πλαίσια της ενημερωτικής εκστρατείας της ΚΤΚ για την υιοθέτηση του ευρώ, διοργανώθηκε η έκθεση «Από τη λίρα στο ευρώ». Η έκθεση έχει ως θέμα την ιστορία του νομίσματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, από την εγκαθίδρυσή της το 1960 μέχρι και την εισαγωγή του ευρώ, που η Κύπρος στοχεύει να υιοθετήσει την 1η Ιανουαρίου, 2008. Διευθετήθηκε, επίσης, η φιλοξενία στην ΚΤΚ της περιοδεύουσας έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Γένεση των κεδμάτων ευρώ». Η εν λόγω έκθεση παρουσιάζει τον τρόπο επιλογής των κοινών καθώς και των εθνικών όψεων των κεδμάτων ευρώ.

Τα εγκαίνια των δύο εκθέσεων τελέστηκαν από το Διοικητή της ΚΤΚ στις 11 Οκτωβρίου, 2006, στην παρουσία εκπροσώπων της ΕΚΤ και της Ευρωπαϊκής

Επιτροπής. Τις δύο εκθέσεις επισκέφθηκαν σημαντικός αριθμός μαθητών σχολείων μέσης εκπαίδευσης καθώς και οργανωμένα κοινωνικά σύνολα.

Στα πλαίσια της έκθεσης «Από τη λίρα στο ευρώ» αναπτύχθηκε εφαρμογή πολυμέσων με στόχο την πιο ελκυστική παρουσίαση, χρησιμοποιώντας οπτικοακουστικό υλικό, της εξέλιξης του νομίσματος στην Κυπριακή Δημοκρατία. Η εφαρμογή θα παρουσιάζεται μέσω της ιστοσελίδας της ΚΤΚ από τον Ιανουάριο του 2007.

Προετοιμασία για την εισαγωγή των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ στην Κύπρο

Το Τμήμα Τραπεζικών Εργασιών Εσωτερικού ετοίμασε και δημοσιοποίησε, το καλοκαίρι του 2006, σχέδιο για την εισαγωγή των τραπεζογραμματίων και κεδμάτων ευρώ καθώς και την απόσυρση της κυπριακής λίρας. Για την υλοποίηση του σχεδίου, έγινε λεπτομερής προγραμματισμός, οργανώθηκαν ομάδες εργασίας και συστάθηκε Επιτροπή Ευρωπαντονιστών με εκπροσώπους από τον τραπεζικό τομέα, την Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών, το Υπουργείο Οικονομικών, το Σύνδεσμο Εμπορικών Τραπεζών και την εταιρεία JCC. Επιπρόσθετα, με στόχο τον καλύτερο συντονισμό και την πιο αποτελεσματική υποστήριξη των τραπεζών, εισήχθη ο θεσμός του συνδέσμου επαφής με την ΚΤΚ.

Η πρόοδος σε ό,τι αφορά την εισαγωγή των τραπεζογραμματίων και κεδμάτων ευρώ συνοψίζεται ως ακολούθως:

- Υπολογίστηκαν οι αναγκαίες ποσότητες τραπεζογραμματίων και κεδμάτων ευρώ που θα αντικαταστήσουν την κυπριακή λίρα. Για τα τραπεζογραμμάτια άρχισαν

- διαβουλεύσεις για εξασφάλισή τους, μέσω δανεισμού, από το Ευρωσύστημα, καθώς προνοούν οι σχετικοί κανόνες. Για τα κέρδη, οριστικοποιήθηκαν τα σχέδια των εθνικών όψεων και προκηρύχθηκαν προσφορές για την κοπή των κυπριακών κερδάτων ευρώ και την ετοιμασία των συσκευασιών εξοικείωσης του κοινού και των συσκευασιών διευκόλυνσης των επιχειρήσεων.
- Συμφωνήθηκαν με τις τράπεζες το πρόγραμμα και οι ποσότητες προεφοδιασμού με τραπεζογραμμάτια και κέρδη ευρώ, όπως και το πλαίσιο διαδικασιών προεφοδιασμού, σύμφωνα με την κατευθυντήρια οδηγία EKT/2006/9 για τον προεφοδιασμό και υποπροεφοδιασμό με τραπεζογραμμάτια και κέρδη ευρώ. Συμφωνήθηκε, επίσης, το πλαίσιο διαδικασιών απόσυρσης της κυπριακής λίρας.
 - Στις συναντήσεις με τους ευρωσυντονιστές δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στα θέματα εξυπηρέτησης του κοινού από τις τράπεζες, όπως η έγκαιρη ανταλλαγή αποθησαυρισμένων κυπριακών κερδάτων χωρίς χρεώσεις, η λειτουργία υποκαταστημάτων την πρώτη μέρα εισαγωγής του ευρώ, το πρόγραμμα φόρτωσης και λειτουργίας των αυτόματων ταμειακών μηχανών (ATM) με ευρώ, όπως και το ωράριο εξυπηρέτησης πελατών κατά την περίοδο από 31 Δεκεμβρίου, 2007 μέχρι 2 Ιανουαρίου, 2008. Τα θέματα αυτά θα οριστικοποιηθούν τους πρώτους μήνες του 2007.
 - Ολοκληρώθηκε η μελέτη και ο σχεδιασμός του Κέντρου Κερδάτων, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για τον προεφοδιασμό των τραπεζών με κέρδη ευρώ και την παραλαβή, επεξεργασία και καταστροφή των κερδάτων της κυπριακής λίρας. Η ανέγερση του Κέντρου αναμένεται να αρχίσει

τον Ιανουάριο, 2007, και να ολοκληρωθεί μέχρι τις αρχές Ιουνίου, 2007.

- Άρχισε η εκστρατεία για επιστροφή των αποθησαυρισμένων κερδάτων με τη διοργάνωση της εκδήλωσης για παιδιά «Μάζεψέ τα!, Αξίζουν!» στις 19 Νοεμβρίου, 2006, στα πλαίσια της παγκόσμιας μέρας αποταμίευσης. Στην εκδήλωση μετέσχαν 2.500 περίπου άτομα και ανταλλάχθηκαν κέρδη αξίας £17.682.

4.6 Διαχείριση των διεθνών αποθεμάτων και κυπριακή αγορά συναλλαγμάτος

Διαχείριση των διεθνών αποθεμάτων

Η διενέργεια πράξεων σε συνάλλαγμα, καθώς επίσης η κατοχή, διαφύλαξη και διαχείριση των επίσημων συναλλαγματικών αποθεμάτων της Δημοκρατίας, στα οποία περιλαμβάνονται τα διαθέσιμα της ΚΤΚ και του Δημοσίου σε συνάλλαγμα και χροσό, αποτελούν βασικές αρμοδιότητες της ΚΤΚ σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003.

Οι βασικοί στόχοι της διαχείρισης των συναλλαγματικών αποθεμάτων είναι η ασφάλειά τους, η προστασία τους από το ενδεχόμενο μείωσης της αξίας τους και η τήρηση επαρκούς ρευστότητας για κάλυψη των διαφόρων αναγκών. Εφόσον οι πιο πάνω στόχοι πληρούνται, η ΚΤΚ στοχεύει στη μεγιστοποίηση της απόδοσης των συναλλαγματικών αποθεμάτων.

Στο τέλος του 2006 τα επίσημα συναλλαγματικά αποθέματα¹ ανέρχονταν σε £2.606,1 εκατ. έναντι £2.147,1 εκατ. στο τέλος του 2005. Η μεταβολή αυτή ήταν αποτέλεσμα κυρίως της καθαρής εισροής συναλλαγμα-

¹ Τα διεθνή αποθέματα υπολογίζονται με βάση το Πρότυπο Διεθνών Διαθεσίμων του ΔΝΤ, το οποίο υιοθετήθηκε και από την EKT (Κατευθυντήρια Γραμμή EKT/2004/15).

τος, του εισοδήματος από τόκους επί των συναλλαγματικών αποθεμάτων της ΚΤΚ και της μεταβολής της συναλλαγματικής αξίας των ξένων νομισμάτων έναντι της κυπριακής λίρας.

Η στοχευμένη νομισματική σύνθεση των συναλλαγματικών αποθεμάτων λαμβάνει υπόψη τις κατά ξένο νόμισμα προβλεπόμενες εκροές που σχετίζονται με τις εμπορικές ή άλλες τρέχουσες συναλλαγές της Κύπρου, καθώς επίσης και τις βραχυχρόνιες (κάτω του ενός έτους) αναμενόμενες εκροές που αφορούν την εξυπηρέτηση του δημοσίου και ιδιωτικού χρέους σε συνάλλαγμα. Κατά το 2006, τα συναλλαγματικά αποθέματα ήταν, ως επί το πλείστον, εκφρασμένα σε ευρώ και δολάρια ΗΠΑ, και σε μικρότερο βαθμό σε λίρες Αγγλίας και φράγκα Ελβετίας. Η ΚΤΚ διατηρεί, επίσης, μικρό μέρος των αποθεμάτων της σε χρυσό. Για την αξιοποίηση των αποθεμάτων της ΚΤΚ σε χρυσό, μέρος αυτών δύναται να επενδυθεί, μέσω συμφωνιών πώλησης-επαναγοράς χρυσού, εφόσον τα δεδομένα της αγοράς καθιστούν τέτοιες συμφωνίες αποδοτικές.

Με βάση την υφιστάμενη επενδυτική πολιτική, η ΚΤΚ επενδύει τα αποθέματα σε εγκεκριμένα επενδυτικά μέσα, διενεργώντας πράξεις εγκεκριμένων τύπων οι οποίες διεκπεραιώνονται μέσω εγκεκριμένων αντισυμβαλλομένων. Οι τελευταίοι μπορεί να είναι τραπεζικοί οργανισμοί ή οργανισμοί παροχής επενδυτικών υπηρεσιών.

Η τήρηση συναλλαγματικών αποθεμάτων απαιτεί την παρακολούθηση και τον έλεγχο διαφόρων κινδύνων. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος περιορίζεται με τον καθορισμό ενός επιτρεπομένου εύρους διακύμανσης του ποσοστού που τηρείται σε κάθε ξένο νόμισμα. Το καθορισμένο κατά νόμισμα

εύρος διακύμανσης υπολογίζεται πάνω στα καθαρά συναλλαγματικά αποθέματα, δηλαδή μετά την αφαίρεση τυχόν υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα.

Ο επιτοκιακός κίνδυνος περιορίζεται με τον καθορισμό και την παρακολούθηση της σταθμικής μέσης διάρκειας του συνόλου των συναλλαγματικών αποθεμάτων και την τήρηση ενός συγκεκριμένου μέγιστου ποσοστού απόκλισης από τη στοχευμένη σταθμική μέση διάρκεια. Εφαρμόζεται, επίσης, επιπρόσθετος περιορισμός ώστε η χρονική διάρκεια μέχρι τη λήξη των χρεογράφων στα οποία διενεργούνται επενδύσεις να μην υπερβαίνει τα πέντε χρόνια.

Ο πιστωτικός κίνδυνος περιορίζεται και ελέγχεται σε διάφορα επίπεδα. Συγκεκριμένα, ορίζονται μέγιστα όρια ανοικτών θέσεων κατά χώρα, κατά εθνικότητα τραπεζικού οργανισμού, κατά αντισυμβαλλόμενο και κατά υπερεθνικό ή άλλο ίδρυμα, ενώ εφαρμόζονται ελάχιστα αποδεκτά επίπεδα βαθμίδων φερεγγυότητας για τους εγκεκριμένους αντισυμβαλλόμενους.

Για την ομαλή και ασφαλή διεξαγωγή της διαχείρισης των αποθεμάτων εφαρμόζεται αυστηρός διαχωρισμός αρμοδιοτήτων σε ό,τι αφορά τη συνομολόγηση πράξεων, την εκτέλεση και διακανονισμό των συναλλαγών και την παρακολούθηση των ανοικτών θέσεων για συμμόρφωση προς τα καθορισμένα όρια και περιορισμούς. Με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητας και την ελαχιστοποίηση των λειτουργικών κινδύνων, συνεχίστηκε μέσα στο 2006 η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός του μηχανογραφημένου συστήματος διαπραγμάτευσης και διακανονισμού συναλλαγών.

Το ισχύον πλαίσιο πολιτικής για την άσκηση της διαχείρισης των αποθεμάτων λειτουργεί

ικανοποιητικά. Ακολουθείται πολιτική συνεχούς εμβάθυνσης των συναφών διαδικασιών διαχείρισης και σταδιακής προσαρμογής στα νέα δεδομένα που θα δημιουργήσει η ένταξη της KTK στο Ευρωσύστημα.

Κυπριακή αγορά συναλλάγματος

Σύμφωνα με τους περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμους του 2002 και 2003, η KTK, στο πλαίσιο της άσκησης της συναλλαγματικής πολιτικής, δύναται να καθορίζει και να δημοσιοποιεί τις τιμές αγοράς και πώλησης των σημαντικότερων για τη Δημοκρατία ξένων νομισμάτων έναντι της λίρας, στις οποίες η KTK είναι διατεθειμένη να συναλλάσσεται.

Στα πλαίσια εκτέλεσης της πιο πάνω αρμοδιότητάς της, η KTK παρακολουθεί, σε συνεχή βάση, τη λειτουργία της εγχώριας αγοράς συναλλαγμάτων, συμμετέχει στη διατραπέζική αγορά και παρεμβαίνει οποτεδήποτε χρειάζεται, με απώτερο στόχο την ομαλή λειτουργία της αγοράς και τη διαμόρφωση λογικών τιμών συναλλαγμάτων, γεγονός που συμβάλλει και στη σταθερότητα της κυπριακής λίρας. Περαιτέρω, η KTK έχει την ευθύνη της οργάνωσης, καθημερινά, της συνεδρίασης καθορισμού τιμών συναλλαγμάτων (συνεδρίαση fixing), στην οποία συμμετέχουν και οι εμπορικές τράπεζες. Η συνέχιση καθ' όλη τη διάρκεια του 2006 της ομαλής συμμετοχής της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II είναι ένα σημαντικό διαπιστευτήριο για την εγχώρια αγορά συναλλαγμάτων.

4.7 Διαχείριση δημόσιου χρέους

Η KTK, υπό την ιδιότητά της ως τραπεζίτης της Κυβέρνησης και αντιπρόσωπός της σε χρηματοοικονομικά θέματα, ενεργεί ως δια-

χειριστής του δημόσιου χρέους, δραστηριότητα που περιλαμβάνει και την έκδοση χρεογράφων της Κυβέρνησης. Ενεργώντας στα πλαίσια της αρμοδιότητας αυτής, η KTK προέβη στις δέουσες ενέργειες για την ικανοποίηση των χρηματοδοτικών αναγκών της Κυβέρνησης και τη διαχείριση του δημόσιου χρέους. Οι εκδόσεις αξιογράφων και η διαχείρισή τους πραγματοποιούνται μέσα στα πλαίσια διευθετήσεων μεταξύ της KTK και του Υπουργείου Οικονομικών. Τα λειτουργικά και διαχειριστικά θέματα που αφορούν τις εκδόσεις διεκπεραιώνονται από την KTK.

Δημόσιο εσωτερικό χρέος

Οι χρηματοδοτικές ανάγκες της Κυβέρνησης σε εγχώριο νόμισμα ικανοποιούνται με εκδόσεις, από την KTK, Γραμματίων του Δημοσίου λήξης 13 και 52 εβδομάδων, Κρατικών Ονομαστικών Χρεογράφων Αναπτύξεως 2-ετούς, 3-ετούς, 5-ετούς, 10-ετούς και 15-ετούς διάρκειας, καθώς επίσης Πιστοποιητικών Αποταμιεύσεως με πενταετή λήξη. Η χρηματοδότηση των αναγκών της Κυβέρνησης μέσω της έκδοσης Ομολογιών Αποταμιεύσεως έχει τερματισθεί.

Τα Γραμμάτια του Δημοσίου (ΓΔ), με λήξη 13 εβδομάδων, εκδίδονται είτε σε σταθερές τιμές (για ικανοποίηση των επενδυτικών αναγκών των κυβερνητικών ταμείων που διαχειρίζεται η KTK) είτε μέσω δημοπρασίας. Τα ΓΔ με λήξη 52 εβδομάδων εκδίδονται μόνο με δημοπρασία και εισάγονται για διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Για τα ΓΔ λήξης 13 εβδομάδων δεν υπάρχει δευτερογενής αγορά. Κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2006, η συνολική ονομαστική αξία των εκδοθέντων ΓΔ ήταν £3.514,1 εκατ. έναντι £3.454,4 εκατ. κατά την 31η

Δεκεμβρίου, 2005. Κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2006 τα υπό διαχείριση κυβερνητικά ταμεία κατείχαν ΓΔ ύψους £3.259,1 εκατ., τα τραπεζικά ιδρύματα κατείχαν £252,6 εκατ. που εκδόθηκαν με δημοπρασία, ενώ άλλοι επενδυτές κατείχαν ΓΔ ύψους £2,4 εκατ. Η μέση σταθμική απόδοση της τελευταίας έκδοσης του 2006 ήταν 2,56% για ΓΔ 13 εβδομάδων (Ιούλιος) και 2,89% για ΓΔ 52 εβδομάδων (Ιούλιος). Η μέση απόδοση¹ των ΓΔ που εκδόθηκαν με δημοπρασία κατά τη διάρκεια του 2005 και 2006 παρουσιάζεται στον πίνακα «Μέση απόδοση¹ ΓΔ».

Μέση απόδοση¹ ΓΔ

%

Έτος	13 εβδομάδων	52 εβδομάδων
2005	4,26	4,29
2006	2,56	2,89

Τα Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως (KOXA), 2-ετούς, 5-ετούς, 10-ετούς και 15-ετούς διάρκειας εκδίδονται με δημοπρασία, ενώ τα τριετή KOXA εκδίδονται στο άρτιο και προσφέρονται μόνο σε φυσικά πρόσωπα. Η έκδοση τίτλων του δημοσίου με τη μέθοδο της δημοπρασίας επιτρέπει στα επιτόκια δανεισμού να αντανακλούν τις συνθήκες της αγοράς. Κατά τη διάρκεια του έτους η KTK διεκπεραιώσε τις

Μέση απόδοση¹ KOXA

%

Έτος	2-ετή	5-ετή	10-ετή	15-ετή
2005	4,74	5,68	5,17	5,61
2006	3,40	3,84	4,12	-

εκδόσεις KOXA που αναφέρονται στον πίνακα «Εκδόσεις KOXA το 2006». Στον ίδιο πίνακα αναγράφονται επίσης οι λήξεις KOXA κατά τον υπό ανασκόπηση χρόνο.

Η μέση απόδοση¹ για κάθε τύπο χρεογράφων που εκδόθηκαν με δημοπρασία κατά τη διάρκεια του 2005 και 2006 παρουσιάζεται στον πίνακα «Μέση απόδοση¹ KOXA». Η μείωση της μέσης απόδοσης για όλους τους τύπους KOXA αντανακλά, κυρίως, την αυξημένη ζήτηση που οφείλετο στην υπερβάλλουσα ζευστότητα και στην αναμενόμενη σύγκλιση των επιτοκίων της κυπριακής λίρας με τα αντίστοιχα επιτόκια του ευρώ.

Η μέση σταθμική απόδοση της τελευταίας έκδοσης του 2006 ήταν 3,51% για διετή KOXA (Ιούλιος), 4,26% για δεκαετή KOXA (Οκτώβριος) ενώ για τις τμηματικές εκδόσεις πενταετών KOXA ήταν 4,11% (Οκτώβριος). Τα χρεόγραφα που εκδίδονται με δημοπρασία εισάγονται και τυγχάνουν διαπραγμάτευσης στο Χομιατιστήριο Αξιών Κύπρου. Σε περίπτωση που η KTK κρίνει αναγκαίο, δύναται, με βάση τους Όρους Έκδοσης των εν λόγω KOXA, να παρεμβαίνει στη δευτερογενή αγορά για διατήρηση ομαλών συνθηκών αγοράς. Ο δανεισμός της κυβέρνησης με τη μορφή Πιστοποιητικών Αποταμιεύσεως (ΠΑ) συνέχιστηκε με την έκδοση της Δέκατης Σειράς με επιτόκιο 3,85% και περίοδο αποπληρωμής πέντε χρόνια. Οι πωλήσεις ΠΑ ανήλθαν σε £10 εκατ. κατά τη διάρκεια του 2006 σε σύγκριση με £15,9 εκατ. το 2005. Το συνολικό ποσό των ΠΑ όλων των Σειρών που δεν είχαν εξαργυρωθεί ήταν £77,3 εκατ. κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2006, σημειώνοντας μείωση £5,7 εκατ. σε σύγκριση με την 31η Δεκεμβρίου, 2005.

1 Μέση απόδοση της μέσης σταθμικής απόδοσης κάθε έκδοσης/τμηματικής έκδοσης

Εκδόσεις ΚΟΧΑ το 2006

£ εκατ.

Τύπος Χρεογράφων	Εκδόσεις		Λήξεις Ποσό
	Αρ. Εκδόσεων ²⁾	Ποσό	
Διετή ¹⁾	3	115,5	232,6
Τριετή	9	42,9	59,7
Πενταετή ¹⁾	4	300,0	158,5
Δεκαετή ¹⁾	5	210,3	-
Δεκαπενταετή ¹⁾	-	-	-
Σύνολο		668,7	450,8

1) Με δημοπρασία.

2) Στην περίπτωση πενταετών και δεκαπενταετών ΚΟΧΑ ο αριθμός αναφέρεται σε τμηματικές εκδόσεις.

Στον πίνακα «Συνολικά ποσά επενδυτικών προϊόντων» παρουσιάζονται τα υπόλοιπα όλων των επενδυτικών προϊόντων κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2005 και 2006.

Δημόσιο εξωτερικό χρέος

Η διαχείριση του δημόσιου εξωτερικού χρέους περιλαμβάνει την εξεύρεση των χρηματοδοτικών πηγών από το εξωτερικό, τη συγκριτική αξιολόγηση των χρηματοδοτικών προτάσεων, τη διαπραγμάτευση των σχετικών συμφωνιών, την καταγραφή και εξυπηρέτηση του χρέους και την παρακολούθηση και διαχείριση των διαφόρων απορρεόντων κινδύνων. Βασική επιδίωξη της ΚΤΚ κατά τη διαχείριση του δημόσιου εξωτερι-

κού χρέους είναι η επίτευξη των πιο κάτω στόχων:

- Της διασφάλισης ομαλής κάλυψης των εκάστοτε χρηματοδοτικών αναγκών που η Κυβέρνηση επιδιώκει να ικανοποιήσει από εξωτερικές πηγές, μέσω απρόσκοπτης πρόσβασης στις διάφορες διεθνείς αγορές πιστώσεων και κεφαλαίων.
- Της ελαχιστοποίησης του κόστους του δημόσιου εξωτερικού χρέους, λαμβανομένων υπόψη τόσο των επιχρεωτικών συνθηκών στις διεθνείς αγορές, όσο και ενός αποδεκτού επιπέδου κινδύνου όσον αφορά τις διακυμάνσεις νομισμάτων και επιτοκίων.
- Της επίτευξης μιας ισοζυγισμένης και

Συνολικά ποσά επενδυτικών προϊόντων

£ εκατ.

Κατά την	ΓΔ	ΚΟΧΑ					ΠΑ	ΟΑ	Σύνολο
		2-ετή	3-ετή	5-ετή	10-ετή	15-ετή			
31η Δεκ. 2005	3.454,4	300,2	270,1	1.351,8	467,1	119,7	83,0	7,5	6.053,8
31η Δεκ. 2006	3.514,1	183,2	253,2	1.493,4	677,3	119,7	77,3	7,5	6.325,7

κατά το δυνατόν πιο μακροπρόθεσμης δομής λήξεων του χρέους, με απώτερο στόχο την αποφυγή συγκέντρωσης μαζικών αποπληρωμών σε κάποιες ημερομηνίες που δυνητικά θα επιβάρυναν απότομα τη δημοσιονομική κατάσταση του κράτους ή/και θα καθιστούσαν την αναχρηματοδότηση του χρέους πιο δύσκολη ή/και λιγότερο ευνοϊκή παρά αν μια τέτοια αναχρηματοδότηση γινόταν υπό ομαλότερες συνθήκες.

Το συνολικό κυβερνητικό εξωτερικό χρέος μειώθηκε σε £1.193 εκατ. στο τέλος του 2006 από £1.338 εκατ. στο τέλος του 2005, παρά την εκταμίευση νέου δανείου από την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η μείωση οφείλεται κυρίως στη λήξη και αποπληρωμή ενός ευρωχρεογράφου ύψους 280 εκατ. ευρώ το οποίο είχε εκδοθεί μέσω του Προγράμματος Ευρωπαϊκών Μεσοπρόθεσμων Χρεογράφων (EMTN) το 1999, καθώς και στην προπληρωμή δανείων τα οποία είχαν συναφθεί από την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Κυριότερη πηγή εξωτερικής χρηματοδότησης της Κυβέρνησης εξακολουθεί να είναι το Πρόγραμμα Ευρωπαϊκών Μεσοπρόθεσμων Χρεογράφων. Το οφειλόμενο ποσό εξωτερικού χρέους από τις εκδόσεις μέσω του εν λόγω Προγράμματος αποτελούσε το 68% του συνόλου στις 31 Δεκεμβρίου, 2006, έναντι 72% κατά το τέλος του 2005. Άλλες κύριες πηγές χρηματοδότησης της Κυβέρνησης ήταν η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με ποσοστό 20% και η Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης με ποσοστό 12%. Τα αντίστοιχα ποσοστά κατά το τέλος του 2005 ήταν 18% και 9%.

Το ευρώ παραμένει το κύριο νόμισμα στο

οποίο είναι εκφρασμένο το κυβερνητικό εξωτερικό χρέος με ποσοστό 97,8% και ακολουθεί το γεν με ποσοστό 1,6%. Μικρότερα ποσά χρέους είναι εκφρασμένα σε στερλίνα, ελβετικό φράγκο, δηνάριο Κουβέιτ και δολάριο ΗΠΑ.

Τα ποσοστά του κυβερνητικού εξωτερικού χρέους με σταθερό και διαχυμανόμενο επιτόκιο στις 31 Δεκεμβρίου 2006 ήταν 77% και 23%, αντίστοιχα, σε σύγκριση με 81% και 19%, αντίστοιχα, κατά το τέλος του 2005.

Η μέση σταθμική διάρκεια και το μέσο σταθμικό επιτόκιο του κυβερνητικού εξωτερικού χρέους στις 31 Δεκεμβρίου, 2006, ήταν 6,6 χρόνια και 4,69%, αντίστοιχα, έναντι 6,3 χρόνων και 4,53%, αντίστοιχα, στο τέλος του 2005.

Για την εξυπηρέτηση του δημόσιου εξωτερικού χρέους πραγματοποιήθηκαν αποπληρωμές κεφαλαίου ύψους £197,8 εκατ. και πληρωμές τόκων ύψους £64,0 εκατ. κατά το 2006, έναντι £297,3 εκατ. και £62,4 εκατ., αντίστοιχα, το 2005.

Αναδιοργάνωση της αγοράς κυβερνητικών χρεογράφων και γραμματίων

Η ΚΤΚ και το Υπουργείο Οικονομικών έχουν προ πολλού αναγνωρίσει την αναγκαιότητα για εκσυγχρονιστική αναδιοργάνωση της λειτουργίας της αγοράς κυβερνητικών χρεογράφων και γραμματίων στην Κύπρο. Απότερος στόχος της αναδιοργάνωσης αυτής είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και ελκυστικότητας των κυβερνητικών τίτλων και, κατ' επέκταση, η μείωση του κόστους δανεισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας αλλά και η δημιουργία μιας αποτελεσματικής αγοράς με επαρκή ζευστότητα, ιδιαίτερα ενόψει της υιοθέτησης του ευρώ. Η εν λόγω αναδιοργάνωση αναμένε-

ται να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την εισαγωγή του θεσμού των βασικών διαπραγματευτών, την απούλοποίηση των τίτλων, την εφαρμογή ηλεκτρονικής πλατφόρμας για τη διεξαγωγή των δημοπρασιών των χρεογράφων και των γραμματίων στην πρωτογενή αγορά και για τη διαπραγμάτευσή τους στη δευτερογενή αγορά, τον επανακαθορισμό του είδους και του μεγέθους των προϊόντων που θα εκδίδονται, τη διενέργεια επαναγορών/ανταλλαγών χρεογράφων κτλ.

Αρκετή προεργασία σχετικά με τις πιο πάνω προωθούμενες μεταρρυθμίσεις έχει ήδη επιτελεστεί και αναμένεται ότι, υπό ομαλές συνθήκες, η αναδιοργάνωση της αγοράς των κυβερνητικών χρεογράφων και γραμματίων θα αρχίσει να υλοποιείται εντός του 2007.

4.8 Οικονομική έρευνα και συναφείς δραστηριότητες

Το Τμήμα Οικονομικών Ερευνών είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση και ανάλυση των εγχώριων και διεθνών οικονομικών εξελίξεων καθώς, επίσης, για την ετοιμασία της Ετήσιας Έκθεσης και των Εκθέσεων Νομισματικής Πολιτικής. Το Τμήμα συντονίζει τις παρουσιάσεις που γίνονται για τρέχοντα οικονομικά θέματα στα κλιμάκια διεθνών οργανισμών που επισκέπτονται την Κύπρο, όπως το ΔΝΤ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η ΕΚΤ και οι Οίκοι αξιολόγησης Standard & Poor's, Moody's και Fitch. Επιπλέον, το Τμήμα διεξάγει εξειδικευμένες οικονομικές έρευνες σε διάφορους τομείς που συμβάλλουν στην υποβοήθηση της διαμόρφωσης της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής. Στελέχη του Τμήματος διενεργούν παρουσιάσεις σε διάφορους φορείς αναφορικά με τις αρμοδιότητες του Τμήματος ή της ΚΤΚ γενικότερα, όπως είναι κολέγια, σχολεία, εμπορικά επι-

μελητήρια κ.ά. Τέλος, το Τμήμα είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής βάσει του πλαισίου άσκησης νομισματικής πολιτικής της ΚΤΚ (Ενότητα 4.2), χρησιμοποιώντας μέσα όπως οι πράξεις ανοικτής αγοράς, οι πάγιες διευκολύνσεις και τα ελάχιστα αποθεματικά.

Κατά το 2006, το Τμήμα προέβη στην ετοιμασία τεσσάρων εκτεταμένων και άλλων τόσων συνοπτικών Εκθέσεων Νομισματικής Πολιτικής για τις οκτώ συναντήσεις της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής. Η Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής συγγράφεται αρχικά στην ελληνική, στο πλαίσιο της προετοιμασίας των συναντήσεων και εμφανίζεται στην ιστοσελίδα της ΚΤΚ μετά τη λήξη της συνεδρίας της Επιτροπής. Ταυτόχρονα, όλα τα στατιστικά στοιχεία, υπό μορφή πινάκων, δημοσιοποιούνται και στην αγγλική σε ηλεκτρονική μορφή.

Το Τμήμα συντονίζει τις επισκέψεις αποστολών του ΔΝΤ, ενεργώντας ως μεσάζον μεταξύ του ΔΝΤ και Υπουργείων ή κυβερνητικών τμημάτων, καθώς επίσης οργανισμών και άλλων φορέων του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο. Η τελευταία αξιολόγηση του ΔΝΤ, που έγινε κατά την επίσκεψη του κλιμακίου στην Κύπρο στα τέλη του Οκτωβρίου, 2006, εμφανίζεται στην ιστοσελίδα του ΔΝΤ με ημερομηνία 6 Νοεμβρίου, 2006. Η εν λόγω έκθεση παραθέτει τα θεμελιώδη δεδομένα της κυπριακής οικονομίας και γενικά συμπεραίνει ότι η κυπριακή οικονομία είναι αρκετά δυνατή, με σταθερούς ρυθμούς μεγέθυνσης και χαμηλά ποσοστά ανεργίας και πληθωρισμού. Η δημοσιονομική εξυγίανση θα πρέπει να συνεχισθεί σταθερά, ενώ οι ειδήμονες του ΔΝΤ εισηγούνται, μεταξύ άλλων, όπως το σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων και το σύστημα της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής (ATA) αναπροσαρμοστούν.

Το Τμήμα Οικονομικών Ερευνών είναι, επίσης, υπεύθυνο για το συντονισμό των επισκέψεων των τριών σημαντικότερων Οίκων αξιολόγησης της πιστοληπτικής μακρότητας της κυπριακής κυβέρνησης, δηλαδή των Standard & Poor's, Moody's και Fitch. Οι εν λόγω Οίκοι, σε τακτά διαστήματα, εξετάζουν την κυπριακή οικονομία και εκδίδουν ανεξάρτητες βαθμολογίες. Οι προαναφερθέντες Οίκοι αξιολόγησης επισκέφθηκαν την Κύπρο τον Ιανουάριο, το Μάιο και τον Οκτώβριο του 2006, αντίστοιχα. Οι τρεις Οίκοι εξέδωσαν θετικές αξιολογήσεις για την κυπριακή οικονομία, με ειδικές παραινέσεις που αφορούν τη διατηρησιμότητα της

δημιοσιονομικής εξυγίανσης και την αναδιάρθρωση των ταμείων προνοίας και κοινωνικών ασφαλίσεων.

Το 2006 συνεχίστηκε για τρίτη φορά η συλλογή δεδομένων για τα περιουσιακά στοιχεία, τα δάνεια και τις πηγές εισοδήματος των νοικοκυριών της Κύπρου, γνωστή ως Cyprus Survey of Consumer Finances (CySCF). Η έρευνα αυτή εγκαινιάστηκε το 1997 σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου και διεξάγεται κάθε τρία χρόνια. Μέχρι τώρα έχουν γίνει τρεις τέτοιες έρευνες και αφορούν τα έτη 1999, 2002 και 2005.

Ενυπόθηκα δάνεια, κοινωνικά έθιμα και χρηματοοικονομική καινοτομία

Η αγορά κατοικίας αποτελεί ένα σημαντικό κανάλι μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής με το κόστος χρηματοδότησης να επηρεάζει σημαντικά τις επενδύσεις των νοικοκυριών στον οικιστικό τομέα. Συγκεκριμένα, σε πολλές οικονομικά ανεπτυγμένες χώρες η νομισματική αρχή μπορεί να επηρεάσει την αγορά οικίας μέσω της επιτοκιακής πολιτικής της αλλά και μέσω των διαθέσιμων δανειακών κονδυλίων. Σε κάποιες όμως οικονομίες τα κοινωνικά έθιμα, όπως η αγορά οικίας από τους γονείς προς όφελος των νέων ζευγαριών. Το άρθρο βασίζεται σε στοιχεία από την έρευνα "Cyprus Survey of Consumer Finances" του 1999 και του 2002 και συγκρίνει τα αποτελέσματα με εκείνα αντίστοιχης έρευνας στις ΗΠΑ (Survey of Consumer Finances), χώρα η οποία διαφέρει από την Κύπρο τόσο στο στάδιο χρηματοοικονομικής ανάπτυξης, όσο και στα κοινωνικά έθιμα που αφορούν την προσφορά οικίας σε μορφή δώρου.

Πρόσφατο άρθρο¹ που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της ΚΤΚ επικεντρώνεται στην αποτελεσματικότητα της επιτοκιακής πολιτικής στην Κύπρο, χώρα η οποία έχει πρόσφατα ελευθεροποιήσει τον χρηματοοικονομικό της τομέα, ενώ έχει παράδοση στην αγορά οικίας από τους γονείς προς όφελος των νέων ζευγαριών. Το άρθρο βασίζεται σε στοιχεία από την έρευνα "Cyprus Survey of Consumer Finances" του 1999 και του 2002 και συγκρίνει τα αποτελέσματα με εκείνα αντίστοιχης έρευνας στις ΗΠΑ (Survey of Consumer Finances), χώρα η οποία διαφέρει από την Κύπρο τόσο στο στάδιο χρηματοοικονομικής ανάπτυξης, όσο και στα κοινωνικά έθιμα που αφορούν την προσφορά οικίας σε μορφή δώρου.

Το άρθρο εξετάζει κατά πόσο τα κοινωνικά έθιμα στην Κύπρο έχουν αποδυναμώσει το επιτοκιακό κανάλι μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής. Τα αποτελέσματα του άρθρου στηρίζουν την άποψη ότι στην Κύπρο τα κοινωνικά έθιμα, τα χαλαρά κριτήρια που θέτουν οι τράπεζες για δανεισμό και η ύπαρξη εναλλακτικών χρηματοοικονομικών προϊόντων, συντεί

1 "Mortgage debt, social customs, and financial innovation" Π. Καραμάνου, Κ. Κτωρής, Γ. Συρίχας και Μ. Χαλιάσσος, Φεβρουάριος 2007.

νουν στον περιορισμένο αριθμό ενυπόθηκων οικιστικών δανείων και δανειακών περιορισμών τόσο σε απόλυτους αριθμούς όσο και σε σύγκριση με τα αποτελέσματα από τα στοιχεία των ΗΠΑ, περιορίζοντας έτσι την αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής. Το αποτέλεσμα αυτό υποδηλού ότι τα κοινωνικά έθιμα δεν χάνουν γρήγορα την επιρροή τους στην αγορά οικίας ακόμα και σε μια γρήγορα ελευθεροποιημένη χρηματοοικονομική αγορά. Το άρθρο καταλήγει ότι στην περίπτωση της Κύπρου το εισόδημα και ο μη-οικιστικός πραγματικός πλούτος ενός νοικοκυριού δεν συμβάλλουν στατιστικά σημαντικά στη συχνότητα ιδιοκτησίας οικιστικού τίτλου, ενώ ο αριθμός των ατόμων που έχουν δηλώσει ότι τυγχάνουν δανειακών περιορισμών ήταν πολύ μικρός στο δείγμα. Σε αντίθεση, στην περίπτωση των ΗΠΑ ο δείκτης δανειακών περιορισμών είναι πολύ σημαντικός.

Το άρθρο επίσης αναλύει τη συχνότητα προσφοράς οικίας σε μορφή δώρου ύστε να καταγραφούν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ατόμων που δέχονται και προτίθενται να δώσουν αυτά τα δώρα. Συγκεκριμένα, το άρθρο συμπεραίνει ότι μία γυναίκα είναι πιο πιθανό να πάρει ένα τέτοιο δώρο, ενώ ο πλούτος του νοικοκυριού δεν επηρεάζει σημαντικά την πιθανότητα το σπίτι του να ήταν αποτέλεσμα δώρου. Αξίζει να σημειωθεί ότι το γένος του ατόμου δεν επηρεάζει την πρόθεσή του να αφήσει το ίδιο κληρονομιά στα παιδιά του, ενώ η πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων του νοικοκυριού συντείνει θετικά στην πρόθεση να αφήσει κληρονομιά.

Εν κατακλείδι, φαίνεται ότι στην Κύπρο τα κοινωνικά έθιμα ως εναλλακτική λύση στα ενυπόθηκα δάνεια δεν έχουν χάσει την επιρροή τους στην αγορά οικίας. Ταυτόχρονα, άνκαι τα αποτελέσματα δύναται να διαφοροποιηθούν μεσοπρόθεσμα, η ελευθεροποίηση του χρηματοοικονομικού τομέα στην Κύπρο δεν φαίνεται να έχει, τουλάχιστον άμεσα, αυξήσει τα νοικοκυριά που απευθύνονται στην εμπορική αγορά οικίας.

Αναφορικά με την προαναφερθείσα έρευνα για τα κυπριακά νοικοκυριά, ολοκληρώθηκαν δύο μελέτες οι οποίες αναλύουν τα αποτελέσματα για το 1999 και το 2002. Η πρώτη μελέτη αναλύει την κατανομή δανείων το 1999 και το 2002 ανάμεσα στα κυπριακά νοικοκυριά και γίνεται σύγκριση με τα αντίστοιχα αποτελέσματα που αφορούν τα αμερικανικά νοικοκυριά. Στη δεύτερη μελέτη, εξετάζεται η συμπεριφορά των Κυπρίων σε σχέση με τα στεγαστικά δάνεια κατά τα έτη 1999 και 2002 και γίνεται αναφορά στο πώς η επίδραση της νομισματικής πολιτικής στην παροχή στεγαστικών δανείων επηρεάζεται από κοινωνικούς θεσμούς όπως αυτός της προίκας.

Το Τμήμα έχει επίσης την αρμοδιότητα της συνεργασίας με άλλες κεντρικές τράπεζες καθώς και ακαδημαϊκά ιδρύματα στον τομέα της έρευνας. Στο πλαίσιο αυτό, η KTK εκπροσωπήθηκε σε συνέδριο του Luxembourg Wealth Study που διεξήχθη το Δεκέμβριο του 2006 στο Λουξεμβούργο.

Στελέχη του Τμήματος συμμετέχουν στην Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής του ΕΣΚΤ και στις διάφορες ομάδες εργασίας που υπάγονται σ' αυτήν. Η Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής του ΕΣΚΤ παρακολουθεί τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις στην ΕΕ και ετοιμάζει αναφορές που στηρίζουν τις αποφάσεις του Διοικητικού και Γενικού Συμβουλίου της EKT.

Στα πλαίσια της συμμετοχής στην Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής του ΕΣΚΤ έχει δημιουργηθεί σύστημα προβλέψεων των βασικών οικονομικών μεγεθών της κυπριακής οικονομίας και, ταυτόχρονα, σε συνεργασία με την EKT έχει προχωρήσει η κατασκευή εξειδικευμένου οικονομετρικού μοντέλου με στόχο αντικειμενικές και ακριβείς προβλέψεις στη βάση πιο επιστημονικής μεθοδολογίας. Το μοντέλο αναμένεται να ολοκληρωθεί με την ένταξη της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ.

Οι υποχρεώσεις του κράτους για την εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης που αποδέουν από την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ και η αναμενόμενη υιοθέτηση του ευρώ, έχουν τονίσει τη μεγάλη

σημασία της δημοσιονομικής πολιτικής. Η συμμετοχή του Τμήματος στην Ομάδα Εργασίας για τα Δημόσια Οικονομικά του ΕΣΚΤ είχε ως αποτέλεσμα την εντατικοπίηση της παρακολούθησης των δημοσιονομικών εξελίξεων, με στόχο τη διαμόρφωση ιδίας άποψης και ανεξάρτητων προβλέψεων, καθώς επίσης την εκπόνηση διάφορων μελετών εντός του προαναφερόμενου πλαισίου.

Επιπλέον, στελέχη του Τμήματος Οικονομικών Ερευνών συμμετέχουν, μετά από ειδική πρόσκληση, στην Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή (Economic and Financial Committee) της ΕΕ. Η EFC υποβοήθα το έργο του Συμβουλίου των Υπουργών Οικονομικών της ΕΕ (ECOFIN).

Προσδιορισμός της συναλλαγματικής ισοτιμίας ισορροπίας της κυπριακής λίρας

Η διερεύνηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας ισοδοσίας της κυπριακής λίρας αποτελεί εύλογα ένα καίριο και ουσιαστικό ξήτημα, ιδιαίτερα στην παρούσα χρονική συγκυρία, λόγω της συμμετοχής του κυπριακού νομίσματος στο ΜΣΙ II και της στόχευσης για υιοθέτηση του ευρώ την 1η Ιανουαρίου, 2008. Σχετική έρευνα διεξήχθη στο Τμήμα Οικονομικών Ερευνών της KTK το 2004 και νεότερα στοιχεία λήφθηκαν υπόψη το 2006. Τα προκαταρκτικά αποτελέσματα αυτής της έρευνας είχαν ήδη γνωστοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την EKT και το ΔΝΤ, πριν τον Απρίλιο του 2005 που έγινε η εισδοχή της λίρας στο ΜΣΙ II.

Η έρευνα επικεντρώνεται στην εμπειρική διερεύνηση του σημείου ισοδοσίας της συναλλαγματικής ισοτιμίας της κυπριακής λίρας που να συνάδει με τα θεμελιώδη δεδομένα της οικονομίας και εστιάζεται σε τρεις άξονες:

- i) Την ιστορική ανάλυση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της κυπριακής λίρας και την ενδελεχή εξέταση αριθμού σχετικών οικονομικών δεικτών και άλλων ενδείξεων με βάση τις οποίες μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα για την καταλληλότητα του υφιστάμενου επιπέδου της κεντρικής ισοτιμίας,
- ii) τη χρήση του οικονομετρικού μοντέλου PPP (Purchasing Power Parity model) για τον υπολογισμό του μακροπρόθεσμου σημείου ισοδοσίας της συναλλαγματικής ισοτιμίας, και
- iii) τη χρήση του οικονομετρικού μοντέλου FEER (Fundamental Equilibrium Exchange Rate model) για τον υπολογισμό του μεσοπρόθεσμου σημείου ισοδοσίας της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Στην ιστορική ανάλυση παρουσιάζονται στοιχεία και ενδείξεις, των οποίων ενδελεχής εξέταση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η παρούσα κεντρική συναλλαγματική ισοτιμία της κυπριακής λίρας συνάδει με τα θεμελιώδη μεγέθη της οικονομίας. Χαρακτηριστικές ενδείξεις και στοιχεία που αναφέρονται στη μελέτη καταγράφονται συνοπτικά πιο κάτω:

- Η παρούσα κεντρική ισοτιμία, η οποία ισχύει από το 1992, έχει δοκιμαστεί επαρκώς, ιδιαίτερα μετά την πλήρη κατάργηση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων από την 1η Μαΐου, 2004.
- Ο ψηλός ωριμός ανάπτυξης, το ικανοποιητικό επίπεδο των διεθνών αποθεμάτων, ο χαμηλός ωριμός πληθωρισμού σε συνδυασμό με την εν γένει σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία αποτελούν ισχυρές μακροοικονομικές ενδείξεις της ευθυγράμμισης της υφιστάμενης συναλλαγματικής ισοτιμίας με τα θεμελιώδη δεδομένα της οικονομίας.
- Ανεξάρτητοι διεθνείς οργανισμοί θεωρούν ότι η ισοτιμία της κυπριακής λίρας συνάδει με τα θεμελιώδη δεδομένα της οικονομίας. Μελέτες του Πανεπιστημίου Κύπρου (2003), του ΔΝΤ (1998, 2000, 2002, 2005 και 2007) και της EKT (2001) είναι ενδεικτικές και επιβεβαιωτικές.
- Η ευκολία και το χαμηλό κόστος χρηματοδότησης τόσο του κυβερνητικού όσο και του ιδιωτικού τομέα σε ξένο συνάλλαγμα δείχνει την εμπιστοσύνη των ξένων επενδυτών στην υφιστάμενη συναλλαγματική ισοτιμία της κυπριακής λίρας.

Ενόψει της στοχευόμενης υιοθέτησης του ευρώ την 1η Ιανουαρίου, 2008, στελέχη του Τμήματος επανεκτίμησαν με προκαταρκτικά στοιχεία μέχρι το 2006 το μοντέλο FEER (Fundamental Equilibrium Exchange Rate Model) για τη συναλλαγματική ισοτιμία ισορροπίας της κυπριακής λίρας. Η μελέτη κατέληξε, όπως και στην προηγούμενη εκτίμηση, στο συμπέρασμα ότι η υφιστάμενη συναλλαγματική ισοτιμία της κυπριακής λίρας είναι ευθυγραμμισμένη με τα θεμελιακά δεδομένα της οικονομίας. Σημειώνεται ότι το συμπέρασμα αυτό επιβεβαίωθηκε και από μελέτες που πραγματοποίησαν άλλοι διεθνείς οργανισμοί, όπως το ΔΝΤ και η EKT, με χρήση εναλλακτικών μεθοδολογιών.

4.9 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Ενόψει της στοχευόμενης υιοθέτησης του ευρώ από την Κύπρο την 1η Ιανουαρίου, 2008, οι στατιστικές υποχρεώσεις της KTK,

οι οποίες είχαν ήδη αυξηθεί από το 2005 με την ένταξη της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II, εντάθηκαν ακόμη περισσότερο κατά το υπό επισκόπηση έτος. Πέραν της σημασίας των αξιόπιστων στατιστικών πληροφοριών για σκοπούς διαμόρφωσης οικονομικής και νομισματικής πολιτικής, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο, ορισμένα στατιστικά στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν και για την αξιολόγηση της ετοιμότητας της Κύπρου να υιοθετήσει το ευρώ.

Κατά το 2006, το Τμήμα Στατιστικής της KTK συνέχισε, με γρήγορους ωριμούς, τη βελτίωση της ποιότητας καθώς και τη διεύρυνση των παραγόμενων στοιχείων και την αποστολή μεγάλου αριθμού στατιστικών, σύμφωνα με τις κοινοτικές και διεθνείς προδιαγραφές. Παράλληλα, εντατικοποιήθηκε η προσπάθεια παραγωγής επιπρόσθετων στατιστικών, όπως αυτές καθορίζονται από την EKT, οι οποίες είναι επιβεβλημένες ενόψει της στοχευόμενης ένταξης της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ.

Επίσης, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, κατά τη διάρκεια του 2006, το Τμήμα Στατιστικής σε συνεχή βάση συνέλεγε, επεξεργαζόταν, ταξινομούσε, ήλεγχε, παρουσίαζε και διαβίβαζε στοιχεία και πληροφορίες στην EKT που αφορούσαν επιλεγμένες ετήσιες και μηνιαίες νομισματικές, συναλλαγματικές, οικονομικές, δημοσιονομικές, κοινωνικές και άλλες στατιστικές για τις ανάγκες διαφόρων χρηστών, τόσο στην Κύπρο, όσο και στο εξωτερικό.

Νομισματική χρηματοπιστωτική στατιστική

Κατά τη διάρκεια του 2006, η πιο σημαντική εξέλιξη στο τομέα της νομισματικής χρηματοπιστωτικής στατιστικής ήταν η έναρξη υποβολής συνολικών στοιχείων ισολογισμού στην EKT με βάση τη νέα μηνιαία λογιστική κατάσταση των NXI. Η πρώτη αποστολή, που έγινε το Δεκέμβριο, αφορούσε στοιχεία για ολόκληρο το τραπεζικό σύστημα συμπεριλαμβανομένων των ΣΠΙ και των πρώην διεθνών τραπεζικών μονάδων με μήνες αναφοράς τον Οκτώβριο και Νοέμβριο, 2006, και, σύμφωνα με την προκαταρκτική έκθεση της EKT, ήταν απόλυτα επιτυχής. Η τακτική υποβολή στοιχείων θα συνεχισθεί σε μηνιαία βάση, τη 17η εργάσιμη μέρα κάθε μήνα, παρέχοντας στοιχεία για τον προηγούμενο μήνα, ενώ, από την ένταξη στη ζώνη του ευρώ, τα εν λόγω στοιχεία θα υποβάλλονται τη 15η εργάσιμη μέρα κάθε μήνα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η οδηγία για τη μηνιαία λογιστική κατάσταση, η οποία μετά από επίσημη διαβούλευση έτυχε τελικής έγκρισης της EKT, τέθηκε σε εφαρμογή κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2005, με την πρώτη υποβολή στοιχείων από τα NXI προς την KTK να πραγματοποιείται το Νοέμβριο, 2005, με στοιχεία ισολογισμού κατά την 31η

Οκτωβρίου του ίδιου έτους.

Κατά το 2006, το Τμήμα Στατιστικής εργάστηκε επίπονα με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και ποσότητας των παρεχόμενων από τα NXI στοιχείων. Σε στενή συνεργασία με τη Διεύθυνση Ρυθμίσεως και Εποπτείας Τραπεζικών Ιδρυμάτων, το Τμήμα Πληροφορικής, αλλά και τα ίδια τα NXI, το Τμήμα Στατιστικής ήλεγχε λεπτομερώς τις υποβληθείσες από τα NXI μηνιαίες λογιστικές καταστάσεις και προχώρησε σε εισηγήσεις προς τα NXI για διόρθωση λαθών και κάλυψη παραλείψεων, ούτως ώστε η KTK να είναι σε θέση να ξεκινήσει την προαναφερθείσα τακτική υποβολή στοιχείων στην EKT, ως όφειλε, ενόψει της στοχευόμενης ένταξης της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ. Στα πλαίσια αυτά, το Τμήμα Στατιστικής εξέδωσε αριθμό εγκυκλίων με αναθεωρήσεις και επεξηγήσεις της αρχικής Οδηγίας για διάφορα θέματα που είχαν προκύψει μετά την έναρξη υποβολής της μηνιαίας λογιστικής κατάστασης από τα NXI. Παράλληλα με τα πιο πάνω, αποπερατώθηκε η ομαδοποίηση των στοιχείων που ήταν απαραίτητη για τις εξειδικευμένες εκθέσεις που αποστέλλονται στην EKT αναφορικά με τη συνολική μηνιαία λογιστική κατάσταση των NXI. Θα πρέπει, επίσης, να σημειωθεί ότι, εκτός από τις στατιστικές απαιτήσεις της EKT, τα στοιχεία που συλλέγονται μέσω της μηνιαίας λογιστικής κατάστασης ικανοποιούν τις πληροφοριακές ανάγκες της KTK για τη διεκπεραίωση των εποπτικών, νομισματικών και άλλων αρμοδιοτήτων της.

Επίσης, κατά το 2006, αποστάληκε στα NXI το αναθεωρημένο «Ηλεκτρονικό Αρχείο Θεσμικών Μονάδων», το οποίο αποτελεί μέρος της Οδηγίας για ομαδοποίηση των θεσμικών μονάδων σε θεσμικούς τομείς και υποτομείς σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών, που είχε εκδοθεί

από την ΚΤΚ τον Ιούλιο του 2003 και αναθεωρήθηκε το Μάρτιο του 2005. Το Αρχείο αυτό έχει ως στόχο τη διευκόλυνση των NXI όσον αφορά την ταξινόμηση των πελατών τους για σκοπούς της μηνιαίας λογιστικής κατάστασης.

Στα πλαίσια της διαδικασίας εφαρμογής του Κανονισμού της EKT (EKT/2001/18) σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία των επιτοκίων που εφαρμόζουν τα NXI σε καταθέσεις και δάνεια, ολοκληρώθηκε το προσχέδιο της οδηγίας και στάληκε στα NXI για σχόλια, καθώς και στην EKT για ανεπίσημη διαβούλευση. Παράλληλα, άρχισε η συνεργασία με το Τμήμα Πληροφορικής για τη δημιουργία συστήματος το οποίο να αποδέχεται και να επεξεργάζεται τα στοιχεία που θα αποστέλλονται NXI στην KTK με απότελο στόχο την αποστολή τους στην EKT. Κύριος σκοπός των στατιστικών στοιχείων των επιτοκίων είναι να παράσχουν στην KTK και στην EKT μια ολοκληρωμένη, λεπτομερή και εναρμονισμένη εικόνα του ύψους και των μεταβολών των επιτοκίων, στοιχεία απαραίτητα για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής και την αξιολόγηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στη χώρα. Οι στατιστικές επιτοκίων θα αφορούν τους τομείς των «Νοικοκυριών», των «Μη Κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων» και των «Μη Χρηματοοικονομικών Οργανισμών», τόσο σε εκκρεμούντα υπόλοιπα όσο και σε νέα δάνεια και νέες καταθέσεις. Τα στοιχεία θα αναφέρονται σε επιτόκια καταθέσεων και δανείων κατοίκων Κύπρου σε κυπριακές λίρες καθώς, επίσης, και σε ευρώ. Η κάλυψη σε αμφότερα τα πιο πάνω νομίσματα έχει ως στόχο την ομαλότερη μετάβαση στην παραγωγή στοιχείων με τη συμμετοχή της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ.

Σημαντική εξέλιξη κατά το 2006 ήταν η

έναρξη της υποβολής τριμηνιαίων στοιχείων ισολογισμού προς την EKT για τον τομέα των «Λοιπών Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Οργανισμών» (ΛΕΧΟ) που διαλαμβάνει την υποβολή στοιχείων για τους επενδυτικούς οργανισμούς, τις χρηματοδοτικές εταιρείες που ασχολούνται με τη χορήγηση δανείων, τις χρηματοοικονομικές εταιρείες που ασχολούνται με αγοραπωλησία αξιογάφων για ίδιον όφελος, καθώς και άλλα είδη ΛΕΧΟ. Η υποχρέωση αυτή αποδέει από την Κατευθυντήρια Γραμμή της EKT (EKT/2005/4). Τα στοιχεία που υποβλήθηκαν αφορούν την περίοδο από το 2005 και εντεύθεν και ο καταρτισμός τους γίνεται με βάση τη βραχυπρόθεσμη προσέγγιση, δηλαδή με βάση τα διαθέσιμα εθνικά στοιχεία, όπως προνοείται από την εν λόγω Κατευθυντήρια Γραμμή της EKT.

Το Τμήμα Στατιστικής ασχολήθηκε, επίσης, με την παραγωγή στοιχείων Διάρθρωσης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα, τα οποία παράγονται με δύο διαφορετικούς ορισμούς, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της EKT και της Ευρωστάτ. Η υποχρέωση για υποβολή στοιχείων από την KTK προς την EKT αποδέει από την Κατευθυντήρια Γραμμή της EKT (EKT/2005/4), ενώ η υποβολή στοιχείων προς την Ευρωστάτ αποτελεί υποχρέωση της ΣΥΚ. Σημαντικό μέρος των εργασιών, κατά το 2006, κατέλαβε η αναθεώρηση των στοιχείων από το 1997 και μετά, με σκοπό τη συμπεριλήψη των στοιχείων των ΣΠΙ, έτσι ώστε τα στοιχεία Διάρθρωσης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα να καλύπτουν πλέον το σύνολο των NXI που λειτουργούν στην Κύπρο.

Το Τμήμα Στατιστικής ασχολείται, επίσης, με την παραγωγή και υποβολή στοιχείων που αφορούν τις εκδόσεις χρεογάφων. Σε αυτά τα πλαίσια, παραγόνται και παρακο-

λουθούνται στοιχεία που αφορούν την απόδοση των μακροπρόθεσμων κυβερνητικών χρεογράφων. Η εργασία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική εφόσον, σύμφωνα με το άρθρο 121 της Συνθήκης της ΕΕ, η σύγκλιση των μακροπρόθεσμων επιτοκίων αποτελεί ένα από τα κριτήρια αξιολόγησης της ετοιμότητας μιας χώρας για ένταξη στη ζώνη του ευρώ. Η Κύπρος έχει καθορίσει ως αντιπροσωπευτικό χρεόγραφο, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό των μακροπρόθεσμου επιτοκίου, το δεκαετές ονομαστικό χρεόγραφο αναπτύξεως. Μέχρι την ανάπτυξη της δευτερογενούς αγοράς, θα χρησιμοποιείται η απόδοση του χρεογράφου αυτού στην πρωτογενή αγορά. Για το σκοπό αυτό, αποστέλλονται στην EKT ημερήσια και μηνιαία στοιχεία για τα δεκαετή ονομαστικά χρεόγραφα αναπτύξεως. Τα μηνιαία στοιχεία δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της EKT. Πέραν τούτου, αποστέλλονται σε τακτά χρονικά διαστήματα πληροφορίες και για τα υπόλοιπα κυβερνητικά χρεόγραφα.

Εντός του 2006, το Τμήμα Στατιστικής συνεισέφερε στην επικείμενη κατά το 2007 νέα έκδοση της EKT με τίτλο «Αγορά Ομολόγων και Μακροπρόθεσμα Επιτόκια στις Χώρες Μέλη της ΕΕ που δεν ανήκουν στη Ζώνη του Ευρώ και στις Υπό Ένταξη Χώρες», όπου αναλύεται, για κάθε χώρα ξεχωριστά, το μέγεθος της αγοράς ομολόγων και η δραστηριότητα στην πρωτογενή και δευτερογενή αγορά, ενώ παρέχονται πληροφορίες για τη φευστότητα στη δευτερογενή αγορά, καθώς και στατιστικές για τα επίπεδα των επιτοκίων. Η έκθεση αυτή αντιπροσωπεύει τα αποτελέσματα μιας στατιστικής έρευνας που σχεδιάστηκε από κοινού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την EKT και η οποία πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια των εθνικών κεντρικών τραπεζών των χωρών μελών που δεν ανήκουν στη ζώνη του

ευρώ και των υπό ένταξη χωρών στην ΕΕ. Το περιγραφικό μέρος αναθεωρείται κάθε μερικά χρόνια, ενώ τα στατιστικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην έκθεση αναθεωρούνται ετησίως.

Κατά τη διάρκεια του χρόνου συνεχίστηκε, σύμφωνα με το πρόγραμμα της EKT, η αναθεώρηση του καταλόγου των NXI, που περιλαμβάνει όλες τις εγχώριες και τις πρώην διεθνείς τραπεζικές μονάδες καθώς και τα ΣΠΙ. Ο κατάλογος των NXI των κρατών μελών της ΕΕ δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της EKT, η οποία αναθεωρείται σε τακτική βάση. Το Τμήμα Στατιστικής αποστέλλει στην EKT αναθεωρήσεις του καταλόγου μόλις υπάρχουν διαφοροποιήσεις στα σχετικά στοιχεία. Κατά το 2006, ο αριθμός και το μέγεθος των αναθεωρήσεων του καταλόγου ήταν αυξημένος, καθώς η συνεχιζόμενη εναρμόνιση του συνεργατικού πιστωτικού τομέα της Κύπρου έχει επιφέρει αρκετές συγχωνεύσεις μικρών ΣΠΙ και απορροφήσεις τους από μεγαλύτερα.

Επιπλέον, το Τμήμα Στατιστικής ασχολείται με τη συλλογή και επεξεργασία διαφόρων στατιστικών στοιχείων που αφορούν το χρηματοπιστωτικό τομέα και τη διαβίβασή τους σε διάφορους εσωτερικούς και εξωτερικούς χρήστες. Σε μηνιαία βάση, αποστέλλονται στην EKT στοιχεία που αφορούν τα νομισματικά μεγέθη της κυπριακής οικονομίας, τα επίσημα επιτόκια της KTK, τα επιτόκια των εμπορικών τραπεζών σε καταθέσεις και δάνεια, τα επιτόκια της χρηματαγοράς και της κεφαλαιαγοράς, καθώς επίσης και στοιχεία για τις εκδόσεις χρεογράφων. Υποβάλλεται, επίσης, στην Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής της KTK, πριν από κάθε συνάντηση, πίνακας με τα κυριότερα επιτόκια που ισχύουν στις τράπεζες για δάνεια και καταθέσεις. Μέσω του ηλεκτρονι-

κού συστήματος «Integrated Correspondence System» υποβάλλονται στο ΔΝΤ μηνιαία στοιχεία για τα συναλλαγματικά αποθέματα, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τα νομισματικά μεγέθη, τα επιτόκια της Κύπρου, κλπ, για συμπερίληψη στην έκδοση του ΔΝΤ «International Financial Statistics». Επίσης, αποστέλλονται στοιχεία για το τραπεζικό σύστημα της Κύπρου στην Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών σε τριμηνιαία βάση.

Χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί

Κατά τη διάρκεια του 2006, συνεχίστηκε η εργασία για τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος Τριμηνιαίων Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Κατευθυντήριας Γραμμής της EKT (EKT/2005/13). Η προαναφερθείσα Κατευθυντήρια Γραμμή προνοεί τον καταρτισμό στοιχείων, όπως ορίζονται από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών, για υπόλοιπα και συναλλαγές σε όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα (financial instruments) και για όλους τους τομείς της οικονομίας, δηλαδή τους Μη Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς, τα NXI, τους Λοιπούς Ενδιάμεσους Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς, τους Επικουρικούς Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς και Φορείς, τις Ασφαλιστικές Εταιρείες και τα Συνταξιοδοτικά Ταμεία, τη Γενική Κυβέρνηση και υποτομείς της, τα Νοικοκυριά και τα Μη Κερδοσκοπικά Ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά και, τέλος, τον τομέα των Μη Κατοίκων.

Η εργασία, κατά το υπό επισκόπηση έτος, επικεντρώθηκε, σύμφωνα με τη βραχυπρόθεσμη προσέγγιση που ακολουθείται, στην επεξεργασία των διαθέσιμων στοιχείων για την KTK, τις εγχώριες τράπεζες και τις πρώην διεθνείς τραπεζικές μονάδες, τα ΣΠΙ, τους εγκεριμένους επενδυτικούς οργανισμούς,

τα διεθνή συλλογικά επενδυτικά σχέδια, τις ασφαλιστικές εταιρείες και τις χρηματοδοτικές εταιρείες που ασχολούνται με τη χορήγηση δανείων, και, παράλληλα, αναπτύχθηκαν οι αναγκαίες μέθοδοι εκτίμησης στις περιπτώσεις ελλιπών στοιχείων.

Άρχισε, επίσης, η συλλογή και επεξεργασία στοιχείων από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, στοιχείων του Ισοζυγίου Πληρωμών και της Διεθνούς Επενδυτικής Θέσης, καθώς και διαθέσιμων στοιχείων για άλλες εταιρείες που εμπίπτουν στον τομέα των Χρηματοοικονομικών Οργανισμών. Τέλος, λόγω της μη ύπαρξης διαθέσιμων στοιχείων για τον τομέα των Ταμείων Προνοίας/ Συντάξεως, το Τμήμα Στατιστικής ετοίμασε ερωτηματολόγιο που αποστάληκε σε αριθμό Ταμείων Προνοίας/ Σύνταξης, μέσω του οποίου συλλέχθηκαν στοιχεία ισολογισμού και συναλλαγών για τον τομέα αυτό.

Εντός του 2006, η ΣΥΚ κατάρτισε για πρώτη φορά τους Τριμηνιαίους Χρηματοοικονομικούς Λογαριασμούς του τομέα της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με τον Κανονισμό 501/2004 της ΕΕ. Τα στοιχεία αυτά αφορούν την περίοδο από το πρώτο τρίμηνο του 2000 μέχρι το τρίτο τρίμηνο του 2006 και αποστάληκαν στην Ευρωστάτ και την EKT. Οι εν λόγω λογαριασμοί θα ενσωματωθούν στο υπό ανάπτυξη σύστημα των Τριμηνιαίων Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών της KTK.

Η KTK συμμετείχε σε διερευνητικά ερωτηματολόγια που αφορούσαν μεθοδολογικά και πρακτικά ζητήματα. Κατά τη διάρκεια του 2007, προγραμματίζεται η ολοκλήρωση της δημιουργίας του συστήματος των Τριμηνιαίων Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών και η αποστολή των πρώτων στοιχείων στην EKT.

Ισοζύγιο πληρωμών και διεθνής επενδυτική θέση

Η ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ και της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II, σε συνδυασμό με το στόχο της νιοθέτησης του ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2008, καθιστούν τα στατιστικά στοιχεία για το ισοζύγιο πληρωμών αρκούντως σημαντικά, αφού, σύμφωνα με τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, οι εξελίξεις στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών επίσης λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση της ικανοποίησης των κριτηρίων σύγκλισης.

Κατά τη διάρκεια του 2006, η αρμόδια υπηρεσία του Τμήματος Στατιστικής της ΚΤΚ συνέχισε τη συλλογή, παραγωγή και έγκαιρη αποστολή στην EKT μηνιαίων και τριμηνιαίων στοιχείων για το ισοζύγιο πληρωμών, καθώς και των στοιχείων για τα συναλλαγματικά διαθέσιμα, σε μηνιαία βάση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του «προτύπου διεθνών διαθεσίμων», όπως αυτό ορίζεται στο σχετικό εγχειρίδιο του ΔΝΤ. Το εν λόγω πρότυπο αφορά την ετοιμασία και αποστολή στατιστικών στοιχείων για τα διεθνή αποθέματα και τη ρευστότητα σε ξένο νόμισμα μιας χώρας και εμπεριέχεται στο εγχειρίδιο «International Reserves and Foreign Currency Liquidity: Guidelines for a Data Template» το οποίο ετοιμάστηκε από το ΔΝΤ σε συνεργασία με την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS). Επιπλέον, συνεχίστηκε η έγκαιρη υποβολή στην Ευρωστάτ και στο ΔΝΤ των τριμηνιαίων και ετήσιων στοιχείων για το ισοζύγιο πληρωμών, σύμφωνα με τις κοινοτικές και διεθνείς προδιαγραφές.

Επίσης, κατά τη διάρκεια του 2006 συνεχίστηκε η παραγωγή της ολοκληρωμένης κατάστασης της διεθνούς επενδυτικής θέσης της Κύπρου αναφορικά με τις χρηματοοικονο-

μικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις των κατοίκων Κύπρου έναντι των κατοίκων εξωτερικού κατά το τέλος του έτους 2005. Όπως και τις προηγούμενες χρονιές, έτσι και το 2006, βασική πηγή πληροφόρησης αναφορικά με τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου των κατοίκων στο εξωτερικό, αποτέλεσε η έρευνα χαρτοφυλακίου (Coordinated Portfolio Investment Survey), η οποία διεξάγεται από την KTK υπό την αιγίδα του ΔΝΤ.

Με τη στοχευόμενη ένταξη της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ την 1η Ιανουαρίου, 2008, η προσπάθεια τόσο για την πλήρη εναρμόνιση των στατιστικών του τομέα ισοζυγίου πληρωμών και της διεθνούς επενδυτικής θέσης, όσο και για τη συμπλήρωση της στατιστικής υποδομής έχει εντατικοποιηθεί, λόγω των πρόσθετων στατιστικών υποχρεώσεων της Κύπρου προς το ΕΣΚΤ και την Ευρωστάτ. Με την ένταξη στη ζώνη του ευρώ, οι απαιτήσεις για τις υπό αναφορά στατιστικές αναμένεται να αυξηθούν αισθητά και τα χρονικά περιθώρια να γίνουν ακόμα πιο πιεστικά.

Κατά το 2006, η KTK ολοκλήρωσε το σχεδιασμό του νέου συστήματος για την απευθείας παροχή στοιχείων από επιχειρήσεις και οργανισμούς. Πρωταρχικός στόχος του νέου συστήματος είναι η εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Κύπρου αναφορικά με τη συλλογή και τον καταρτισμό των στοιχείων του λογαριασμού χρηματοοικονομικών συναλλαγών του ισοζυγίου πληρωμών, του συναφούς εισοδήματος και της διεθνούς επενδυτικής θέσης της Κύπρου. Οι εν λόγω υποχρεώσεις απορρέουν από τα πρότυπα που έχουν καθορίσει το ΔΝΤ, η Ευρωστάτ και ειδικότερα η EKT για τις χώρες μέλη της ζώνης του ευρώ αναφορικά με την ανάλυση, συχνότητα, και παρουσίαση των στοιχείων. Παράλληλα, προωθήθηκε η ετοιμασία της

σχετικής Οδηγίας με την οποία καθορίζονται λεπτομερώς οι κανόνες του νέου αυτού συστήματος, που βρίσκεται σε τελικό στάδιο. Το νέο σύστημα παροχής στοιχείων βασίζεται στη διεξαγωγή τεσσάρων ερευνών και, συγκεκριμένα, απαρτίζεται από την έρευνα άμεσων ξένων επενδύσεων, την έρευνα αξιογράφων, την έρευνα χρηματοοικονομικών παραγώγων και την έρευνα λοιπών επενδύσεων. Η συχνότητα υποβολής στοιχείων αναφορικά με τις έρευνες άμεσων ξένων επενδύσεων και λοιπών επενδύσεων θα είναι τριμηνιαία, ενώ για τις έρευνες αξιογράφων και χρηματοοικονομικών παραγώγων μηνιαία. Σημειώνεται ότι, στη διαμόρφωση της τελικής μορφής των εν λόγω ερευνών, έχουν ληφθεί υπόψη τα σχόλια και οι εισηγήσεις των εμπλεκομένων προσώπων αναφοράς, με στόχο την όσο το δυνατό ευκολότερη υποβολή των στοιχείων από αυτούς, καθώς και τα σχόλια της EKT.

Κατά το υπό αναφοράν έτος, η αρμόδια Υπηρεσία για το Ισοζύγιο Πληρωμών συνεργάστηκε στενά με το Τμήμα Πληροφορικής για το σχεδιασμό του συστήματος το οποίο θα διέπει την ασφαλή ηλεκτρονική υποβολή των στοιχείων από τα πρόσωπα αναφοράς προς την KTK μέσω διαδικτύου. Καθορίστηκαν οι κανόνες και οι έλεγχοι συνέπειας που θα εφαρμόζονται στην περίπτωση της κάθε έρευνας, καθώς και οι τεχνικές προδιαγραφές του τρόπου υποβολής των προκαταρκτικών και αναθεωρημένων στοιχείων.

Δημοσιονομικές και γενικές οικονομικές στατιστικές

Τον Απρίλιο και τον Οκτώβριο του 2006, η KTK πραγματοποίησε δύο διαβιβάσεις ετήσιων δημοσιονομικών στατιστικών προς την EKT για το έτος 2005, οι οποίες περιέλαβαν επίσης τα αναθεωρημένα στοιχεία για την περίοδο 2002-2004. Οι δύο διαβιβάσεις του

2006 έγιναν στη βάση των αναθεωρημένων επτά πινάκων των δημοσιονομικών στατιστικών. Στο πλαίσιο αυτό, η KTK διαβίβασε επίσης προς την EKT στοιχεία σε σχέση με την επίδραση των συναλλαγών του προϋπολογισμού της ΕΕ επί των εσόδων και εξόδων της κυβέρνησης. Επίσης, κατά τη διάρκεια του υπό επισκόπηση έτους, η KTK βελτίωσε σημαντικά την πληρότητα των στατιστικών στοιχείων που υποβάλλει στην EKT.

Από το Δεκέμβριο του 2005 ξεκίνησε και συνεχίστηκε κανονικά το 2006 η υποβολή προς την EKT των τριμηνιαίων στοιχείων για το χρόνο με βάση το σχετικό κριτήριο Μάαστριχτ. Επίσης, το Μάρτιο και το Σεπτέμβριο του 2006, έγινε διαβίβαση δημοσιονομικών στοιχείων προς την EKT με βάση τις πρόνοιες της Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος (ΔΥΕ).

Σύμφωνα με έγκριση της Επιτροπής Στατιστικής της EKT, τα στοιχεία των δημοσιονομικών στατιστικών που διαβιβάζονται προς την EKT δύο φορές το χρόνο θα διαβιβάζονται στη συνέχεια μέσω της EKT προς την Ευρωστάτ.

Στη διάρκεια του 2006 έγινε από την EKT, σε συνεργασία με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες, αποτελεσματική και συστηματική προσπάθεια για βελτίωση της ποιοτικής αξιολόγησης των ετήσιων δημοσιονομικών στατιστικών.

Για το ίδιο θέμα συνεχίζονται οι εργασίες με σκοπό:

- α) τον καθορισμό αντικειμενικών κριτηρίων για την ποιοτική αξιολόγηση από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των ετήσιων δημοσιονομικών στατιστικών,
- β) τη βελτίωση της ανάλυσης των αναθεωρησεων του χρέους και του ελλείμματος με βάση τη ΔΥΕ, και

- γ) τη διεύρυνση της ανάλυσης των στοιχείων της διαφοράς μεταξύ του δημοσιονομικού ελλείμματος και του χρέους (προσαρμογή ελλείμματος-χρέους).

Το 2005 η EKT άρχισε τη συστηματική ανταλλαγή απόψεων με τις 25 χώρες μέλη της ΕΕ για τον καθορισμό του όρου «σημαντική αναθεώρηση» για οποιοδήποτε από τα ακόλουθα τέσσερα προκαθορισμένα δημοσιονομικά μεγέθη: (i) πλεόνασμα/έλλειμμα, (ii) χρέος, (iii) έσοδα, (iv) έξοδα και το ΑΕΠ, καθώς επίσης για τη διαμόρφωση των εντύπων και τη συχνότητα υποβολής των πληροφοριών. Από αυτή τη διαδικασία προέκυψε ότι «σημαντικές αναθεωρήσεις» θα θεωρούνται οι ακόλουθες:

- α) Οι αναθεωρήσεις του (i) πλεονάσματος/έλλειμματος που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον 0,3% του ΑΕΠ,
- β) Οι αναθεωρήσεις (ii) του χρέους, (iii) των εσόδων, (iv) των έξοδων ή (v) του ΑΕΠ, οι οποίες αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον 0,5% του ΑΕΠ,

Κάθε χώρα μέλος της ΕΕ οφείλει να επεξηγεί στην EKT τους λόγους για τους οποίους επέφερε «σημαντικές αναθεωρήσεις» μεταξύ δύο συνεχόμενων επίσημων διαβιβάσεων σε οποιοδήποτε από τους προαναφερθέντες δείκτες δημοσιονομικών στατιστικών.

Με βάση τα δημοσιονομικά στοιχεία, που υπέβαλε η Κύπρος τον Απρίλιο του 2006, σε σύγκριση με τα στοιχεία που είχαν υποβληθεί το Σεπτέμβριο του 2005, αναθεωρήθηκαν σημαντικά (τουλάχιστον 0,5% του ΑΕΠ), μόνο το ΑΕΠ, το σύνολο εξόδων και το σύνολο εσόδων. Οι συγκεκριμένες αναθεωρήσεις των εν λόγω δεικτών αφορούν το 2004 και ήταν, του ΑΕΠ κατά 0,5%, του συνόλου των εσόδων κατά 0,7% και του

συνόλου των εξόδων κατά 0,7%, αντίστοιχα, επί του ΑΕΠ. Τον Ιούνιο του 2006, η KTK υπέβαλε στην EKT τις αναγκαίες εξηγήσεις. Με βάση τα στοιχεία που υπέβαλε η Κύπρος τον Οκτώβριο του 2006, μόνο το ΑΕΠ αναθεωρήθηκε σημαντικά (πέραν του 0,5% του ΑΕΠ) σε σύγκριση με τις δημοσιονομικές στατιστικές που είχε υποβάλει τον Απρίλιο του 2006. Οι αναθεωρήσεις του εν λόγω δείκτη για την περίοδο 2002-2005 κυμαίνονταν από 0,7% μέχρι 1,8% του ΑΕΠ. Το Δεκέμβριο του 2006, η KTK υπέβαλε στην EKT τις σχετικές επεξηγήσεις.

Εκτός από τα στοιχεία που αφορούν δημοσιονομικές στατιστικές, η KTK υπέβαλε προς την EKT και γενικές οικονομικές στατιστικές, οι οποίες καλύπτουν βασικές και δευτερεύουσες στατιστικές πληροφορίες, καθώς, επίσης, ένα ευρύ φάσμα άλλων μακροοικονομικών στοιχείων τα οποία απαιτούνται για σκοπούς οικονομικής και νομισματικής πολιτικής. Η KTK συνεργάζεται στενά με τη SYK με σκοπό τη συμμόρφωση της Κύπρου προς τις υποχρεώσεις της προς την EKT, σε σχέση και με τις γενικές οικονομικές στατιστικές.

Καθόλη τη διάρκεια του 2006 συνεχίστηκαν οι εργασίες που ξεκίνησαν με τη συνεργασία όλων των εθνικών κεντρικών τραπεζών, κάτω από την αιγίδα της EKT, για την υπολογισμό ενός δείκτη διοικητικά καθορισμένων τιμών μέσα στον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Το Δεκέμβριο, 2006, η EKT ζήτησε από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες την ενημέρωση του καταλόγου των διοικητικά καθορισμένων τιμών, όπως αυτός είχε καθοριστεί το 2005, με οποιεσδήποτε τυχόν αλλαγές έγιναν το 2006 ή πρόκειται να γίνουν στις αρχές του 2007. Το Τμήμα Στατιστικής, σε συνεργασία με τη SYK, υπέβαλε την απάντηση της Κύπρου,

εντός των προκαθορισμένων χρονικών πλαισίων.

Όσον αφορά τις γενικές οικονομικές στατιστικές, κατά τη διάρκεια του 2006 η ΚΤΚ συνέχισε να διαβιβάζει στην ΕΚΤ τα απαιτούμενα στοιχεία, όπως Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, Πυρήνας Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, συνολική ανεργία, ποσοστό ανεργίας και κενές θέσεις εργασίας. Η ΚΤΚ συνέχισε, επίσης, να διαβιβάζει προς την ΕΚΤ (α) το Ημερολόγιο Ανακοινώσεων των 18 Προκαθορισμένων Δεικτών Γενικής Οικονομικής Στατιστικής, (β) τους Διαφθωτικούς Οικιστικούς Δείκτες και (γ) το Μηνιαίο Ημερολόγιο Εργάσιμων Ημερών της Κύπρου.

Γενικά, κατά το 2006 σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην ετοιμασία και έγκαιρη υποβολή των στατιστικών στοιχείων που απαιτούνται ενόψει της υιοθέτησης του ευρώ.

4.10 Διοικητικές υπηρεσίες

Πληροφορική

Κατά το 2006, βασικές προτεραιότητες του Τμήματος Πληροφορικής ήταν:

- Η προετοιμασία και ο προγραμματισμός για την υλοποίηση όλων των έργων που σχετίζονται με την ένταξη στη ζώνη του ευρώ
- Ο εκσυγχρονισμός και η ενίσχυση του επιπέδου ασφάλειας και διαθεσιμότητας του περιβάλλοντος πληροφορικής
- Η ολοκλήρωση της υποδομής Ηλεκτρονικού Επιχειρείν (E-business)
- Η αναβάθμιση τόσο του περιβάλλοντος ανάπτυξης συστημάτων όσο και των εφαρμογών της ΚΤΚ στις τελευταίες εκδόσεις.

Επίσης, ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στην ενεργό συμμετοχή της ΚΤΚ στην Επιτροπή Πληροφορικής και στις ομάδες εργασίας του ΕΣΚΤ και στην έγκαιρη υλοποίηση των έργων και άλλων αποφάσεων του ΕΣΚΤ.

Όσον αφορά τα έργα υποδομής, ολοκληρώθηκε η υποδομή Ηλεκτρονικού Επιχειρείν (E-business), η οποία παρέχει τη δυνατότητα προσφοράς υπηρεσιών σε συνεργάτες της ΚΤΚ μέσω διαδικτύου άμεσα και ασφαλισμένα. Επίσης, αναβαθμίστηκαν τα ακόλουθα:

- Η υποδομή του περιβάλλοντος παραγωγής, σε αποδοτικότητα, ασφάλεια και κυρίως σε διαθεσιμότητα των βάσεων δεδομένων, με στόχο την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας απώλειας πληροφοριών και πράξεων και τη μείωση του χρόνου επαναφοράς στην κανονική λειτουργία των συστημάτων παραγωγής
- Η υποδομή σύνδεσης με το διεθνές δίκτυο SWIFT με στόχο την κάλυψη των αναγκών του συστήματος πληρωμών της ζώνης του ευρώ και την ενίσχυση της ασφάλειάς της
- Η υποδομή διαδικτύου και του εσωτερικού δικτύου της ΚΤΚ με στόχο την ενίσχυση της αποδοτικότητας, της διαθεσιμότητας και της ασφάλειάς της
- Η υποδομή του περιβάλλοντος ανάπτυξης συστημάτων και βάσεων δεδομένων της ΚΤΚ στις τελευταίες εκδόσεις, με στόχο τον εκσυγχρονισμό, την ενίσχυση της ασφάλειας και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της αναβαθμισμένης τεχνολογίας.

Για τα θέματα ασφάλειας, συνεχίστηκε η συστηματική προσπάθεια για παρακολούθηση και ενίσχυση της ασφάλειας του περιβάλλοντος πληροφορικής της ΚΤΚ, κυρίως μέσω των προαναφερθέντων έργων και της διεξαγωγής εξωτερικών ελέγχων ασφάλειας.

Μέσα στα πλαίσια ανάπτυξης συστημάτων, ολοκληρώθηκε και τέθηκε σε λειτουργία το σύστημα για την αποτληρωμή των τόκων των χρεογράφων μέσω του Συστήματος των Κυβερνητικών Εμβασμάτων και τέθηκε σε λειτουργία η σύνδεση της KTK με το Σύστημα Εμβασμάτων Μικρής Αξίας (JCCTransfer), που αυτοματοποίησε την αποστολή εμβασμάτων στις Τράπεζες για την πληρωμή του μισθολογίου και των δανείων των υπαλλήλων της KTK.

Επίσης, ολοκληρώθηκε και λειτουργεί κανονικά το σύστημα της νέας μηνιαίας λογιστικής κατάστασης, που αποτελεί τη βάση για τις στατιστικές πληροφορίες που υποβάλλουν τα NXI προς την KTK, η οποία στη συνέχεια υποβάλλει τα απαραίτητα στατιστικά στοιχεία προς την EKT.

Ολοκληρώθηκε και τέθηκε σε λειτουργία το σύστημα της συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων από τα NXI για την κατάρτιση των δεικτών χρηματοοικονομικής ευρωστίας, τα οποία αποστέλλονται στο ΔΝΤ και αξιοποιήθηκε η υποδομή Ηλεκτρονικού Επιχειρείν για την υποβολή, από τα τραπέζια idόμυατα, των πινάκων του κοινού πλαισίου πληροφόρησης (COREP) για την κεφαλαιούχική επάρκεια χρησιμοποιώντας την τεχνολογία XBRL, σύμφωνα με απόφαση της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπέζικής Εποπτείας (CEBS).

Παράλληλα, έχει ολοκληρωθεί η ανάλυση και ο σχεδιασμός και έχει αρχίσει η ανάπτυξη για τη διασύνδεση των συστημάτων της KTK με το σύστημα πληρωμών της ζώνης του ευρώ TARGET2 και έχει ολοκληρωθεί η ανάλυση για την αλλαγή του λογιστικού συστήματος ώστε να είναι συμβατό με τις οδηγίες της EKT.

Επιπρόσθετα, σε συνεργασία με όλες τις διευθύνσεις της KTK, άρχισε και συνεχίζεται η συστηματική και αναλυτική προσπάθεια εντοπισμού των αλλαγών που πρέπει να γίνουν στα υφιστάμενα συστήματα, λόγω της ένταξης στη ζώνη του ευρώ και έχουν συμφωνηθεί τα συστήματα πληροφορικής που πρέπει οπωσδήποτε να λειτουργούν πριν την ένταξη της Κύπρου σ' αυτήν. Με βάση τα ανωτέρω δεδομένα, έχει γίνει ο απαιτούμενος προγραμματισμός, έχει δοθεί ύψιστη προτεραιότητα σ' αυτά τα έργα και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την υλοποίησή τους.

Προτεραιότητα για το 2007 θα δοθεί στην ολοκλήρωση και εφαρμογή των συστημάτων πληροφορικής που σχετίζονται με την ένταξη στη ζώνη του ευρώ, όπως το σύστημα πληρωμών TARGET2, η αλλαγή του λογιστικού συστήματος, τα συστήματα που αφορούν στατιστικά στοιχεία, οι καταστάσεις νομισματικής πολιτικής, η απούλοποιήση των τίτλων των αξιογράφων, η διαχείριση ενεχύρου και η προσαρμογή των υφισταμένων συστημάτων πληροφορικής. Παράλληλα, θα αναβαθμιστεί η τεχνολογία χρηστών, θα εφαρμοστούν τα συστήματα πληροφορικής που επιβάλλει το ΕΣΚΤ και θα συνεχιστεί ο εκσυγχρονισμός και η ενίσχυση του επιπέδου ασφάλειας και διαθεσιμότητας του περιβάλλοντος πληροφορικής, ώστε να συνάδει και με τις ανάγκες της ζώνης του ευρώ.

Θέματα ανθρώπινου δυναμικού, οργάνωσης και μεθόδων

Το Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού, Οργάνωσης και Μεθόδων δημιουργήθηκε με την ενοποίηση της Υπηρεσίας Ανθρώπινου Δυναμικού & Διοικητικής Υποστήριξης και της Υπηρεσίας Οργάνωσης και Μεθόδων κατά τη διάρκεια του υπό επισκόπηση έτους.

Κύριοι στόχοι του Τμήματος είναι η αποτελεσματική διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού και η αύξηση της αποτελεσματικότητας της KTK σε ό,τι αφορά την οργάνωση και τις διαδικασίες.

Στον τομέα της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, η KTK προσέφερε εκπαιδευτικά σεμινάρια στο προσωπικό της, τόσο σε θέματα ανάπτυξης και βελτίωσης των προσωπικών ικανοτήτων όσο και σε θέματα τεχνικής κατάρτισης. Το προσωπικό συμμετείχε σε επαγγελματικά σεμινάρια που διεξήχθησαν από εξειδικευμένους οργανισμούς στην Κύπρο και από κεντρικές τράπεζες στην Ευρωπή και όχι γανα της ΕΕ. Τα εκπαιδευτικά σεμινάρια αξιολογήθηκαν ως προς την ποιότητά τους και την πρακτική τους χρησιμότητα.

Επίσης, το Τμήμα είχε το συντονιστικό ρόλο στη διοργάνωση συναντήσεων επιτροπών και ομάδων εργασίας του ΕΣΚΤ που πραγματοποιήθηκαν στην Κύπρο κατά το 2006 και συμμετείχε ενεργά στη διοργάνωση των εκδηλώσεων της KTK που αφορούσαν την επικείμενη εισαγωγή του ευρώ. Παράλληλα, συνέχισε τη διάθεση εκδόσεων της EKT και της KTK στο ευρύ κοινό και σε διάφορους οργανισμούς στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

Στον τομέα των εργασιακών σχέσεων, ολοκληρώθηκε η διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη νέα συλλογική σύμβαση, η οποία υπογράφηκε μεταξύ της Ένωσης Τραπέζικων Υπαλλήλων Κύπρου (ETYK) και της KTK. Η σύμβαση αφορά την τριετία 2005 - 2007.

Στον τομέα οργάνωσης και μεθόδων, το Τμήμα συμμετείχε ενεργά στην προετοιμασία της KTK για την ομαλή εισαγωγή του ευρώ, και παράλληλα μετέσχε στα συνεχιζόμενα έργα διαχείρισης εγγράφων και διαχεί-

ρισης της ιστοσελίδας της KTK.

Συγκεκριμένα:

- Για το έργο της εισαγωγής του ευρώ έγινε ανάλυση των επιπτώσεων σε υφιστάμενες διαδικασίες της KTK και εντοπίστηκε η ανάγκη καθορισμού νέων.
- Το σύστημα ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων διευρύνθηκε για να ικανοποιήσει τις εξειδικευμένες ανάγκες του τομέα ισοζυγίου πληρωμών και γενικής στατιστικής.
- Η οικοσελίδα της KTK ανασχεδιάστηκε με στόχο την ευκολότερη πρόσβαση σε πληροφορίες από τους επισκέπτες και συμπεριλήφθηκε περιεχόμενο σχετικά με το ευρώ.
- Συνεχίστηκε η συστηματική παρακολούθηση των ιστοσελίδων για την έγκαιρη και έγκυρη πληροφόρηση του κοινού.

Προτεραιότητα του Τμήματος το 2007 θα είναι η ενεργός υποστήριξη των διευθύνσεων της KTK στην προετοιμασία για την ομαλή εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο.

Εγκαταστάσεις και ασφάλεια

Η Διεύθυνση Ασφάλειας και Τεχνικής Υποστήριξης έχει την ευθύνη της διατήρησης του κτηρίου και των εγκαταστάσεων της KTK σε άρτια λειτουργική κατάσταση ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή και απόδοσκοπη διεκπεραίωση των εργασιών της KTK. Ταυτόχρονα, η Διεύθυνση έχει την ευθύνη της διατήρησης ενός ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος, κατάλληλου για ευχάριστη και αποδοτική απασχόληση για όλο το προσωπικό.

Σε αυτά τα πλαίσια, εφαρμόζονται αυστηρά μέτρα ασφάλειας για την προστασία των κτηριακών εγκαταστάσεων της KTK, τα οποία συνεχώς αναβαθμίζονται, όπως ακριβώς υπαγορεύεται από τους κανονισμούς

ασφάλειας που έχει καθορίσει η ΕΚΤ. Κατά το υπό επισκόπηση έτος, ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση νέων βελτιωμένων συστημά-

των ασφάλειας υψηλής τεχνολογίας και συνεχίστηκε η αναθεώρηση και αναπροσαρμογή των οδηγιών ασφαλείας της ΚΤΚ.

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΜΗ ΕΛΕΓΜΕΝΕΣ
5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Για το έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου, 2006

**ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ ΜΗ ΕΛΕΓΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 2006**

	Σημειώσεις	2006 £'000	2005 £'000
Έσοδα Τόκων	2	107.714	81.410
Έξοδα Τόκων	3	71.942	58.264
Καθαρά Έσοδα Τόκων		35.772	23.146
Λοιπά Έσοδα	4	1.585	2.400
Έσοδα από Εργασίες		37.357	25.546
Διοικητικά έξοδα - Προσωπικό	5.1	9.757	9.286
- Άλλα	5.2	2.443	2.258
Αποσβέσεις Ακινήτων και Εξοπλισμού	6	1.042	852
Λειτουργικά Έξοδα	7	265	666
Προβλέψεις	8,9	11.337	9.248
Έξοδα και Προβλέψεις		24.844	22.310
Καθαρό Πλεόνασμα έτους		12.513	3.236

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΟΣ

	2006 £'000	2005 £'000
Καθαρό Πλεόνασμα προς κατανομή, σύμφωνα με το άρθρο 59 των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003	12.513	3.236
στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο (20% των καθαρού πλεονάσματος)	2.503	647
στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας	10.010	2.589

Οι «Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις» στις σελίδες 92-99 αποτελούν μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων.

**ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΣ ΜΗ ΕΛΕΓΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 2006**

	Σημειώσεις	2006	2005
		£'000	£'000
Στοιχεία Ενεργητικού			
Διεθνή Αποθέματα	10	2.600.047	2.130.470
Εγχώριες Επενδύσεις	11	44.560	69.357
Δάνεια και Χορηγήσεις		961.074	961.106
Προς Κυβέρνηση		961.074	961.074
Προς Τράπεζες		0	32
Πάγιο Ενεργητικό	6	8.913	8.727
Λοιπά Στοιχεία	12	58.432	52.204
Σύνολο Ενεργητικού		3.673.026	3.221.864
Στοιχεία Παθητικού			
Νόμισμα σε Κυκλοφορία		681.268	616.896
Τραπεζογραμμάτια		637.254	575.759
Κέρματα		44.014	41.137
Καταθέσεις	13	2.694.795	2.314.141
Τραπεζών		2.046.264	1.429.343
Κυβέρνησης		45.525	214.658
Κυβερνητικών και Άλλων Οργανισμών		65.672	54.659
Χρεολυτικών Ταμείων		518.413	557.292
Ασφαλιστικών Εταιρειών		805	824
Διεθνών Οργανισμών		18.116	57.365
Λοιπές Υποχρεώσεις και Άλλοι Λογαριασμοί	14	91.709	84.712
Ειδικοί Λογαριασμοί για την ανατίμηση του εις Χρεόν και Ξένα Νομίσματα Καθαρού Ενεργητικού/Παθητικού	15	170.343	173.707
Κεφάλαιο και Αποθεματικά		34.911	32.408
Κεφάλαιο		15.000	15.000
Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο		19.911	17.408
Σύνολο Παθητικού		3.673.026	3.221.864

Χριστόδουλος Κ. Χριστοδούλου
Διοικητής

Οι «Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις» στις σελίδες 92-99 αποτελούν μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

1. Λογιστικές Αρχές

Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι Οικονομικές Καταστάσεις ετοιμάσθηκαν σύμφωνα με τους περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμους του 2002 και 2003 (ο Νόμος) και με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση την επανεκτίμηση των αξιών που αναφέρονται πιο κάτω.

Υπόλοιπα σε Ξένο Νόμισμα

Τα υπόλοιπα σε ξένο νόμισμα μεταφράζονται σε Κυπριακές λίρες με βάση την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία της ημέρας στην οποία αναφέρεται ο Ισολογισμός. Συναλλαγματικές διαφορές, που προκύπτουν από τη μετάφραση ξένων νομισμάτων σε Κυπριακές λίρες, μεταφέρονται σε ειδικούς λογαριασμούς.

Αξιόγραφα

Οι επενδύσεις σε αξιόγραφα, οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στα Διεθνή Αποθέματα ή στις Εγχώριες Επενδύσεις, παρουσιάζονται σε τιμή κτήσεως αναπροσαρμοσμένη με απόσβεση της υπερτίμησης ή της έκπτωσης, η οποία γίνεται με σταθερό ποσοστό μέχρι τη λήξη των αξιογράφων, πλέον δεδουλευμένους τόκους.

Χρυσός

Τα αποθέματα χρυσού συμπεριλαμβάνονται στα Διεθνή Αποθέματα στην τρέχουσα μέση τιμή του χρυσού στην αγορά του Λονδίνου κατά την ημερομηνία κατάρτισης του Ισολογισμού. Η διαφορά που προκύπτει με την ανατίμηση του αποθέματος χρυσού μεταφέρεται σε ειδικό λογαριασμό.

Ακίνητα και Εξοπλισμός

Τα γήπεδα παρουσιάζονται σε τιμή κτήσεως και δεν αποσβένονται. Τα ιδιόκτητα κτήρια της Τράπεζας συμπεριλαμβάνουν προκαταρκτικά έξοδα που σχετίζονται με την ανέγερση των κτηρίων.

Τα κτήρια, έπιπλα, εξοπλισμός και οχήματα αποσβένονται με σταθερό συντελεστή κατά την υπολογιζόμενη χρονική διάρκεια επωφελούς χρήσης τους.

Νόμισμα σε Κυκλοφορία

Το Νόμισμα σε κυκλοφορία αποτελεί υποχρέωση, η οποία περιλαμβάνει τα νόμιμα κυπριακά τραπεζογραμμάτια και κέρματα σε κυκλοφορία, εξαιρουμένων των κερμάτων που έχουν εκδοθεί για αναμνηστικούς ή συλλεκτικούς σκοπούς. Τα αναμνηστικά κέρματα δε θεωρούνται ότι έχουν εκδοθεί για συνήθεις σκοπούς κυκλοφορίας και, ως εκ τούτου, περιλαμβάνονται στον Ισολογισμό ως Λοιπές Υποχρεώσεις στην ονομαστική αξία, μείον το κόστος του περιεχόμενου χρυσού ή αργύρου μέχρι του ποσού της αντίστοιχης ονομαστικής αξίας των αναμνηστικών κερμάτων.

Αναγνώριση Εσόδων και Εξόδων

Έσοδα και έξοδα σε ξένο νόμισμα μεταφράζονται σε Κυπριακές λίρες με βάση την τρέχουσα

συναλλαγματική ισοτιμία της Κυπριακής λίρας κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Δεδουλευμένοι τόκοι και άλλα έσοδα και έξοδα, που προκύπτουν από την πάροδο του χρόνου, αναγνωρίζονται στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσεως. Κεφαλαιουχικά κέρδη ή ζημιές από τη ρευστοποίηση αξιογράφων και άλλων επενδύσεων αναγνωρίζονται κατά το χρόνο που ρευστοποιούνται.

2. Έσοδα τόκων

	2006 £'000	2005 £'000
Έσοδα από Διεθνή Αποθέματα	75.580	48.446
Έσοδα από Εγχώριες Επενδύσεις:		
Κρατικά Χρεόγραφα	2.986	3.783

Έσοδα από Δάνεια και Χορηγήσεις:

Πιστωτικές διευκολύνσεις προς		
Κυβέρνηση και Κυβερνητικούς		
Οργανισμούς	28.832	28.871
Πιστωτικές διευκολύνσεις προς τράπεζες	75	58
Δάνεια προσωπικού και άλλα δάνεια	241	252
	29.148	29.181
Σύνολο	107.714	81.410

3. Έξοδα τόκων

	2006 £'000	2005 £'000
Έξοδα για υποχρεώσεις		
σε ξένα νομίσματα	11.804	9.617
Έξοδα για υποχρεώσεις		
σε Κυπριακές Λίρες:		
Καταθέσεις Τραπεζών	42.965	31.139
Χρεολυτικά Ταμεία	17.102	17.458
Καταθέσεις Ασφαλιστικών Εταιρειών		
και Άλλων Οργανισμών	71	50
	60.138	48.647
Σύνολο	71.942	58.264

4. Λοιπά έσοδα

Τα Λοιπά Έσοδα συμπεριλαμβάνουν κέρδη τα οποία έχουν προγματοποιηθεί από πράξεις ξένου συναλλαγματος (εξαιρουμένων των κερδών από τις συναλλαγματικές διακυμάνσεις), δικαιώματα έναντι των εξόδων εποπτείας τραπεζικών ιδρυμάτων και διάφορα άλλα έσοδα.

5. Διοικητικά έξοδα

5.1 Προσωπικό

Ο μέσος αριθμός εργοδοτούμενων υπαλλήλων ήταν 332 (2005: 331). Τα έξοδα προσωπικού είχαν ως εξής:

	2006 £'000	2005 £'000
Μισθοί	7.228	5.176
Αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή	934	2.514
Εισφορές της Τράπεζας στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλες εισφορές	1.202	1.237
Επιδόματα	301	260
Έξοδα εκπαίδευσης προσωπικού	92	99
Σύνολο	9.757	9.286

5.2 Άλλα

Άλλα Διοικητικά Έξοδα συμπεριλαμβάνουν έξοδα τηλεφώνων και άλλων τηλεπικοινωνιακών μέσων, συντήρησης και ασφάλισης κτηρίων και εξοπλισμού, γραφικής ύλης, ηλεκτροισμού και θέρμανσης, και διάφορα άλλα.

6. Πάγιο Ενεργητικό

	Γήπεδα και Κτήρια £'000	Έπιπλα και εξοπλισμός £'000	Οχήματα £'000	Σύνολο £'000
Κόστος				
Κατά την 1η Ιανουαρίου, 2006	12.614	7.498	199	20.311
Προσθήκες	276	545	407	1.228
Εκπούσεις		(17)	(13)	(30)
Κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2006	12.890	8.026	593	21.509
Αποσβέσεις				
Κατά την 1η Ιανουαρίου, 2006	5.321	6.076	187	11.584
Επιβάρυνση	465	471	106	1.042
Εκπούσεις		(17)	(13)	(30)
Κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2006	5.786	6.530	280	12.596
Υπόλοιπο				
Κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2006	7.104	1.496	313	8.913
Κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2005	7.293	1.422	12	8.727

Το κόστος των γηπέδων ανέρχεται σε £1.201.500.

7. Λειτουργικά έξοδα

Κατά το έτος 2006 τα έξοδα εκτύπωσης χαρτονομισμάτων και κοπής κερμάτων που συμπεριλαμβάνονται στα Λειτουργικά έξοδα, ανήλθαν σε £157.000 (2005: £567.000).

8. Προβλέψεις

(α) Συνταξιοδοτικά ωφελήματα - Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών

Η επιβάρυνση για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των μελών του προσωπικού συμπεριλαμβάνεται στις προβλέψεις και αναλύεται ως ακολούθως:

	2006 £'000	2005 £'000
Κόστος υπηρεσίας για το υπό αναφοράν έτος	2.136	1.584
Τόκος επί του Ταμείου Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων (με καθορισμένο επιτόκιο 6,5%)	2.658	2.458
Κόστος Υπηρεσίας προηγούμενων ετών	1.543	206
Σύνολο	6.337	4.248

Κύριες αναλογιστικές υποθέσεις - 31 Δεκεμβρίου 2006

Κατά την αναλογιστική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία αναφοράς 31 Δεκεμβρίου, 2006 χρησιμοποιήθηκαν οι πιο κάτω κύριες αναλογιστικές παραδοσές:

	2006	2005
Προεξοφλητικός συντελεστής	5,0%	6,5%
Μέσος ρυθμός αύξησης μισθών	7,0%	7,0%
Πληθωρισμός	2,5%	2,5%

(β) Μεταφορά σε Ειδικό Λογαριασμό Πρόβλεψης

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά τη συνεδρία του στις 24 Φεβρουαρίου, 2006 αποφάσισε της παρακάτηση ποσού £5 εκ. από τα αποτελέσματα για έκαστο από τα έτη 2005 και 2006 για τη δημιουργία ειδικού αποθεματικού για τη κάλυψη του κόστους κοπής και εφοδιασμού κερμάτων και τραπεζογραμματίων ευρώ που αναμένεται να γίνει κατά τη διάρκεια του 2007. Το συνολικό κόστος αναμένεται να κυμανθεί γύρω στα £15 εκ. Όπως εξηγείται στην σημείωση (9) πιο κάτω η πρόβλεψη για κάθε έτος έχει μεταφερθεί σε Ειδικό Λογαριασμό Πρόβλεψης.

9. Μεταφορά στο Γενικό Αποθεματικό

Στα αποτελέσματα χρήσεως για το έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου, 2005 η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου που αναφέρεται στη σημείωση 8 (β) πιο πάνω εφαρμόστηκε με τη μεταφορά ποσού £5 εκ. στο Γενικό Αποθεματικό. Επειδή στόχος της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν η δημιουργία Ειδικού Λογαριασμού Πρόβλεψης, κατά τη συνεδρία του ημερομηνίας 7 Ιουλίου, 2006 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη μεταφορά του ποσού των £5 εκ. από το Γενικό Αποθεματικό, στον Ειδικό Λογαριασμό Πρόβλεψης.

Τα αποτελέσματα χρήσεως για το έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου, 2005, καθώς και ο ισολογισμός κατά την ίδια ημερομηνία, έχουν διαμορφωθεί ανάλογα για να αντικατοπτρίζουν την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

10. Διεθνή αποθέματα

Τα Διεθνή Αποθέματα αποτελούνται από Καταθέσεις και Αξιόγραφα σε ξένο νόμισμα (συμπεριλαμβανομένων δεδουλευμένων τόκων), Ειδικά Τραβηγτικά Δικαιώματα και Χρυσό.

11. Εγχώριες επενδύσεις

Οι Εγχώριες Επενδύσεις αναφέρονται σε επενδύσεις σε Κρατικά Χρεόγραφα.

12. Λοιπά στοιχεία

	2006 £'000	2005 £'000
Επιταγές προς εκκαθάριση	28.964	23.712
Δάνεια προς το προσωπικό	12.129	12.116
Δεδουλευμένοι τόκοι στο μακροχρόνιο δάνειο προς την κυβέρνηση	14.298	14.298
Συμμετοχή στο κεφάλαιο της EKT	297	297
Λοιποί λογαριασμοί	2.744	1.781
Σύνολο	58.432	52.204

Συμμετοχή στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Από την 1η Μαΐου, 2004, σύμφωνα με το Άρθρο 28 της νομοθεσίας του ΕΣΚΤ και της EKT, η KTK συμμετέχει στο κεφάλαιο της EKT. Οι συμμετοχές εξαρτούνται από μερίδια τα οποία καθορίζονται σύμφωνα με το Άρθρο 29.3 της νομοθεσίας του ΕΣΚΤ και τα οποία πρέπει να αναπροσαρμόζονται κάθε πέντε χρόνια ή με την εισδοχή νέων K.T. στο ΕΣΚΤ. Το μερίδιο της KTK στο κεφάλαιο της EKT κατά την 1η Μαΐου, 2004 ήταν 0,13% και υπολογίστηκε σύμφωνα με το Άρθρο 29 της νομοθεσίας του ΕΣΚΤ, βάσει στοιχείων πληθυσμού και Α.Εγχ.Π. που δόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επειδή η Κύπρος δεν συμμετέχει στη ζώνη του ευρώ, ισχύουν οι μεταβατικές πρόνοιες του Άρθρου 48 της νομοθεσίας. Συνεπώς, απαιτήθηκε από την KTK να πληρώσει μια ελάχιστη συνεισφορά 7% του καταβλητέου κεφαλαίου στην EKT κατά

την ένταξή της στο ΕΣΚΤ την 1η Μαΐου, 2004, η οποία αντιστοιχούσε σε ευρώ 506.385 ή £297 χιλιάδες. Με την εισδοχή των Κεντρικών Τραπέζων της Ρουμανίας και Βουλγαρίας στο ΕΣΚΤ και της Σλοβενίας στο Ευρωσύστημα από 1η Ιανουαρίου 2007 το μερίδιο της ΚΤΚ στο κεφάλαιο της EKT μειώθηκε στο 0,1249% και αντίστοιχα το ποσό του καταβλητέου κεφαλαίου μειώθηκε σε ευρώ 503.653,84 ή £295 χιλιάδες.

13. Καταθέσεις

	2006 £'000	2005 £'000
Καταθέσεις Τραπέζων	2.046.264	1.429.343
Λογαριασμοί Κατωτάτων αποθεμάτων	582.852	597.567
Άλλες καταθέσεις σε Κυπριακές λίρες	1.068.350	574.484
Καταθέσεις σε ξένα νομίσματα	395.062	257.292
Κυβερνητικοί λογαριασμοί όψεως	45.525	214.658
Άλλοι Κυβερνητικοί Λογαριασμοί και Λογαριασμοί Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου	65.672	54.659
Χρεολυτικά Ταμεία	518.413	557.292
Εξωτερικός Δανεισμός	2.737	2.105
Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως	508.906	549.655
Ομολογίες Αποταμιεύσεως	5.842	4.752
Χρεόγραφα εγγυημένα από την Κυβέρνηση	928	780
Ασφαλιστικές Εταιρείες	805	824
Διεθνείς Οργανισμοί	18.116	57.365
Σύνολο	2.694.795	2.314.141

14. Λοιπές υποχρεώσεις και άλλοι λογαριασμοί

	2006 £'000	2005 £'000
Λογαριασμός Κατανομής Καθαρού Πλεονάσματος 10.010	2.589	
Πρόβλεψη για το Σχέδιο Σύνταξης και Φιλοδωρημάτων (Σημ. 16) 45.695	40.836	
Πρόβλεψη για το κόστος κοπής/προμήθειας κερμάτων και χαρτονομισμάτων ευρώ (Σημ. 9) 10.000	5.000	
Ανεξαργύρωτες Ομολογίες Αποταμιεύσεως 2.757	4.559	
Αζήτητα ποσά από αληρωθείσες Ομολογίες Αποταμιεύσεως 1.306	1.342	
Απονομισματοποιηθέντα τραπέζιογραμμάτια και κέρματα 1.371	1.373	
Δεδουλευμένοι τόκοι 1.578	773	
ΔΝΤ - Λογαριασμός Ειδικών Τραβηγτικών Δικαιωμάτων 12.928	13.524	
Λοιποί λογαριασμοί 6.064	14.716	
Σύνολο	91.709	84.712

15. Ειδικοί λογαριασμοί για την ανατίμηση τού εις χρυσόν και ξένα νομίσματα καθαρού ενεργητικού/παθητικού

Οι λογαριασμοί αυτοί κατά το 2006 διαμορφώθηκαν ως εξής:

	Ξένα		
	Χρυσός £'000	Νομίσματα £'000	Σύνολο £'000
Υπόλοιπο 1/1/2006	106.894	66.813	173.707
Επανεκτίμηση για το έτος που έληξε την 31/12/2006	14.532	(17.896)	(3.364)
Υπόλοιπο 31/12/2006	121.426	48.917	170.343

16. Συνταξιοδοτικά ωφελήματα - Πρόγραμμα Καθορισμένων Παροχών

Η Τράπεζα διατηρεί Σχέδιο Σύνταξης και Φιλοδωρημάτων, το οποίο παρέχει συνταξιοδοτικά ωφελήματα στους αφυπηρετούντες υπαλλήλους με βάση τον τελικό συντάξιμο μισθό τους. Οι υπάλληλοι δεν καταβάλλουν εισφορές, εκτός για σκοπούς μεταβίβασης της σύνταξης τους στο χήρο ή τη χήρα και τα ορφανά τέκνα τους. Η εν λόγω υποχρέωση της Τράπεζας αναφορικά με τη συντάξιμη υπηρεσία των υπαλλήλων υπολογίζεται κατά τακτικά διαστήματα από Οίκο αναλογιστών. Η πιο πρόσφατη αναλογιστική μελέτη που έγινε κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2006, έδειξε αναλογιστικό έλλειμμα £18.939.000 το οποίο προέρχεται κυρίως από διαφοροποίηση του προεξοφλητικού συντελεστή. Με βάση την εισήγηση των αναλογιστών γίνεται εισφορά για το μη αναγνωρισμένο έλλειμμα ποσού £1.543.000 για τα επόμενα 18 χρόνια. Η σημερινή αξία της υποχρέωσης έχει ως εξής:

	2006 £'000	2005 £'000
Σημερινή αξία της υποχρέωσης	62.883	42.746
Μη αναγνωρισμένο έλλειμμα προηγούμενης υπηρεσίας	(17.188)	(1.910)
Καθαρή Υποχρέωση στον Ισολογισμό	45.695	40.836

Οι πληρωμές συντάξεων και εφάπαξ ποσών αφυπηρετήσεων κατά το 2006, όπως και σε προηγούμενα χρόνια, χρεώθηκαν απ' ευθείας στο λογαριασμό πρόβλεψης του Σχεδίου Σύνταξης και Φιλοδωρημάτων.

Κίνησης της Καθαρής Υποχρέωσης

	2006 £'000	2005 £'000
Καθαρή υποχρέωση κατά την 1ή Ιανουαρίου	40.836	37.400
Επιβάρυνση του έτους	3.688	1.797
Κεφαλαιοποίηση τόκων	2.658	2.458
Εισφορές Υπαλλήλων στο Ταμείο Χηρών και Ορφανών	71	67
Ωφελήματα που πληρώθηκαν	(1.558)	(886)
Καθαρή Υποχρέωση κατά την 31η Δεκεμβρίου	45.695	40.836

17. Κυβερνητικά Ταμεία υπό τη διαχείριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου

Η διαφορά μεταξύ του εγγυημένου τόκου, που καταβάλλεται από την Τράπεζα επί των διαθεσίμων των πιο πάνω ταμείων και των τόκων από επενδύσεις σε Γραμμάτια Δημοσίου, ανήλθε σε £17.716.000 (2005: £10.301.000). Βάσει συμφωνίας με το Υπουργείο Οικονομικών, το ποσό αυτό βαρύνει το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας και γι' αυτό δεν συμπεριλαμβάνεται στο λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσεως της Τράπεζας.

6. Βασικές συντομογραφίες

ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΣΚΤ	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών
Ευρωστάτ	Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
ΚΤΚ	Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
ΜΣΙ II	Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών II
NXI	Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα
ONE	Οικονομική και Νομισματική Ένωση
ΣΠΙ	Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα
ΣΥΚ	Στατιστική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας
TARGET	Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο